

**Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis

Inventari Patrimoni Cultural de Rubí

Memòria tècnica

Redacció

Arqueociència SCSL:
Juana María Huélamo Gabaldón

Ajuntament de Rubí

Abril 2008

À R E A D E C U L T U R A

RUBÍ

Inventari del Patrimoni Cultural

Informe

Juana María Huélamo Gabaldón
amb la col·laboració de Josep M. Solias i Arís

SUMARI

0. AGRAÏMENTS

1. MARCS DEL TREBALL

- 1.1. Marc conceptual
- 1.2. Marc territorial

2. CRITERIS D'INTERVENCIÓ

- 2.1. Criteris generals
- 2.2. Criteris específics

3. PROCESSOS DE TREBALL

4. REALITZACIÓ DEL TREBALL

- 4.1. Documentació i informants consultats
- 4.2. Elements examinats
 - 4.2.1. Elements descartats

5. RESULTATS

6. BIBLIOGRAFIA

"És necessari inventariar el patrimoni artístic, històric i cultural de la vila, urgentment"
Miquel Rufé i Majó (estiu 1978)

Extret de FERRER-DOMINGO, Josep et alii (1978) *Que saps de Rubí?*, Rubí, Ed. El Bullidor.

0. AGRAÏMENTS

Aquest treball ha estat dut a terme amb la col·laboració de diverses persones a les quals va dedicat. De manera particular i personalment em sento molt agraïda d'un petit grup de gent que ha fet que la meua tasca fos més fàcil: el Senyor Miquel Rufé i Majó, que en tot moment ha estat atent als meus incansables requeriments d'informació, el Sr. Francesc Margenat, qui ha ajudat a rastrejar la localització dels jaciments que resultaren de difícil ubicació, i molt especialment, al grup de patrimoni rural i natural sortit de la Taula del Patrimoni de Rubí, i format per Falet Bosch, Rosi Sánchez, Jordi Simó i Enric Xercavins, que han organitzat la informació i els itineraris de manera molt precisa, estant oberts i mostrant-se com a uns pacients interlocutors davant les nostres objeccions a l'hora de precisar els criteris a establir davant el patrimoni natural. Al seu costat, la feina ha estat molt agradable i el coneixement del terme de Rubí molt més àgil i profund. Tinc, a més, un deute de gratitud cap a les senyores Emília Janer i Montserrat i Núria Bosch i Janer, que han prestat els seus records i les seves veus a aquest inventari. Finalment, tan sols em resta agrair la hospitalitat a tots els que m'han acollit a casa seva, encara que per a ells fos una perfecta desconeguda. Gràcies per la seva hospitalitat i atenció. Amb tothom he sentit l'acollida d'una terra que molts cops ha estat de pas, i moltes vegades, lloc de benvinguda.

1. MARCS DEL TREBALL

1.1. Marc conceptual

Aquest inventari, l'ha realitzat l'empresa ARQUEOCIÈNCIA, per encàrrec de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona, col·laborant amb l'Ajuntament de Rubí, per iniciativa de la Directora del Castell-Ecomuseu Urbà, Sra. Teresa Blanch i Bofill. Aquesta iniciativa va tenir el recolzament immediat dels responsables tècnics i polítics en aquesta matèria de l'esmentat Ajuntament, els quals es van dirigir a la institució supra - local per a vehicular iniciatives per tal de conèixer el patrimoni del municipi.

El treball es fonamenta en la combinació conceptual dels tres valors bàsics que son intrínsecs als bens patrimonials:

⇒ DOCUMENTAL

⇒ FORMAL

⇒ SIMBÒLIC

El valor **documental** apareix al partir de la premissa bàsica de que el patrimoni és una font d'informació que es presenta en diferents formats: un document, una ceràmica arqueològica, un edifici, una escultura, una espècie vegetal, una llegenda, etc. A partir d'aquí el treball s'ha orientat cap a la recollida sistemàtica de tot allò que conforma el conjunt del patrimoni del municipi, entenent com a tal, el conjunt d'elements materials o immaterials, contemplats de manera global i individualitzada, que s'han preservat des del passat antic o bé, que s'han incorporat més recentment, els quals constitueixen referències que ajuden a definir el tarannà i el territori on viuen els rubinencs. La **forma** és bàsica, també, a l'hora de definir un element com a part integrant del patrimoni. És imprescindible que el patrimoni tingui un valor afegit en la seva constitució física. No tot pot ser patrimoni, ja que d'altra manera no tindríem cap marge de maniobra per a la seva substitució, però és que tampoc es podria adscriure a unes tipologies formals que ens permetessin la valoració d'uns elements davant d'altres. El darrer valor, i tal vegada el més problemàtic i fluctuant és el **simbòlic** que posseeix un determinat element per a una comunitat o per part d'ella. En aquest punt és on es troben les màximes divergències i afinitats entre els que valoren el patrimoni i, per tant, sempre serà el que doni més o menys sentit a determinades incursions o exclusions del mateix.

1.2. Marc territorial

Altitud: 123 m
Superfície: 33 Km²
Comarca: Vallès Occidental
Àmbit territorial: Regió I
Província: Barcelona
Població 55.000 habitants aprox.

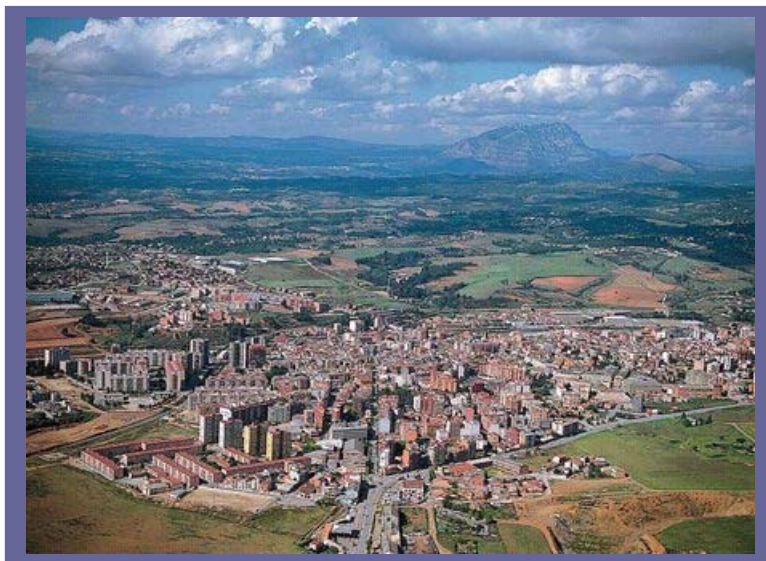

El municipi de Rubí està situat a la part meridional de la comarca del Vallès Occidental, a 123 metres sobre el nivell del mar. Limita al nord amb Terrassa, a l'est amb Sant Quirze del Vallés, a l'oest amb Ullastrell i Castellbisbal i al sud amb Sant Cugat. Una ciutat que es troba a 23 Km de Barcelona i de l'aeroport del Prat. Rubí és cap de partit judicial i posseeix una superfície total de 33 km quadrats.

La seva població aproximada es d'uns 55.000 habitants i és una ciutat submergida en un procés de canvi, amb l'elaboració del Pla Estratègic de Ciutat, que acabarà per definir cap on vol enfocar la seva evolució futura. La ciutat ha superat una etapa de creixement desmesurat i descontrolat durant els decennis de 1960 i 1970, i ha començat a cobrir les seves necessitats bàsiques. D'altra banda, la tragèdia que van suposar les inundacions de l'any 1962 ha quedat com una fita en el subconscient col·lectiu de tots els ciutadans.

Pel que fa al desenvolupament industrial, Rubí compta amb 600 empreses distribuïdes en els diferents polígons industrials de la localitat, amb un volum d'exportacions de més de 34 mil milions de pessetes anuals i indústries com BJC, Germans Boada, Laboratoris Hispano ICO o Braun Medical.

Una altra qüestió consisteix en donar una sortida coherent a les diferents urbanitzacions situades al terme municipal que, cada vegada més, passen a convertir-se en primera residència, portant nous ciutadans que augmenten el creixement demogràfic, procedents bàsicament de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i que escullen aquesta localitat pel seu enclavament geogràfic, amb unes bones comunicacions.

2. CRITERIS D'INTERVENCIÓ

Es pot dir que aquest treball consisteix en una **taxonomia**, per tant es tracta d'una tasca d'**identificació, classificació i descripció d'elements de patrimoni cultural i natural** existents en el terme municipal per tal de crear un inventari dels mateixos.

L'inventari es presenta doncs, com a un **instrument que pot créixer o bé disminuir ja sigui per addició o subtracció d'informació o bé per variació de criteris**. En aquest sentit resulta un element viu i adaptable a les noves necessitats i als avenços del coneixement constituint una base que permet obrir línies de treball més elaborades.

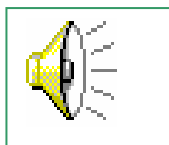
Per tant, cal deixar clar que aquesta feina **no és ni una recerca**, amb uns objectius i unes conclusions finals (encara que s'hagin utilitzat coneixements i procediments científics per a realitzar-la), **com tampoc es tracta d'un catàleg del patrimoni de Rubí**, el qual hauria de portar unes categories i proteccions determinades. Es tracta, això sí, d'una base per a poder realitzar tant tasques d'investigació com de protecció. Però no és tan sols això, si no que també pot ser un bon instrument per a la gestió, la difusió i la informació del patrimoni del municipi, entre d'altres utilitats.

Els criteris generals per a l'execució d'aquest inventari han estat:

2.1. Criteris generals.

- ☐ Diversitat
- ☐ Quotidianitat
- ☐ Exhaustivitat
- ☐ Individualització
- ☐ Atemporalitat

Diversitat. El criteri principal, a l'hora d'executar el treball ha estat el de la diversitat. S'ha tractat de reunir en l'inventari el major nombre possible d'elements de diferent tipologia: des de l'ESGLÉSIA O EL TRESOR PARROQUIAL fins a la BARRACA DEL CAMP GRAN, passant per la PLAÇA DEL DOMÈNEC, LA ERA DE CA N'ORIOL, ELS ARXIVS D'IMATGES, LES DITES I

CORRANDES, EL LLEGENDARI, EL PONT DELS ALOUS, EL POU DEL MAS FERRÀN, EL MIRADOR I TORRE DE LES MARTINES, LA FESTA DEL CARRER SANT JAUME, EL SAFAREIG DE CAN XERCAVINS, EL PLA DE DORMET, LA RESCLOSA DE CAN RAMONEDA, L'ESBART DANSAIRE, LA MASIA DE CAN BALASC, LA POLLANCREDA DEL TORRENT FONDO o L'AMETLLER DE CAN SANT JOAN, per posar alguns exemples. Aquest principi es troba a la base del coneixement i valoració d'objectes, creacions humanes, paisatges, elements, sistemes o grups que formen part d'una riquesa cultural que es troba enfrontada a un perillós procés de globalització que està envaint la nostra cultura.

Quotidianitat. Aquest ha estat un criteri de recollida de les mostres d'un patrimoni que està allunyat de la visió elitista tradicional que portava a la inclusió d'ítems amb unes característiques massa senyalades: palaus, esglésies, i en general construccions d'una gran vàlua artística o que representaven els tombants de la història i que resumien una actitud que comportava, en definitiva, la desaparició del fet quotidià, o sigui, d'una realitat històrica igualment valuosa: la **del viure de cada dia** o, en el cas del patrimoni natural, allò que ajuda a explicar-lo i donar-li valor, que es troba íntimament lligat al criteri de partida, i que es resumeix a una paraula, la **diversitat biològica**. Exemples aleatoris d'ítems introduïts sota aquest criteri, han estat, davant de les torres dels indians, una casa qualsevol al mig del poble, com Cal Moreno, els diversos safareigs, pous o barraques, o la vinya de Cal Ximelis i el Connector Biològic de Rubí.

Exhaustivitat. D'altra banda, s'ha procurat la màxima enumeració dels elements d'interès, és a dir, que en la mida del possible, s'han inclòs (o bé, s'ha estudiat el fer-ho) tots aquells ítems que posseeixen algun valor patrimonial clau per a Rubí.

Individualització. També s'ha particularitzat al màxim els elements fixats. És a dir, que en el treball es troben fitxes específiques d'elements que estan inclosos en altres de més generals. Exemples clars són, per exemple, les fitxes de RUBÍ CENTRE, RUBÍ PLANA o RUBÍ CELLER on s'ubiquen molts altres elements que disposen de fitxa pròpia. Un exemple d'inclusió multinivell d'un element poden ser les torres dels "indians" del carrer Xile, cada una de les quals té fitxa pròpia, però que estan incloses dins la de la PLANA DE CAN BERTRAN, la qual al seu torn es troba dins la fitxa de RUBÍ PLANA.

Atemporalitat. Per un altre cantó, no s'ha tingut en compte cap barrera cronològica a l'hora de fer les inclusions d'elements a les fitxes, així es troben inventariats ítems recents, encara que s'ha procurat no fitxar edificis posteriors a 1939, ja que el ventall es fa molt ample.

Els criteris generals, però, queden matisats pels específics que s'han tingut en compte per a les diverses classes de patrimoni.

2.2. Criteris específics.

- ☐ patrimoni contemporani
- ☐ categories seriades
- ☐ camins tradicionals
- ☐ ermites
- ☐ elements festius
- ☐ entitats
- ☐ patrimoni immaterial
- ☐ patrimoni natural:
 - [connectivitat](#)
 - [connectància](#)
 - [sistema agroforestal](#)

En el cas dels ítems corresponents al **patrimoni contemporani** s'ha procurat ser molt selectiu en la seva inclusió i només s'ha fet si es tractava d'elements de propietat pública (per exemple, l'estatuària urbana de propietat municipal).

Pel que respecta a elements pertanyents a **categories seriades**, com per exemple, barraques de vinya, s'ha descrit un element tipus de la sèrie que composi la totalitat, per exemple, una barraca del tipus "tartana" associada als elements d'obra necessaris per a fer "caldo bordelés", una barraca de feixa i una barraca construïda amb morter.

En lo relatiu als **camins tradicionals** s'han fixat aquells que presenten part del seu traçat original, així com elements estructurals antics.

Pel que fa a les **ermites** integrades dins les masies s'ha optat per incloure-les dins la fitxa d'aquelles, ja que formen part de la mateixa unitat, i molts cops, no tenen suficient entitat.

D'altra banda, s'ha mirat d'evitar incloure, per exemple, parts **d'elements festius** de recent introducció o fets festius que poden canviar molt en lapsos de temps molt curts, donada la gran vitalitat d'aquestes manifestacions. En canvi, s'han fixat **entitats**, com l'Esbart Dansaire, per la seva importància intrínseca o l'Associació d'Amics d'Automòbils Antics, com a nexa d'unió dels propietaris d'aquests elements emblemàtics del segle XX.

Encara que un criteri general consisteix en fixar tan sols allò que existeix, en l'apartat de **patrimoni immaterial** hi ha elements que ja no es troben en ús habitualment, però que són recordats per alguns informants: és el cas de part del llegendari, del costumari, del cançoner i de les dites i corrandes tradicionals. En aquest cas s'ha optat per incloure'ls en dues fitxes generals, tenint present que es tracta d'elements relativament aïllats dins un sistema general, actualment força perdut, del qual poden ser les darreres restes.

Pel que respecta al **patrimoni natural**, els ítems corresponents a aquest àmbit s'han inclòs des de l'òptica de la seva consideració com a part integrant d'un ecosistema interrelacionat i d'abast supralocal, d'acord amb les teories actuals del patrimoni ecològic, les quals busquen la conservació de la diversitat biològica, més que de determinades espècies isolades o paisatges d'estètica naturalística. En aquest sentit, s'ha procurat identificar espais on encara es produeixen processos que ajuden a la sostenibilitat ecològica del territori.

Per tant, també, s'han tingut en consideració els paràmetres de connectivitat i connectància

ecològica com a elements importants a l'hora de fixar una zona com d'interès natural, ja que aquests constitueixen, en definitiva, una de les bases per a la conservació a mig termini del patrimoni natural català. D'aquesta manera, es considera que el territori de Rubí forma part de la xarxa de connexió entre la Serralada Litoral i la Prelitoral i, per tant, són importants els elements que encara ajuden a mantenir aquesta connectivitat entre ambdós sistemes muntanyosos.

D'altra banda, s'ha considerat que el sistema agroforestal és, també, un producte cultural, en tant en quant a Catalunya només subsisteix on no ha estat ocupat per altres usos. En aquest sentit, es dona, en alguns casos, la consideració de patrimoni natural a elements clarament culturals, com sigui el cas d'algunes vinyes i camps tradicionals que conformen part de l'espai no urbanitzat de Rubí.

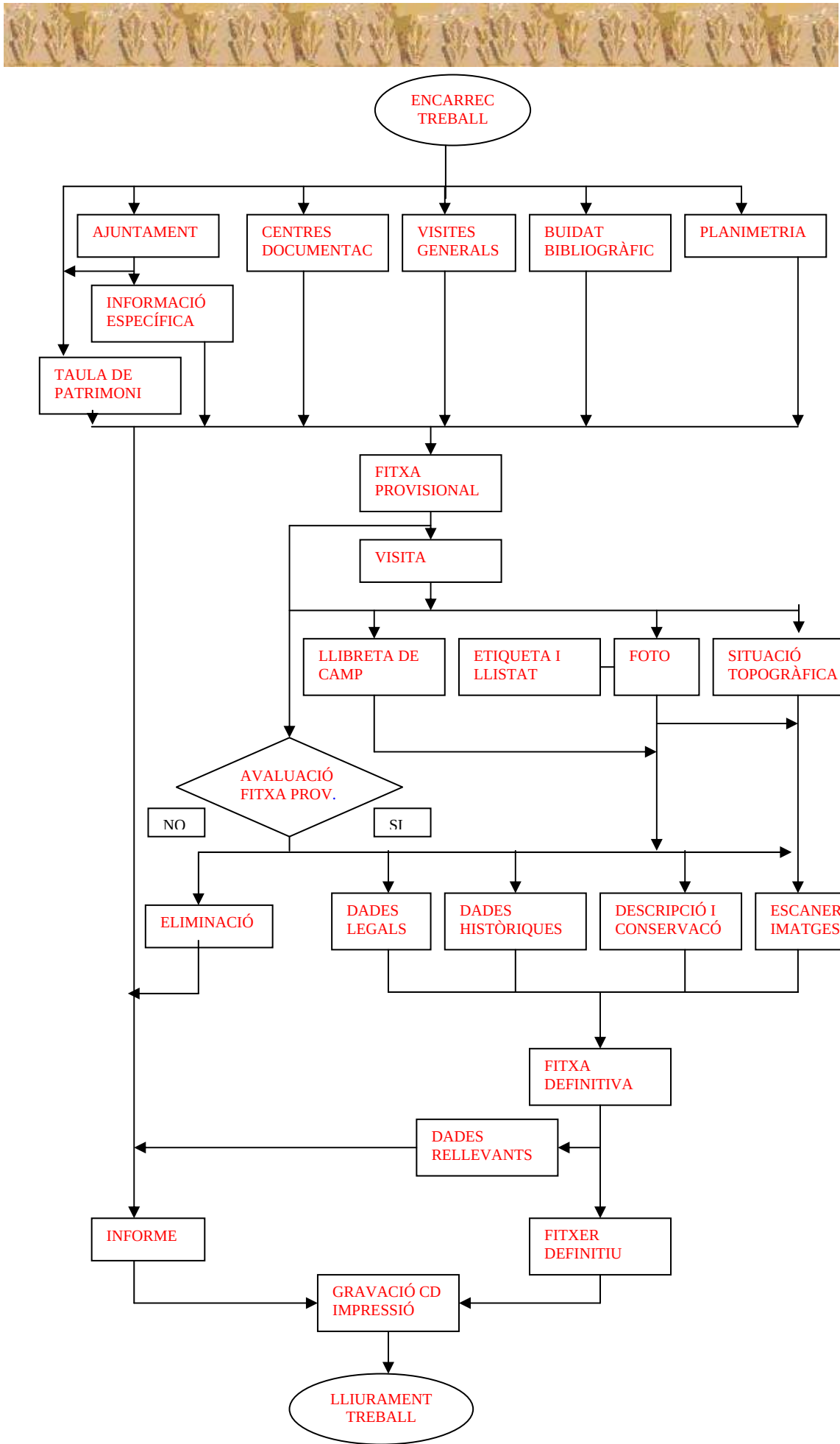

3. PROCESSOS DE TREBALL

Pel que respecta als processos emprats per a la confecció del treball es resumeixen en les divuit operacions que es detallen, tant en el diagrama de flux que es presenta a la pàgina següent, com en les descripcions que es fan de cada una d'elles, i que es descriuen a continuació i a les pàgines posteriors. Es tracta d'un procediment homogeneïtzat, encara que flexible, però que permet un sistema de gestió de qualitat de la informació:

1. Reunió amb els responsables de l'Ajuntament on es va fer lliurament de gran quantitat d'informació específica del terme municipal.
2. Consulta de bibliografia, tant obres generals de referència, com específica sobre Rubí.
3. Consulta de centres de documentació i informació sectorials i temàtics.
4. Visites d'immersió al municipi, anant al camp i a la vila, recollint informació de treballadors, botiguers, etc..., tot passejant pel terme municipal.
5. Examen de la planimetria.
6. Consulta a la Taula de Patrimoni, als seus grups de treball i a informants.
7. Confecció de fitxes provisionals amb un encapçalament i primer buidat de dades d'un primer grup de fitxes (unes dues centes) a partir de la informació recollida fins aleshores.
8. Inclusió de dades en el primer esborrany d'informe.
9. A partir d'aquest moment s'inicien diversos processos en paral·lel, en funció dels diferents estats en que es trobaven les fitxes en cada moment i que es perllongaran fins a la finalització de l'inventari:
10. Visites guiades específiques amb informants especialitzats, amb entrevistes amb els mateixos. En aquestes visites es procedia a anotar les dades obtingudes en una llibreta de camp, es feien fotografies i es marcaven els punts sobre la planimetria. En molts casos la visita a un element determinat obria les portes al fitxatge de nous elements no detectats prèviament, arribant-se a més de tres centes noranta fitxes obertes.

11. Seguidament s'iniciava un procés de consultes personals, documentals i bibliogràfiques per tal de procedir a l'avaluació de les informacions obtingudes sobre les fitxes i, a partir d'aquestes, al fitxatge definitiu de l'element o bé a l'eliminació de la fitxa. Després d'aquest procés han restat dues centes trenta quatre fitxes.
12. Si es triava l'eliminació els dades s'inclouïen a l'informe.
13. Si s'optava pel fitxatge definitiu, en primer lloc s'arxivaven les imatges i es creaven etiquetes identificatives. Seguidament es procedia a l'escanejat de les fotografies i plànols de localització i a la seva integració a la fitxa.
14. El pas següent era la incorporació de la resta d'informacions bibliogràfiques, bàsicament sobre dades històriques de l'element.
15. Es procedia així mateix, a la descripció de l'element i a omplir les caselles corresponents a dades observables del mateix.
16. Per últim s'esbrinaven les dades de propietat legal dels elements, cas de tenir-ne. Amb aquesta operació la fitxa es considerava definitivament acabada.
17. Les dades rellevants de les fitxes han servit, així mateix, per a la redacció definitiva d'aquest informe.
18. El darrer procés consistirà en la grabació del fitxer i de l'informe en un CD i en la seva impressió per duplicat sobre paper, com a pas previ al
19. Lliurament del treball

Al gener del 2008, des de l'Oficina de Patrimoni Cultural, s'ha fet una revisió de la base de dades en la que s'han afegit algunes fitxes i modificat d'altres, i també s'han eliminat dos elements que havien desaparegut i s'han incorporat al llistat d'elements no fitxats. Tota la informació d'aquestes darreres modificacions ha estat facilitada per l'Ajuntament. A la memòria només s'ha revisat la part pertanyent a la valoració estadística de l'inventari, l'estat del patrimoni inventariat i els elements examinats i descartats, és a dir els punt 4.2, 4.2.1 i 5.

4. REALITZACIÓ DEL TREBALL

La tasca s'ha dut a terme d'acord amb els processos de treball descrits en l'apartat anterior, tot redactant la informació marcada en la fitxa electrònica de l'Inventari de Patrimoni Cultural indicada per l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona. Cal ressaltar, respecte del seu ús, la comoditat que representa el fet de que sigui electrònica, i oferir una alta versatilitat, a més d'una extraordinària capacitat d'emmagatzematge d'informació.

4.1. Documentació i informants consultats.

La base del treball és l'abundosa informació que s'ha anat recollint al llarg de tot el segle XX, per part de diferents persones i institucions. Cal destacar la meritòria tasca que van iniciar en els primers anys d'aquell segle persones com Joan Roura (pel cas de l'arqueologia rubinenca) o Mn. Guardiet i l'investigador que, probablement, més va fer per reunir dades de la història de Rubí: en Josep Serra i Rosselló, el qual va dur a terme una ingent tasca recopiladora que ha orientat clarament molts dels treballs de recerca posteriors.

D'èpoques més recents destaquen els treballs realitzats per la Fundació Museu-Biblioteca de Rubí (una de les infraestructures culturals impulsades per Mn. Guardiet) i pel Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí, el Butlletí del qual constitueix una font d'informació de primer ordre sobre el municipi. Altres informacions s'han trobat a la compilació duta a terme pel Sr. Rufé en el cas de les masies o d'altres temes històrics rubinencs i als catàlegs de patrimoni arquitectònic i arqueològic, la Carta Arqueològica de la Generalitat de Catalunya i a l'inventari del patrimoni industrial de Catalunya.

De tota manera, per tal de poder emplenar les fitxes s'han consultat els inventaris i bases de dades dels centres i institucions següents, encara que en alguns d'ells no s'ha trobat informació d'interès:

- Arxiu Bastardes (Vilassar de Mar)
- Arxiu Mas de Fotografia (Barcelona)
- Arxiu Municipal de Rubí
- Arxiu NO-DO (Madrid)
- Arxiu RTVE (Madrid)

- Biblioteca de Catalunya (Barcelona)
- Biblioteca de la Universitat de Barcelona
- Biblioteca de la Universitat Oberta de Catalunya
- Biblioteca Popular "Martí Tauler" de Rubí
- Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana de la Generalitat de Catalunya (Barcelona)
- El Castell-Ecomuseu Urbà (Rubí)
- Fundació Museu-Biblioteca de Rubí
- Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí
- Institut Amatller d'Art Hispànic (Barcelona)
- Institut d'Antropologia del C.S.I.C. (Barcelona)
- Museo Nacional de Antropología (Madrid)
- Institut Cartogràfic de Catalunya (Barcelona)
- Museu d'Arts, Indústries i Tradicions Populares del Poble Espanyol de Barcelona
- Museo Nacional d'Art de Catalunya (Barcelona)
- Museo Nacional d'Arqueologia de Catalunya (Barcelona)
- Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (Terrassa)
- Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya (Barcelona)
- Servei de Museus de la Generalitat de Catalunya (Barcelona)
- Servei de Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya (Barcelona)
- Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona.
- Taula de Patrimoni (Rubí)

També han col·laborat o han facilitat informació, entre d'altres, les següents persones:

- RAMON ANDÚJAR
- XAVIER ARÍS
- PERE BEL
- TERESA BLANCH
- NÚRIA BOSCH I JANER
- RAFAEL BOSCH
- JOAN CARDONA
- JOSEP CAMPAMÀ
- FAMÍLIA CARRERA ESTEVE
- FRANCESC FORN I BÉJAR
- GEMMA HERNÁNDEZ
- EMÍLIA JANER I MONTSERRAT
- FRANCESC MARGENAT

- IGNASI MARROYO
- MANUEL MIRAS
- NÚRIA MOLIST
- DAVID OLIVARES
- JAVIER ORDUÑA ROS
- MIQUEL RUFÉ I MAJÓ
- MIREIA SABARTÉS
- ROSI SÁNCHEZ
- JORDI SIMÓ
- JUDIT TAPIOLES
- DIRECTORA BIBLIOTECA "MARTÍ TAULER"
- PERE VALLHONRAT
- GORETTI VILA
- JOSEP MARIA VILA
- JOSEP VILADIU
- ENRIC XERCAVINS
- JORDI XERCAVINS

La bibliografia consultada es pot veure a l'apartat 7. Bibliografia.

Per a realitzar els plànols digitals i per la localització dels elements s'ha fet servir la següent planimetria:

- Raster del plànol comarcal de Catalunya, escala 1: 50.000, de la comarca del Vallès Occidental de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.
- Fulls del plànol, escala 1:10.000, de tot el terme municipal proporcionats per l'Ajuntament de Rubí.
- Fulls del plànol, escala 1:10.000, de tot el terme municipal de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.
- Plànol urbà de Rubí, proporcionat per l'Ajuntament de Rubí.

Les fotografies han estat realitzades per Juana Maria Huélamo i Josep Maria Solias, encara que n'hi ha d'altres autors. Les actuals son de:

- RAFAEL BOSCH
- IGNASI MARROYO
- MIREIA SABARTÉS
- JORDI SIMÓ

4.2. Elements examinats

Com ja s'ha explicat al parlar dels processos de treball es va procedir a una avaluació de les fitxes que s'anaven obrint. El resultat d'aquesta avaluació ha estat l'eliminació d'ítems inclosos de manera provisional. En concret, el nombre total d'elements que han estat fixats en un moment o altre del decurs del treball ha estat de 394, de les que resten 234 després del procés d'avaluació i tria, pel qual s'ha procedit a l'eliminació de 160 elements pre-fixats. Cal tenir en compte que en la revisió que es fa al gener del 2008 es treuen dues fitxes d'elements que han desaparegut, restant així 232 elements. La informació de les fitxes eliminades o bé ha estat integrada en altres de més generals o bé es presenta a continuació. Aquestes xifres indiquen les magnituds sobre les que s'ha treballat, ja que constitueixen un volum d'informació molt gran per a un inventari.

Cal tenir present que un canvi en els criteris de l'inventari possibilita que es pugui traslladar de nou la informació d'aquestes fitxes descartades a fitxes actives. D'altra banda, si es revisa el catàleg del patrimoni pot haver-hi necessitat de recuperar informació que es trobi en fitxes descartades, per tant, aquesta s'indica a continuació, incloent, en alguns casos documentació fotogràfica de les mateixes.

4.2.1. Elements descartats

ALZINA DE CA N'ORIOL. Eliminada a l'haver-se integrat dins de la fitxa del BOSC DE CA N'ORIOL. Les branques de l'alzina es toquen amb les del ROURE DE CA N'ORIOL.

ALZINA DE CAN XERCAVINS. Eliminada a l'haver-se integrat dins de la fitxa de CAN XERCAVINS.

ALZINAR DE CAN BARCELÓ. Eliminada a l'haver-se integrat dins la fitxa del TORRENT DE CAN BARCELÓ - CAN PI DE LA SERRA.

ALZINAR CAN PI DE VILAROC. Eliminada per la poca entitat de l'element.

APLEC DE SANT FELIUET. Eliminada per no disposar de suficient entitat i tractar-se d'una celebració que es realitza en un altre terme municipal. Com que hi va gent de Rubí, s'integra dins la fitxa COSTUMARI. Des dels anys 1940 s'ha revitalitzat l'aplec, per dilluns de Pasqua florida, amb el següent ordre, primer hi ha ofici religiós, després sardanes, dinar al bosc i a la tarda sardanes (RUFÉ, 1982a).

APLEC DEL ROSER. Eliminada per la poca significació actual de l'element.

ARA DE SANT FELIU. Eliminada per no pertànyer al terme municipal de Rubí. Ara d'altar en sigma, apareguda a Sant Feliuet de Vilamilany, datada en els segles V-VI. És de forma semicircular, de marbre blanc amb una motllura i un collaret d'oves d'un regust molt clàssic. Hi ha una invocació llatina dedicada a Sant Feliu, gravada a la part frontal, així com una sèrie de grafitos a la superfície i a les vores (BENCOMO et alii, 1986). Descoberta el 1949 (RUFÉ, 1982c)

ARBREDA DE SANT MUÇ. Integrada dins la fitxa ERMITA DE SANT MUÇ. Com a part de l'entorn d'aquesta. Als voltants de l'ermita creix una interessant massa arbòria que presenta unes monumentals alzines (RUFÉ, 1984a; 1997a) centenàries barrejades amb una mostra d'altres espècies com acàcies, roures i àlbers. A més es troben moreres, desmais i un gran xiprer, a més d'algunes heures que amaguen el tronc d'un gran arbre mort (om) (TURU CREHUERAS, 2000).

BALMA DELS ESQUIROLS. Eliminada a l'haver desaparegut l'element.

BÒBILA INDUSTRIAL SR. VALLHONRAT. Eliminada per no conservar elements d'interès. Es troba a la carretera de Sabadell. Ja en el segle XVIII es comenten les excel·lències dels totxos fets a Rubí, un poble llavors amb un creixement constructiu important i amb un tradició de rajoleria local prou interessant, com es pot comprovar en algunes masies i cases del terme. Així Francisco de Zamora, el 1789 diu "se hacen excelentes ladrillos, de un grueso extraordinario" (GARCÍA, 1996).

BOSC DE CAN XERCAVINS. Eliminada a l'haver-se integrat dins la fitxa de TORRENT DE XERCAVINS.

BOSC DE LA MARE. Eliminada a l'haver-se integrat dins la fitxa de TORRENT XERCAVINS. Es tracta d'un bosquet de roures i alzines dins la propietat de CAN XERCAVINS.

BUST AL DOCTOR GUARDIET. Eliminada per trobar-se integrada a la fitxa FUNDACIÓ MUSEU BIBLIOTECA DE RUBÍ. L'autor era el Sr. Gomita, propietari de can Fatjó (RUFÉ, 1984a; 1997a).

CA N'AMETLLER. Eliminada per ser del terme de Sant Cugat del Vallès. La notícia més antiga és de l'any 986 amb el nom de "Fontcalçada", que indicaria un camí romà. També es coneix com a "la Sala", nom germànic que indica casa senyorial (RUFÉ, 1984a; 1997a).

CA N'UBACH. Eliminada a l'haver estat enderrocada. La casa es trobava arran de la carretera del Papiol, entre els torrents de Canals i dels Alous (RUFÉ, 1984a; 1997a) en un lloc abundós en restes fòssils marins (BUXAUS, 1985). En uns documents del Monestir de Sant Cugat del Vallès, de finals del segle XVI, hi figura un maset a nom de Messeguer del Bessons, que després passa a la propietat de Felip Ubach. En el cadastre de l'any 1739 es pagava: per la casa, 1 lliura; pel bestiar, 3 lliures; i pel fogatge i fusellers, 1 lliura i 3 sous. Pertanyia a la Quadra de Canals, parròquia de Sant Cebrià de Valldoreix i terme de Sant Cugat del Vallès. A finals del segle XIX, la finca l'adquirí el rubinenc Baldomer Aguilera, carnisser, que la reedificà de nou i hi condicionà uns corral·ls per guardar-hi bestiar. A la dècada de 1950, la hisenda fou venuda a una empresa industrial, que enderrocà la masia (RUFÉ, 1984a; 1997a).

CAL MOSQUES. Eliminada a l'haver desaparegut la fàbrica a la rierada de 1962. Existeix una fotografia de les treballadores de l'any 1903. (PEREIRA, 1998).

CAL TURU. Eliminada per la poca entitat actual de l'element. Casa que tenia cup i celler i darrera la casa els horts s'estenien fins el carrer Magí Ramentol. Dins els camps hi havia dos safareigs que l'any 1883 rebien l'aigua de la societat *La Inesperada* i havien de pagar dues pessetes al mes (BEL, 1996).

CAMBRA AGRÀRIA/SINDICAT DE PAGESOS. Eliminada a l'haver-se venut la col·lecció. L'únic element que s'ha salvat es troba enregistrat a la fitxa TRULL DE LA CAMBRA AGRÀRIA. La Cambra Agrària havia tingut maquinària i eines d'interès, a més del fet de que l'entitat representava, de la mateixa manera que el Cellar Cooperatiu, els interessos col·lectius d'un antic sistema de producció avui pràcticament desaparegut, però que formava part del patrimoni cultural rubinenc. El Cellar, encara existeix com a element simbòlic d'una època, pel contrari, de la

Cambra Agrària tan sols resta un edifici a punt d'ésser enderrocat, i un trull de segona mà en estat malmès a una plaça pública de Rubí.

CAMÍ DE GRÀCIA A MANRESA. Eliminada per la poca antiguitat del traçat i per trobar-se asfaltat. El 1835 els batlles dels municipis afectats reben l'autorització de fer una carretera entre Sarrià i Rubí. El 1848 aquesta carretera tenia previst fer un túnel "que salve el collado de Vallvidrera". La carretera al seu pas per Rubí ho feia pel carrer Maximí Fornès (BENCOMO, 1998).

CAMI DE MONTSERRAT. Ítem eliminat per considerar-se de poca entitat el traçat actual. Se sap que en el segle XVIII sortia de la zona de can Solà i menava cap a Montserrat (BENCOMO et alii, 1986).

CAMÍ DELS MONJOS. Eliminat ja que el traçat antic conservat no pertany al terme de Rubí.

CAMÍ D'ULLASTRELL. Eliminat el traçat que segueix l'actual carrer que mena a Ullastrell, per trobar-se asfaltat i amb un ús rodat intens. Segons unes escriptures de propietat de l'any 1856 existia un camí cap Ullastrell, que després continuava cap Olesa (BENCOMO, 1998).

CAMÍ VELL DE SABADELL. Eliminat a l'haver-se urbanitzat i transformat en gran manera el seu traçat. Anava en direcció al Nord. El carrer Sabadell actual en segueix el traçat en part. Passava per davant la masia de can Rosés (BEL, 1996).

CAN BARBA. Eliminada per pertànyer al terme de Sant Cugat del Vallès. Era de la quadra de Canals Roges. A mitja vessant del Puig Madrona. Les primeres notícies són del segle XIII (RUFÉ, 1984a; 1997a).

CAN BARCELÓ. Eliminada a l'haver estat enrunada. Actualment s'ha refet la casa, i part de les construccions han aprofitat elements antics, però no sembla presentar elements d'interès. Es pot consultar la història a RUFÉ, 1984a; 1997a). Figura dins el Catàleg del Pla Especial del Patrimoni Arquitectònic de Rubí, amb el número 16.3.

CAN CABANYES. Eliminada a l'haver estat enderrocada totalment i no quedar rastre per a ser considerada jaciment arqueològic. Des del 1172 era conegut per "mas de Montagut" i era, aleshores del terme de Sant Cugat. L'any 1256 l'abat Pere i el capítol de monjos establiren Guillem de Melindinis, senyor del mas de Montagut. L'any 1306 Ramon de Termens, del mas Messeguer feu donació a Ramona, parenta seva de l'esmentat casal. El 1313 la propietat passa a Jaume de Montagut i el 1378 Maria, muller de Bernat d'Esmenart es nomenada senyora i propietària. El segle XVI s'anomenà mas Llnell d'Esmenart i el segle XVII, es digué mas Llnell, àlies Canut. L'any 1618 la vídua Beneta i el seu fill Pere Llnell van vendre el mas a Vicenç Cabanyes, de Sant Andreu del Palomar i la masia va passar a dir-se definitivament, mas Cabanyes. D'aquest propietari passà a mans del monestir del Carme de Barcelona. No sabem si per donació o per venda. En produir-se la desamortització de Mendizábal el segle XIX, tota l'hisenda va ser adquirida per la família Llobateres. En projectar-se el primer pla de projecció de la zona urbana vers el sud, resultaren afectades moltes terres d'aquesta heretat però l'Ajuntament no trobà gaire resistència per part de la propietat i, per aquest motiu, acordaren donar a un d'aquests carrers el nom de Llobateres. L'any 1963 la masia i les terres de cultiu foren venudes a una empresa immobiliària que les va convertir en el barri de les Torres. La masia fou enderrocada per l'empresa constructora l'any 1974 per aixecar en el seu lloc un bloc de pisos. A l'esmentada masia hi havia una imatge de la Verge del Roser, policromada, i uns finestrals gòtics dels que es desconeix la seva localització actual. La família Comella-Rosés van ser els masovers des del 1887 fins l'enderrocament. (RUFÉ, 1984a; 1997a). Desapareguda l'any 1974 va donar lloc a la darrera promoció del barri de les

Torres (TURU et alii, 2000). El desembre de 1855 es va publicar una reial ordre per la qual s'afegia aquest lloc al terme de Rubí des del de Sant Cugat (SIERRA, 1989)

CAN CABASSA. Eliminada per no pertànyer al terme municipal de Rubí. Es troba en terme de Sant Cugat del Vallès, prop del camí del Papiol a Sabadell. Un dels darrers masovers, el Sr. Josep Gusi, "el Josepet" era persona molt coneguda a Rubí. Actualment dins d'aquesta propietat s'hi aixeca l'Hospital General de Catalunya. (RUFÉ, 1984a; 1997a).

CAN CASTANYER. Eliminada per pertànyer al terme de Sant Cugat del Vallès. Data del segle XI. Un dels darrers propietaris, Pau Muñoz i Castanyer va publicar articles periodístics a Rubí, a més de ser batlle de Sant Cugat (RUFÉ, 1984a; 1997a).

CAN CASANOVES. Eliminada per haver estat arrasada fins els fonaments i haver fet aflorar l'estrat geològic. Havia tingut altres noms o bé hi havia molt a prop altres masos que avui es confonen. A finals del segle XIII consta Berenguer Serrada i el mas Serrada. En el fogatge de 1553 el mas s'anomena mas Mir de la Serra i amb la denominació actual, apareix a l'últim terç del segle XVI. El 18 d'abril de l'any 1610 "La universitat de Rubí celebrà consell al cementiri de la parròquia i, l'Honorable Joan-Pere Casanoves feu un llarg i raonat parlament" per demanar als habitants de la població uns delmes o contribució per pagar als escultors Francesc i Jaume Rubió, autors del retaule de l'església. En el segle XVIII apareixen com a propietaris la família Mitjans. Un tal Jaume Ginesta, veí de Marata es va casar amb la pubilla del mas, el segle XIX, i presumint de ser l'home més ric de la contrada no va reparar en despeses, per la qual cosa en poc temps hagué de vendre part de la propietat per poder pagar els deutes. A causa d'aquest afer es produí un malestar entre els parcors i jornalers de la masia els quals li dedicaren aquests versets: "De Marata ha vingut un home que es diu Ginesta / i a can Casanoves els ha portat la pesta". La família Ginesta restà per espai de tres generacions en aquesta finca que després passà a mans de Miquel Mayol. Dins d'aquesta finca es troba l'ermita de Sant Genís, la qual ja es mencionada en un pergamí de l'any 1217. El 1585 es construí un retaule per a l'esmentada capella, i l'any 1786 fou visitada pel bisbe de Barcelona. S'hi celebraren casaments, particularment de la gent de can Casanoves, can Xercavins i de les masies veïnes. Durant la Guerra del Francès les tropes robaren la campana i saquejaren can Casanoves. Mes tard Francesc Pujol, més conegut com a Francisquet de can Casanoves adquirí la casa i l'hisenda. Actualment la masia resta enderrocada i la finca urbanitzada i amb naus industrials (RUFÉ, 1984a; 1997a).

CAN CLAVERÍ. Eliminada a l'haver desaparegut la masia. No hi ha gaires dades d'aquest mas. Antigament se'l denominava Serrallach. Pertanyia al castell i hi havia existit una capella dedicada a Sant Francesc, avui desapareguda. La masia actual va ser renovada totalment a principis del segle XX. Es troba en un lloc alt, al costat del camí que passa per can Ramoneda i va a Sant Muç i a can Bosc. Al Cartulari de Sant Cugat apareix l'any 1173 la cita de "mansum qui dicitur Trui" i "mansum de Trui" (RUFÉ, 1984a; 1997a). Prop hi ha el pont que portava l'aigua al molí del castell, avui desaparegut, però que fa pocs anys servia com a petita central elèctrica de la fàbrica Pich Aguilera (RUFÉ, 1984a; 1997a). Informació oral del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

CAN CORBERA. Eliminada per pertànyer al terme de Sant Quirze del Vallès. Hi ha notícies des del segle XV. Va ser destruïda l'any 1809 i a les guerres carlines va ser caserna. Havia format part de la parròquia de Sant Feliu de Vilamilans (RUFÉ, 1984a; 1997a).

CAN DOMÈNEC. Eliminada per no ser terme municipal de Rubí. A mitja vessant del Puig Madrona. La primera notícia és del segle XV. A l'ermita de la Salut hi havia un escó familiar. Jaume Domènech i Canyameres va fer construir un rengle de cases a l'antic carrer de Barcelona i el teatre Domènech, avui enderrocada, ampliat a restaurant i cinema quant vingué el tren a Rubí l'any 1918. A la masia es conserva una placa de marbre negre que diu "El pueblo de Rubí a Don Jaime Domènech i Cañameras por su desprendimiento y buen gusto en la

construcció de su teatro. 29 junio. 1886". Dins la propietat hi ha una pedrera i una bòbila. "També existeix un retaule gòtic en pedra de Montjuïc provinent de Barcelona" (RUFÉ, 1984a; 1997a).

CAN JARDÍ. Eliminada per pertànyer al terme de Sant Cugat del Vallès, encara que part de les seves terres es trobava a Rubí i avui han estat convertides en un polígon industrial conegut amb el mateix nom. Tenia una canal per la part de Rubí, que venia d'una resclosa de la riera prop de can Vallhonrat. El segle XIX va haver-hi una explotació bovina i després de cucs de seda, que era molt important, inclòs dins del segle XX (RUFÉ, 1984a; 1997a).

CAN MATARÍ DE BAIX / CAN PALET. Eliminada a l'haver desaparegut totalment. Es trobava entre el torrent de can Mir, can Matarí Sobirà i a l'altra banda del torrent del mateix nom (RUFÉ, 1984a; 1997a). En el document d'abolició dels mals usos de 1383 consta en Guillem Terguer del "mas de Matarinot jussà". Joan Palet, "àlies Matarí", ja consta en aquest mas el 1622. L'any 1717 era una masoveria propietat de mossèn Palet i regida pel masover Miquel Escayola. Com a can Palet consta en el llibre del Llevador del municipi de Rubí de 1737. Llindava amb el mas Busquets propietat de Salvador Matarí de Dalt. Després de l'any 1820 sembla que part de la finca retornà o passà a can Matarí de Dalt, ja que Josep Matarí va pagar un censal a la comunitat de Terrassa i uns censos a la marquesa de Moià corresponents a l'exercici de l'any 1845 d'aquest mas Palet. Avui encara subsisteix la denominació d'aquelles terres com can Palet, encara que la casa va desaparèixer fa molts anys. Aquesta hisenda arriba fins a les Fonts de Terrassa. (RUFÉ, 1984a; 1997a).

CAN Riquer Vell. Eliminada per haver-se integrat a la fitxa de CAN Riquer, degut a l'escassa proximitat de les restes i al fet de que totes dues localitzacions s'han convertit en jaciments arqueològics..

CAN SANT PERE. Eliminada a l'haver estat substituïda per una edificació de nova planta. El mas era compost per tres edificacions: la casa que era la més antiga, el celler, de l'any 1911, i els corrals. Tot era de proporcions reduïdes. Procedeix de la segregació d'altres masos i sembla que fou construïda el segle XIX. En principi es nomenava "mas de Munmany" i el posseïa Josep Sanpere. En morir aquest l'any 1845 la propietat va passar al seu fill. Prop d'ell hi ha havia el mas Xifre, avui desaparegut. Part de les terres les ha adquirit el Sr. Sanpere i l'altra part passà a l'estat: és l'anomenat bosc comunal, on s'ha construït el Grup Escolar Maragall i l'Institut de F.P. A principis del segle XIX pagaven un cens al senyor del Castell d'un pollastre per Nadal. A finals del segle XIX s'hi allotjaren uns contrabandistes fins que van ser descoberts. Durant anys el propietari era el terrassenc Jacint Pujals Vallhonrat. Actualment hi ha diversos propietaris (RUFÉ, 1984a; 1997a).

CAN VALLHONRAT. Eliminada a l'haver desaparegut en rectificar el traçat de la carretera. Al segle XIII s'anomenava Mas Oller. A principis del segle XVI el mas estava enrunat i les seves terres, ermes. El paborde major del monestir de Sant Cugat del Vallès hi va establir la família Vallhonrat, de Terrassa, per reconstruir-lo, i així va prendre el nom actual. L'any 1608 ja consta Josep Vallhonrat i el mas s'anomena Vallhonrat de Campanyà. L'any 1770, el varen vendre a Francesc Busquets, també de la ciutat egarenca, i a d'altres propietaris, fins que fou adquirit en els anys 1940 per la Congregació de les Escoles Pies i, més endavant, pel senyor Hug Teixidó, de Rubí. A finals de l'any 1963, tota la finca fou venuda per urbanitzar-la, coneixent-se a la actualitat el barri per Can Vallhonrat. A la vora de la masia s'han trobat sepultures antigues. Fins al segle XIV pertanyia a la parròquia de Santa Maria de Campanyà, prop de Can Castanyer. L'any 1400 passà a la parròquia de Sant Ciprià d'Aqualonga (Valldoreix) i terme de Sant Cugat del Vallès, i des de l'any 1885 correspon a la parròquia i terme de Rubí. El 1987 s'enderrocà per rectificar la carretera de Molins de Rei a Rubí (RUFÉ, 1984a; 1997a).

CAN VILOCA. Eliminada donada la poca entitat de l'element. Citat a Pereira (1998). Darrera la fàbrica hi ha una excavació nomenada "llac dels fòssils" (BUXAUS, 1985).

CAPELLETES AMBULANTS. Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa de COSTUMARI. Es tracta de petits oratoris portàtils fets de fusta amb el frontal obert i timpà abatible, generalment, d'estil neogòtic. La porta és de dues fulles i a la base es troba l'almoier. Un vidre protegeix les imatges que es troben a l'interior de la capella. Un dia al mes es reben les imatges a les cases. Trenta famílies formen un Cor, cada un dels quals porta el nom d'un Sant o Santa. Entre elles es designa una zeladora que recull les almoines dels associats. A cada família se li assenyala el dia en que, mensualment, li correspon hostatjar la capella, que un cop arribada a la casa es situa en un lloc preferent, encenent-li un ciri o llantió -abans una xinxeta que flotava en un recipient d'oli-. Era costum resar-li el Rosari i, al dia següent, se la despedia amb oracions, portant-la al següent destinatari (RUFÉ, 1989b). L'inici de la història d'aquestes capelles cal cercar-lo en els aplegadors -donats, saners, ermitans - de santuaris i ermites que les duïen penjades al coll amb les portes obertes, rodejades de flors boscanes. Eren utilitzades per a captiris, que eren col·locats en uns calaixets en forma de guardiola que hi havia al fons de la capelleta. Es possible que per influència d'aquest costum, el beat català Josep Manyanet, a mitjan segle XIX, creés la visita domiciliària de la Sagrada Família, que es va constituir a Rubí l'any 1890. A la Guerra Civil es van destruir una bona part i un cop acabada la contesa es van adquirir de noves i es va editar una reglamentació. A finals de la dècada de 1980 hi havia setze capelletes que recorrien unes 240 llars i 14 zeladores. Les almoines recollides es destinen a les necessitats de la parròquia de Sant Pere (RUFÉ, 1989b).

CARENA DE CAN FONOLLET. Eliminada a l'haver-se integrat dins de la fitxa de LES MARTINES.

CARRER JUSTÍCIA. Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa de RUBÍ CENTRE. Al número 11 hi ha una reixa del 1883.

CARRER LLOBATERES. Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa RUBÍ CELLER. L'any 1850, en Josep Massana havia obert una carnisseria en aquest carrer, situada a l'extrem de les cases edificades, a uns 300 metres de les cases de Rubí, (però en terme de Sant Cugat) fet aquest que provocà l'enèrgica protesta de l'Ajuntament de Rubí davant del de Sant Cugat. El desembre de 1855 es va publicar una reial ordre per la qual s'afegia aquest lloc al terme de Rubí des del de Sant Cugat (SIERRA, 1989). El carrer porta el nom de la darrera família propietària de can Cabanyes (BEL, 1996). L'any 1872 es va fer l'expedient d'eixampla d'aquesta zona (BENCOMO, 1998).

CARRER NOU. Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa de RUBÍ PLANA.

CARRER SANT CUGAT. Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa de RUBÍ PLANA. Al carrer Sant Cugat, núm. 2, hi ha cal Fideuer, (1860), al número 7, existeix una reixa lateral de finals segle XIX (BEL, 2001). El número 17 té una rajola amb la data de "1782" (BEL, 1996). El desembre de 1855 es va publicar una reial ordre per la qual s'afegia aquest lloc al terme de Rubí des del de Sant Cugat (SIERRA, 1989) Dels 3,705 habitants censat a Rubí l'any 1860, 61 vivien en 11 cases del carrer de Sant Cugat (BEL, 1996).

CARRER SANT IGNASI. Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa de RUBÍ CENTRE. Dins el carrer (número 1) hi ha la casa pairal d'Antònia Montmany, datada a la façana de l'any 1714 (TURU et alii, 2000)

CARRER SANT ISIDRE. Eliminada per haver-se integrat a la fitxa de RUBÍ PLANA. Es va començar a edificar després del de sant Pere, ja que un document de l'any 1806 parla del "camp de Panical" a ponent del qual es construeix un nou carrer, que seria el de Sant Isidre. Dels 3,705 habitants censats a Rubí l'any 1860, 158 vivien en 27 cases del carrer de Sant Isidre (BEL, 1996)

CARRER DE SANT JAUME. Eliminada a l'haver-se integrat dins la fitxa de RUBÍ PLANA. Destaquen les cases de Ca l'Aguilera Ric, al número 2 (interessant la façana i el barri amb la tanca), cal Fideuer, al número 8 (BEL, 2001). Al número 31, cal Batlló, a l'entrada es conserva la base d'una premsa per a vi (BEL, 1996).

El darrer terç del segle XVIII es produeix una acceleració constructiva, que queda testimoniada per Francisco de Zamora el 1789, on diu "se hacen muchas casas" (GARCÍA, 1996). Aquest carrer es va ampliar després de l'enderroc de la fàbrica d'electricitat de Salsas, inaugurada l'any 1897 i més tard cap als terrenys ocupats per la fabriqueta de cintes (TURU et alii, 2000). És un dels més antics carrers del nucli urbà de Rubí, i va anar creixent principalment durant el segle XVIII cap al territori ocupat pel barri del Padró. El carrer va desenvolupar-se perpendicularment a l'antic camí de Rubí a Sant Cugat, Durant molt de temps, la meitat d'aquest carrer va ser del terme de Rubí, i l'altra de Sant Cugat, per la qual cosa, els preus dels productes que els pagesos venien a un i altre costat del carrer no eren els mateixos. El 2 de juliol de 1836, va haver la petició de l'Ajuntament al Govern de la nació per que tot el carrer formés part del terme municipal de Rubí. Com a conseqüència d'aquesta petició, l'any 1845 es celebra la segregació de la banda esquerra del carrer, fet aquest que pot estar en l'origen de la festa d'aquest carrer (ASSOCIACIÓ, 2000). Dels 3.705 habitants censats a Rubí l'any 1860, 107 vivien en 23 cases del carrer de Sant Jaume (BEL, 1996). La dècada de 1970, la construcció de nous pisos li agrega 100 metres de llargada, de manera que aquest es veu perllongat en aquesta data. L'origen del nom del carrer pot estar en la advocació del sant que encara avui dia es pot contemplar en una capelleta urbana que s'està instal·lada a la façana de la casa que porta el número 14 en el mateix carrer (ASSOCIACIÓ, 2000).

CARRER SANT JOAN. Eliminada a l'haver-se integrat a les fitxes de RUBÍ CENTRE (a l'oest del carrer Francesc Macià) i RUBÍ PLANA (a l'est del mateix carrer). Entre els anys 1761 fins el 1782 mestres de cases locals, com Francesc Escayol, bastiren 39 cases noves dins el poble. Molt probablement, moltes d'aquestes cases es bastiren als carrers de Sant Joan i Sant Pere, a les quals consta que encara s'estava construint l'any 1786 (GARCÍA, 1996). El C/ Sant Joan abans es deia de les Pedres. El tractament del terra a la part superior d'aquest carrer es tradicional ja que hi ha unes passeres de pedra que faciliten el creuar-lo en dies de pluja. (TURU et alii, 2000). Dels 3.705 habitants censats a Rubí l'any 1860, 148 vivien en 25 cases del carrer de Sant Joan (BEL, 1996)

CARRER SANT MIQUEL. Eliminada per haver-se integrat a la fitxa de RUBÍ PLANA. A l'inici del carrer hi ha nou graons a sardinell construïts al segle XVIII, encara que han estat refets en diverses èpoques, la qual cosa es palesa a les variacions d'estil. Es deia també carrer dels Llauners, que li fou donat per que els estanyapaelles, gitanos nòmades la majoria, tenien costum d'estacionar-se a les ribes del torrent de l'Alba, al final del carrer. (TURU et alii, 2000) . Dels 3.705 habitants censats a Rubí l'any 1860, 90 vivien en 20 cases del carrer de Sant Miquel (BEL, 1996). Hi va estar instal·lat el Climent, d'ofici boter que vivia a la darrera casa (BEL, 1996). Del 1931 al 1939 ostentà el nom de Francesc Layret (TURU et alii, 2000)

CARRER SANT PERE. Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa de RUBÍ PLANA. La primera referència escrita al Padró es de l'any 1172 (BEL, 1996). El darrer terç del segle XVIII als

carrers de Sant Joan i Sant Pere es produeix una acceleració constructiva, que queda testimoniada per Francisco de Zamora el 1789, on diu "se hacen muchas casas". Entre els anys 1761 fins el 1782 mestres de cases locals, com Francesc Escayol, bastiren 39 cases noves dins el poble. Molt probablement, moltes d'aquestes cases es bastiren als carrers de Sant Joan i Sant Pere (GARCÍA, 1996). En unes escriptures de l'any 1786 es parla d'un carrer en construcció i l'any 1800 es va convertir el camí del Padró en el carrer de Sant Pere. Des d'inicis del segle XIX va ser un dels carrers més importants de la població. El 1860 vivien 144 persones en 30 cases (BEL, 1996). L'any 1863 l'Ajuntament de Rubí demana al propietari d'uns camps que deixin espai per un carrer que enllaci els de Sant Isidre i Sant Pere. Aquest era Mariano Molins, de cal Met Lleó. L'any 1894 la que després seria "Cooperativa de Consumo la Rubinense" va comprar la primera casa per 3.000 pta. L'any 1907 va començar a obrir tot el dia amb tres dependents fixos (BEL, 1996). L'any 1897 es va inaugurar la primera fàbrica d'electricitat de Rubí, situada en aquest carrer. La van fundar els germans Salses, sota el nom de "Electricista del Vallés, S.A". Fou la primera que il·luminà els carrers i les cases de Rubí. Posteriorment, en aquell lloc, s'instal·là l'asserradora Claret i un col·legi nacional. La vigília del seu patró, Sant Pere, els veïns arreglaven la capelleta i l'adornaven amb flors. L'endemà, el carrer també celebrava la seva festa, que consistia en adornar el carrer, fer una pregària comunitària, jocs infantils i ball de carrer. L'any 1969 s'obre la prolongació del carrer Sant Jaume amb el de Sant Pere (BEL, 1996).

CARRER SANT SEBASTIÀ. Eliminada a l'haver estat integrada dins la fitxa de RUBÍ CENTRE. Pel carrer Sant Sebastià passava una sèquia comunal (GARCÍA, 1996).

CARRER SANTA LLÚCIA. Eliminada a l'haver-se integrat dins la fitxa de RUBÍ CENTRE.

CARRER SANTA TERESA. Eliminada a l'haver-se integrat dins la fitxa PLANA DEL CASTELL / LA PARELLADA.

CARRER UNIÓ. Eliminada a l'haver-se integrat dins la fitxa de RUBÍ CENTRE. El darrer terç del segle XVIII es produeix una acceleració constructiva, que queda testimoniada per Francisco de Zamora el 1789, on diu "se hacen muchas casas" (GARCÍA, 1996).

CARRER XERCAVINS. Eliminada a l'haver-se integrat dins la fitxa de RUBÍ CENTRE. Es tracta d'un dels antics carrers del centre de Rubí, que es troba molt a prop de la casa del Doctor Guardiet. Es destaca per haver-se conservat molts dels habitatges tradicionals, com Can Monmany, o per l'existència d'alguns edificis amb caràcter particular, com pot ser el que allotja la farmàcia Parrilla, per posar-hi algun exemple.

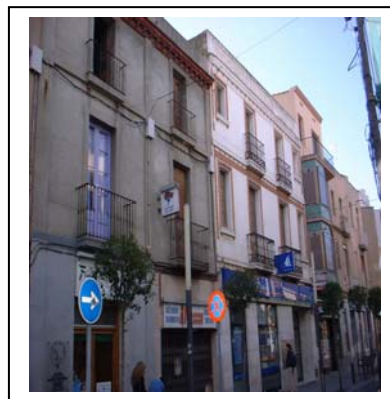
CARRER XILE. Eliminada a l'haver-se integrat dins la fitxa PLANA DE CAN BERTRAN. El nom del carrer Xile el va posar el Sr. Climent Riba, quant acabat d'arribar de Sudamerica es va acabar d'urbanitzar aquest lloc (BEL, 1996). Quant es va urbanitzar el carrer Xile van aparèixer restes de parets i d'un pou (BEL, 1996).

CASA ARÍS. Eliminada a l'haver-se Integrat dins la fitxa TORRES D'EN MASSANA

CASA CARRER MAXIMÍ FORNÉS, 14-16. Eliminada a l'haver-se integrat dins la fitxa EIX MAXIMÍ FORNÈS - PAU CLARIS. Es tracta d'una casa de finals del segle XIX, decorada amb aplicacions ceràmiques fabricades, tal vegada, a cal Gerrer (BEL, 2001).

CASA CARRER PINTOR MURILLO, 40. Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa de RUBÍ CENTRE. Resultant d'interès els baixos, el portal de dovelles de pedra i el balcó (BEL, 2001).

CASA CARRER SANT PERE, 24. Eliminada a l'haver-se integrat dins la fitxa de RUBÍ PLANA (BEL, 2001).

CASA MASSANA. Integrada dins la fitxa TORRES D'EN MASSANA

CASETES DE CAN SEDÓ. Eliminada per no tenir suficient entitat. Petita colònia industrial composta per set blocs amb quaranta-vuit habitatges. A més dels blocs, hi ha un dipòsit d'aigua propi i un parc infantil entre el quart i el cinquè edifici. Originàriament es trobaven a més d'un km de la ciutat, però avui ja estan unides a nucli urbà (INVENTARI, 1999). Les va fer construir Antonio Sedó Conde, propietari de Manufactures Sedó per llogar als treballadors immigrants. El contractista Miquel Llugany les va

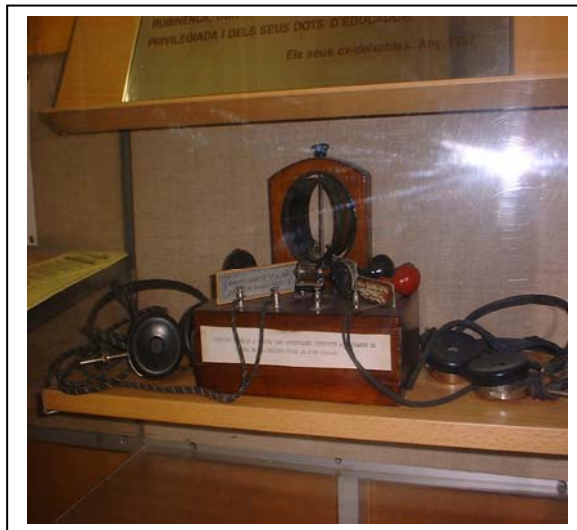
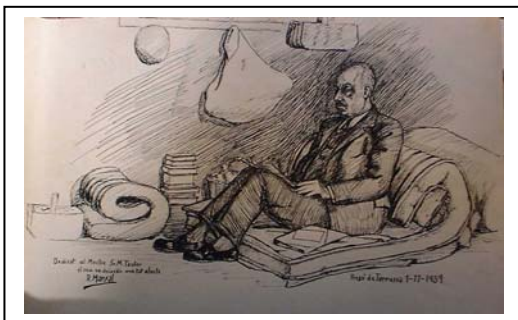
construir per etapes entre el 1950 i el 1960. El propietari es va veure obligat a indemnitzar els treballadors amb la cessió dels habitatges quan la fàbrica va fer fallida i els van haver de despedir entre 1970 i 1980 (INVENTARI, 1999).

C.E.I.P. TORRE DE LA LLEBRE. Integrada dins la fitxa TORRES D'EN MASSANA.

CENTRAL ELÈCTRICA DE CAN PI DE VILAROC. Unitat de comandament. Eliminada donat que es tracta d'un element seriati i repetitiu, tot i que les seves dimensions el van fer ser el més gran d'Espanya el seu dia.

COL·LECCIÓ D'OBJECTES DE RUBÍ DEL MUSEO NACIONAL DE ANTROPOLOGIA DE MADRID. Eliminada per no tenir suficient entitat. La col·lecció està formada per dos objectes: 1. Núm. Inventari CE-45.882 Morter de ceràmica d'argila cuita produït a Rubí. Procedeix de Callosa d'Ensarria. Donació família Knecht. Ingressat el 14.04.1992. / 2. Núm. Inventari: CE-62.356. Medalla devocional, 3'1 x 2'3 cm. Matèria plàstica. Romiatge de Rubí. Insígnia circular amb agulla al revers en posició vertical. A l'anvers, superior i inferior la llegenda "ROMIATGE DE RUBÍ" "NTRA. SRA. DE MONTSERRAT". Al centre a sobre d'una muntanya, en tons blancs i negres, es veu la Verge coronada asseguda amb el Nen i una aurèola en blanc i escolans al seu voltant a la part inferior. Compra a Jordi Fort Gaudí. Data d'adquisició, any 2000.

FONS MARTÍ I TAULER. Eliminada al trobar-se la informació a la fitxa de les ESCOLES RIBAS. Es pot consultar a la Biblioteca Popular Martí i Tauler de Rubí. Entre els fons de la col·lecció hi ha el primer aparell de ràdio que va haver-hi a Rubí.

COL·LEGI MARISTA. Eliminada per no tenir suficient entitat. Escoles Graduades Municipals. Van ser començades l'any 1936, però no es van acabar fins al 1967, destinant-se finalment a Col·legi Marista. El mateix arquitecte va fer a Rubí l'any 1929 la capella evangèlica del carrer de Colom. Al frontal del Col·legi es troba el jardí, de vegetació molt variada.

COL·LEGI REGINA CARMELI. Eliminada per l'escàs interès arquitectònic del conjunt. Es pot trobar informació a GAVÍN (1989) i TURU (2000).

CREMALLERES RUBÍ - CREMALLERES AZAMON. Eliminada per la poca entitat de l'element. (C/ Tres d'abril, 08191-RUBÍ). L'empresa es va constituir a Madrid el 13 d'octubre de 1925 amb un capital d'un milió de pessetes, essent el seu objectiu inicial vendre adobs nitrogenats per a l'agricultura d'una filial de l'empresa britànica "Brunner Mond, Ltd.", la qual s'integrà a la "Imperial Chemical Industries" l'any següent. El 1932 compra l'empresa de cremalleres de J. Ferrer Batlle de Barcelona, que també explotava patents de la ICI. El 1933 s'instal·la l'empresa de cremalleres a Rubí, al Vapor Vell amb el nom comercial de "Relámpago". El procés era molt rudimentari i s'importen màquines suïsses per ajudar a la confecció d'aquestes cremalleres, de tal manera que mentre s'estaven muntant, la C.N.T. Va fer esclatar una bomba com a protesta per que s'hi emplearien menys treballadors. Abans de la Guerra Civil hi treballaven unes setanta persones. Passada aquesta es va signar un contracte amb l'empresa Fabra i Coats per a la distribució per tota Espanya de les cremalleres i es va traslladar la fàbrica prop de la ctra. de Sant Cugat. El 1965 l'empresa passà a denominar-se "ICI-España S.A." i el 1967 "Relámpago-Zipp S.A." amb majoria del capital de la "Imperial Metal Industries", subsidiària també de la ICI, fins que el 1977, la ICI es va vendre les accions de IMI

(PI, 1989). Restes de la producció de les antigues cremalleres hi ha, per exemple a la col·lecció Vallhonrat.

CREU DELS TRES BATLLES. Eliminada per l'escàs interès actual del lloc, encara que potencialment en tingui. Espai integrat dins la fitxa del CONNECTOR BIOLÒGIC DE RUBÍ. Lloc divisor dels termes de Terrassa, Rubí i Ullastrell, on es trobaven els tres batlles per resoldre qüestions de jurisdicció (MASSAGUER, 1989). Informació oral E. Xercavins (CUC), Falet Bosch (CEPNA) i J. Simó.

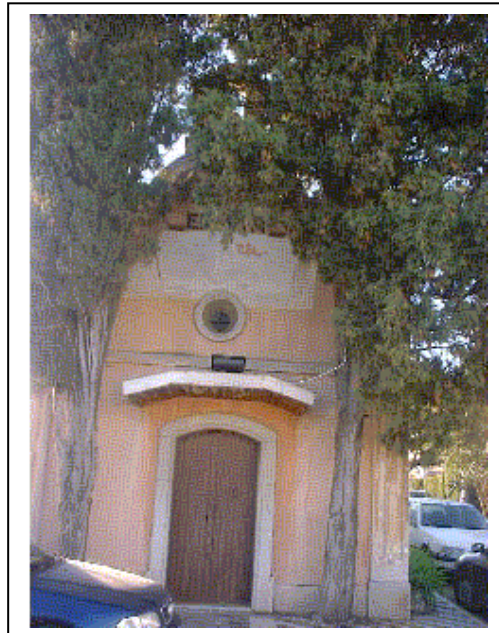
DESTRAL DE BRONZE DEL MAS VIL·LA. Eliminada per haver desaparegut la destral de bronze que dona nom al jaciment, no havent aparegut res més. Es tracta d'una troballa isolada, superficial i fora de context arqueològic. Concretament era un exemplar de bronze de vores realçades. Va aparèixer al mas Vil·la de can Xercavins. Ha estat citada diverses vegades des dels anys 1915-1920, iniciant-se amb en Bosch i Gimpera (BENCOMO et alii, 1986: 33).

ENTORN ARBRAT DEL COL·LEGI TERESA ALTET. Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa del TORRENT DE CA N'ORIOL / DE L'ALBER / CAN TIRAÏRES. Es tracta d'un grup d'arbres que es troba al costat del col·legi Teresa Altet, dins el torrent de can Tiraïres.

ERMITA DE CAN FONOLLET. Eliminada per la poca entitat arquitectònica de l'element.

ERMITA DE LA TORRE DE LA LLEBRE.

Eliminada a l'haver-se integrat dins la fitxa de la TORRE DE LA LLEBRE. L'ermita està emplaçada davant mateix de la casa de pagès en una era que es fa servir com aparcament del restaurant. Està dedicada a la Immaculada i al Sant Crist (INVENTARI, 1999). Sembla que el constructor fou Antoni Trullàs al segle XVII. L'ermita, que ja existia l'any 1659, segons documents de l'arxiu de la parròquia de Valldoreix, està sota l'advocació de la Immaculada Concepció, avui, i en temps passats era dedicada al Sant Crist. L'any 1724, l'il·lustre doctor Alemany, arxidiaca i canonge de Tarragona, amb permís del bisbe de Barcelona, va batejar en l'esmentada capella un fill del propietari, senyor Trullàs. L'any 1781 s'hi construí el nou altar i s'hi col·locaren les imatges de la verge Immaculada, dels Dolors i de sant Antoni de Pàdua (RUFÉ, 1984a; 1997a). El lloc era del terme de Sant Cugat, encara l'any 1844 (SIERRA, 1989). Tant la ermita com la masia i altres edificis van ser saquejats i requisats a la revolta de 1936. L'any 1944 té lloc la cerimònia de la restitució de la capella al culte amb la deguda restauració dels altars (RUFÉ, 1984a; 1997a).

ESCOLA MONTSERRAT. Eliminada donada la poca entitat actual de l'element (c/ Pintor Coello 7). Hi fou instal·lat el primitiu Casal Popular, doncs l'escola era propietat de la parròquia (FERRER, 1959). Antic col·legi dels germans maristes, Va ser incautada per les milícies Antifeixistes l'any 1936 (GARCÍA, 1989).

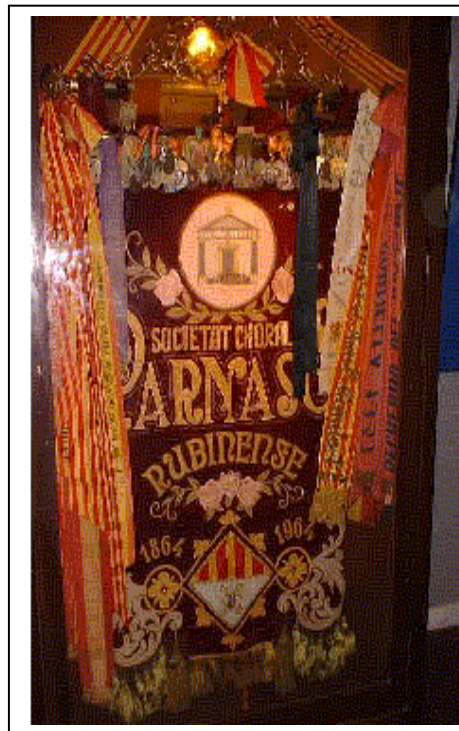
ESCORXADOR MUNICIPAL. Eliminada donada la poca entitat arquitectònica de l'element. Actualment hi ha la policia local (CASTELL, 1999).

ESTENDART SOCIETAT CORAL "EL PARNASO RUBINENSE". Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa de la FUNDACIÓ MUSEU-BIBLIOTECA DE RUBÍ. L'estendard és de l'any

1864, quan es fundà l'associació. També es va donar conjuntament amb un correatge portaestendard; una cinta amb la inscripció "EL ATENEO IGUALADINO A EL PARNASO RUBINENSE", de l'any 1902; un altre estendard de la mateixa agrupació; dues pancartes del "Parnaso" pintades sobre tela blanca del segle XX; una cistella de caramelles amb la seva barra, també del segle XX; una maleta portaestendards del "Parnaso", dos butlletins del centenari de l'entitat i un correatge modern (VILALTA, 1984b). La coral va ser fundada l'any 1863 al cafè del Jardí, actualment el Casino Español, encara que sembla que hi havia una societat anterior que es deia "El Laurel Florido" i que es van unificar. La inauguració oficial és de l'any 1864, als actes de la qual va assistir el mateix J.A. Clavé. El primer president va ser Gabriel Rosselló, propietari del local i el primer mestre-director va ser Àngel Perarnau. Des de l'inici estava molt lligada a la Federació Euterpense de Cors de Clavé, assistint a nombroses representacions. L'arxiu d'aquesta època, però, va desaparèixer entre 1936 i 1939. Es conserva una fotografia de l'any 1899. La coral va canviar de local diverses vegades i entre 1929 i 1930 tenia una secció infantil. El "Parnaso" va tenir molts problemes després de la guerra civil i fins el 1946 no es tornà a reorganitzar de forma adequada amb l'entrada com a mestre-director el Sr. Francesc Camps. En aquest moment es fa un nou estendard. A partir de 1947 accedeix a la presidència el Sr. Paulí Soler i es té més coneixement. De les seves activitats, les quals han estat publicades (MARTÍNEZ MARTÍNEZ, 1984). L'any 1951 va participar en l'erecció del monument rubinenc a Clavé. Durant aquesta època va formar part de la Federació de Cors de Clavé i participà en nombroses sortides. En complir el centenari l'entitat va fer una gran celebració incloent els actes l'estrena d'un nou estendard (amb la qual cosa l'entitat ha arribat a tenir-ne tres). L'any 1966 hi ha una crida als simpatitzants demanant ajut per sortir endavant, la qual cosa demostra que hi havia una crisi en marxa. El 30 d'abril de 1970 hi ha reunió per veure si es deixa l'entitat i, encara que es decideix seguir endavant, realment ja no es pot continuar i, desapareix aquell any (MARTÍNEZ MARTÍNEZ, 1984). L'any 1984 el Sr. Paulí Soler va fer donació a la Fundació Museu - Biblioteca de Rubí estendard de l'associació. El mateix any, el Casino Espanyol va fer donació de l'estendard de l'any 1964. (VILALTA, 1984b).

FÀBRICA DE BALES. Eliminada a l'haver desaparegut l'element. A mitjan segle XIX Joan Bertran va arrendar el molí dels Bessons i a finals d'aquell segle, es va muntar una fàbrica de bales de pedra i es construí un transbordador per passar materials d'un cantó a l'altre de la riera (RUFÉ, 1984a; 1997a). Miquel Palau adquirí aquella indústria de bales i la va traslladar al carrer Sant Sebastià, encara que tenia entrada pel de Santa Llúcia. Va ser enderrocada a finals de la dècada de 1980 (TURU et alii, 2000). És de suposar que existeixen elements d'aquesta producció a moltes col·leccions particulars. Tanmateix, s'ha d'assenyalar que en el transcurs del treball de l'inventari, s'han localitzats elements de la seva producció a les següents col·leccions revisades: Pere Bel, Roset i Escoles Ribas.

FÀBRICA CAN JARDÍ. Eliminada a l'haver desaparegut l'element. Hi ha una masia que portava el mateix nom on es cultivaven capolls de seda. Aquesta producció era molt apreciada per la seva qualitat, exportant-se a diferents països (RUFÉ I MAJÓ, 1984a, 1997a).

FÀBRICA PICH AGUILERA. Eliminada per la poca entitat que té actualment el conjunt arquitectònic, al barri de l'altre banda de la Riera. Les naus antigues es troben inventariades i

incloses al vigent Pla Especial i Catàleg del Patrimoni de Rubí, amb el nom de L'ESCARDÍVOL - LA PELLERIA - NAUS PICH AGUILERA. Indústria tèxtil. Les naus actuals es troben al lloc del "pla de l'illa", entre can Claverí i la riera de Rubí (TURU et alii, 2000). També era propietat del castell el molí que hi havia prop de la riera el qual fou venut a l'empresa Pich Aguilera a finals del segle XIX. El mencionat molí, que funcionava amb aigua del rec de can Claverí, era antiquíssim, tant com el mateix castell (RUFÉ, 1984a; 1997a). Prop hi ha el pont que portava l'aigua al molí del castell, avui desaparegut, però que fa pocs anys servia com a petita central elèctrica de la fàbrica Pich Aguilera (RUFÉ, 1984a; 1997a). El 1960 es va fer un estendard nou per la Societat de Traginers de Sant Antoni Abat, entitat organitzadora dels Tres Tombs, amb tela cedida per l'empresa Pich Aguilera, essent el seu propietari i la seva esposa els padrins que van pagar, també, el brodat (VILALTA, 1984a)

FÀBRICA TEIXIDOR. Eliminada. Fàbrica de màquines de cinema i després de televisors en blanc i negre. Estava a la plana del Castell. Informació oral Sr. Miquel Rufé.

FESTA DE SANT ROC. Eliminada al no disposar, actualment, d'elements clarament distintius respecte d'altres poblacions. La festivitat es celebrava a mitjan mes d'agost (actualment el setembre). Es va instituir com a "vot de poble" a finals de l'Edat Mitjana. La festa durava dos dies i l'organitzava la Societat de Socors Mutus de Sant Roc (RUFÉ, 1982a).

FESTA MAJOR DE SANT PERE. Eliminada com a tal al no disposar, actualment, d'elements clarament distintius respecte d'altres poblacions. Part d'aquest ítem s'ha integrat com fet constitutiu del costumari, a la fitxa corresponent. És el patró de la parròquia de Rubí. Es celebra el dia 29 de juny. Abans es feien tres dies de festa amb el següent programa: a la sortida de missa i davant les autoritats es ballava un "ball d'amorratxes" i, al migdia, després de dinar les majorales feien el "llevant de taula" per a recollir els donatius per la festa (RUFÉ, 1982a). Tradicionalment es feia processó amb la imatge del Sant, bandera, cantada dels goigs, aspergiment d'aigua de roses amb les almorratxes -pràctica que va ser substituïda a finals del segle XVII pel ball de l'almorratxa a la plaça de l'església- i desenvolupament de diferents danses: contrapàs, ball pla, sardanes, etc...

FITES. Eliminada al trobar-se les conegudes integrades dins de diverses col·leccions. Joan Solé Obiols va donar un tros de llosa de ceràmica amb dues lletres gravades, que correspondria a la part superior d'una fita de límits de terres a la Fundació Museu-Biblioteca de Rubí (NOTICIARI, 1982). Una fita "in situ" que marca la llinda d'una propietat entre veïns està inclosa a la fitxa VINYA DE CAN XIMELIS. Encara que es tenia referència de la possibilitat de la utilització d'elements vegetals com a fites al terme de Rubí, i a més es comptava amb la referència del "Pi de Sant Quirze" com a element delimitador d'ambdós termes municipals, ni els nostres informants, ni el treball de camp han pogut localitzar aquest element.

FONS SERRA I ROSELLÓ. Eliminada a l'haver-se integrat dins la fitxa de la FUNDACIÓ MUSEU-BIBLIOTECA DE RUBÍ. Josep Serra i Rosselló va néixer a Rubí (Vallès Occidental) l'any 1899 i va morir a Barcelona l'any 1969. Fou historiador i arxiver. Va ser un dels impulsors de la Fundació Museu Biblioteca de Rubí i hi feu aportacions importants. Publicà un bon nombre d'articles, amb estudis inèdits sobre la història de Rubí i Sant Cugat del Vallès en publicacions locals. És autor de "Cronologia dels veguers de Barcelona 1113-1174". Va realitzar molts altres treballs que restaren sense publicar. Després de la Guerra Civil va treballar als arxius històrics barcelonins. L'any 1947 va ingressar a l'Institut Municipal d'Història on hi fou arxiver i investigador, tasques que dugué a terme amb eficiència i dedicació notables fins a la seva mort (SERRA, 1983).

FONT DE LA MAGNÈSIA. Eliminada a l'haver-se integrat dins de la fitxa del BOSC DE L'ERMITA. La font ha patit recentment un greu atemptat, materialitzat en els següents fets: col·locació al seu costat d'una canalització d'aigües residuals, excavació incontrolada de terres, destrucció del medi vegetal i posterior abocament de runes provinents de l'obra.

FONT DEL FELIP. Eliminada a l'haver estat substituïda arran de la rierada de 1962. Es pot veure al costat de la sortida actual (d'on raja un bon doll d'aigua) restes del que podia haver estat l'antiga conducció. Situada sota el pont de Cova Solera. (TURU et alii, 2000).

FORNS DE CAN FONOLLET. Eliminada a l'haver desaparegut l'element. Es tractava d'un dels pocs forns de calç d'època romana trobats a Catalunya en aquell moment. Excavat per Eduard Sánchez (FOLCH, 1993).

GEGANTS DE RUBÍ. Eliminada al no disposar d'elements estrictament singulars en la seva constitució. Els gegants porten per nom Roc i Paula. Una de les seves particularitats és la de que ballen dins l'església el dia 29 de juny, durant la Missa solemne en honor del patró de la població. És una de les poques parelles de gegants que ballen dins l'església. Els actuals gegants van ser batejats el 27 de juny de 1984. Representen uns catalans benestants de finals del segle XIX. Participen a la festa dels Xatos, a la Festa Major i a la Trobada de Gegants. Els gegants, entre el 1971 i 1977, foren coneguts com a Reis Catòlics i, a partir de 1984 foren batejats amb els noms actuals de Roc i Paula. L'any 1996 va néixer la seva filla, la gegantona Laia.

GRAFIVA. Eliminada a l'haver desaparegut l'element. Citat a Pereira (1998) (Informació oral PERE BEL).

HUECOGRABADO FRANCINO. Eliminada. Podia presentar interès la primera nau (CASTELL, 1999).

IPACSA. Eliminada donada la poca entitat de l'element. Citat a Pereira (1998).

JACIMENT DE CAN BALASC. Eliminada al tractar-se del mateix jaciment que es troba fitxat amb el nom de JACIMENT DE LA FINCA PETITA DE CAN PI DE VILAROC. Informació oral del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí. F. Margenat, informa així mateix de que al camí de Castellbisbal, prop de can Balasc va aparèixer una sitja.

JACIMENT DE CAN MIR. Eliminada al no haver aconseguit esbrinar el seu emplaçament. El senyor Bel i el senyor Margenat indiquen que es devia trobar a la zona d'urbanitzacions i, segurament, deu estar destruït. Citat a Bencomo et alii (1986: 44).

JACIMENT DE CAN PEDREROL. Eliminada per no pertànyer al terme municipal de Rubí, sinó al de Castellbisbal. Hi ha materials al Museu de Rubí (BENCOMO et alii, 1986).

JACIMENT DE CAN ROSÉS. Eliminada al tractar-se del mateix ítem que el que figura sota la denominació de JACIMENT DE CAN TIRAIRES / TURÓ DEL ROSSELL (Informació oral de P. Bel).

JACIMENT DE CAN SANT PERE / CAN CARRERES. Eliminada ja que es tracta del JACIMENT DE CAN XIFRE / CENTRE DE F.P. J.V. FOIX, d'acord amb la informació oral del

Sr. Pere Bel del GCMR. Existeix una excursió de l'any 1925 on s'explica el següent: "...aquest turó de can Carreres era el motiu d'aquesta excursió. En Mas, que és el que n'havia fet la troballa, ja està picant, descobrint una sepultura romana. En treu les tres teules de cada banda, posades de punta. Amb molta cura, ell i el meu pare van descobrint els ossos i veiem que corresponien a un noi d'uns dotze anys i de no molta estatura. Tornem a deixar-ho el més bé possible, després del corresponent estudi i seguim la ruta" (P.R.C., 1984a).

JACIMENT DE CAN TINTORER Eliminada per no pertànyer al terme municipal de Rubí. Es troba al Papiol. Apareix ceràmica comuna, sigillada, àmfora, dolia, restes de paviment i marbre, tractant-se d'una villa. Hi ha materials al Museu de Rubí (BENCOMO et alii, 1986).

JACIMENT DE CAN VALLHONRAT. Eliminada a l'haver desaparegut totalment. Jaciment romà (BENCOMO et alii, 1986: 44). Apareix restes de tegula, de paviment i de marbre, tractant-se d'una possible villa. Hi ha materials al Museu de Rubí (BENCOMO et alii, 1986: 49). Es parla de la trobada d'unes sepultures antigues a la vora de la masia del mateix nom (RUFÉ, 1984a; 1997a). Existeix una inscripció trobada a can Vallhonrat. Troballa efectuada pel Sr. Margenat l'any 1982 entre la runa de l'enderroc d'aquesta casa juntament amb fragments de tegula, dolia i pedres de molí. Dipositada al Museu de Rubí. Es tracta del fragment central d'una làpida de marbre blanc vetejat de gris de Carrara. Sembla que fou gravat aprofitant un tros de motllura. Podria tractar-se d'una placa funerària, tal vegada corresponent a Caius Egantuleius, Egnatulus o Erutius, coneguts a Tarragona amb el mateix praenomen. Es pot datar a finals del segle II o inicis del segle III (FABRE, MAYER, RODÀ, 1982).

JACIMENT DE CASA COLL. Eliminada per trobar-se integrada dins la fitxa del JACIMENT DEL CASTELL. Apareix ceràmica campaniana i comuna, així com objectes de bronze, tractant-se d'una possible villa romana. Hi ha materials al Museu de Rubí (BENCOMO et alii, 1986: 49). Es troba a l'altre banda de la riera. Hi ha dos fragments de campaniana A (VILALTA, 1986a). Vilalta (1984d) informa que l'any 1984 es va inventariar el material provinent d'aquest jaciment.

JACIMENT DE COVA SOLERA / CA N'ALZAMORA. Eliminada ja que la làpida es va trobar en un munt de pedres reaprofitada per una construcció enderrocada. (Informació oral F. Margenat).

La làpida va ser trobada l'any 1947 i dipositada a la Fundació Museu-Biblioteca de Rubí (FABRE, MAYER, RODÀ, 1982). Lloc inclòs a l'Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya - Carta Arqueològica de Rubí amb el número 17. Es va trobar, aproximadament on avui hi ha la deixalleria. Es tracta de l'angle inferior esquerra d'un pedestal. Es distingeix clarament "EX / BAET...". Això faria pensar en la cloenda d'una fórmula honorífica similar a "per decret dels decurions del senat de Baetulo" (Badalona). Una interpretació més difícil és la de "De la província Baetica", normal en dedicacions de comerciants d'oli, però llavors caldria explicar com es que ha aparegut a Rubí (FABRE, MAYER, RODÀ, 1982). Està feta en pedra de santa Tecla (ÁLVAREZ, MAYER, 1982).

JACIMENT DE L'ANTIGA CASA XERCAVINS: Eliminada per trobar-se integrada a la fitxa JACIMENT DEL NUCLI ANTIC DE RUBÍ. Es trobava "on avui està situada una oficina bancària al costat del Mercat Vell" (VILALTA, 1986a). Apareix ceràmica campaniana i àmfora. Hi ha materials al Museu de Rubí (BENCOMO et alii, 1986: 49). L'any 1984, es va netejar el material del jaciment, oferint ceràmica romano-republicana i ibèrica, datant-se entre els segles II-I a. C (VILALTA, 1984a). F. Margenat va trobar entre d'altres materials ceràmica campaniana B (VILALTA, 1986a).

JACIMENT DE LA BASTIDA. Eliminada a l'haver-se rebaixat els terrenys on s'assentava el jaciment. De tota manera sembla que pot haver-hi algun punt o rebaix on encara existeixi algun tipus de sediment. El jaciment es trobava molt arrasat en iniciar-se l'excavació. Situat al Nord de la carretera de Rubí a Sant Quirze (BP-1417).

Les restes arqueològiques superficials es trobaven a uns 400 metres de la casa i molí de la Bastida, en terrenys que havien estat propietat de can Corbera. Es troba entre la Bastida i la fàbrica AEG. Van aparèixer fonaments d'edificació i materials molt fragmentats de tegula, dolia, algun restes d'opus signinum, terra sigillata, enterraments en tegula, on va aparèixer un anell i un altre enterrament en àmfora (MARGENAT, 1988a). A les excavacions va aparèixer un "lacus" pavimentat amb opus signinum, un interessant segell de pa romà i un forn medieval al camí d'accés al polígon industrial excavat al substrat argilós, de planta quadrangular de 4 x 3'5 metres amb el perímetre totalment rubefactat i la graella presentava una potència de 0'40 a 0'60 metres amb obertures de 0'20 x 0'30 cm. També van aparèixer restes medievals datables entre els segles X i XIII. Descobert per F. Margenat. L'any 1989 J. Vilalta va fer el seguiment d'una rasa, amb resultats negatius (MORO, 1990). Excavat al llarg del 1999 i 2000 per l'empresa ARKE sota la direcció tècnica del Sr. Juan Antonio Muñoz i Lacasta. F. Margenat suposa que aquesta era la localització del "palatio fracto" que apareix a la documentació medieval (MARGENAT, 1988a). El jaciment romà, segons A. Bacaria que ha estudiat el material, acaba dins la segona meitat del segle V dC

JACIMENT DE LA LLANA. Eliminada al tractar-se del JACIMENT DE CAN PÒLIT. Informació oral de F. Margenat i P. Bel.

JACIMENT DE LA PLAÇA CLAVÉ. Eliminada a l'integrar-se a la fitxa del JACIMENT DEL NUCLI ANTIC DE RUBÍ. Apareixen fragments de terra sigillata i dolia. Els materials són al Museu de Rubí (BENCOMO et alii, 1986).

JACIMENT DE LA PLANA DEL CASTELL. Eliminada a l'integrar-se a la fitxa del JACIMENT DEL CASTELL.

JACIMENT DE SANT LLORENÇ DE FONTCALÇADA. Eliminada per no pertànyer al terme municipal de Rubí. Jaciment romà (BENCOMO et alii, 1986) que es troba a la masia de ca n'Ametller, del terme de Sant Cugat.

JACIMENT DE SANT MUÇ. Eliminada ja que, actualment, no es localitza cap resta arqueològica pels volts de l'ermita (CARTA ARQUEOLÒGICA, 1999). Als voltants de l'ermita de Sant Muç va aparèixer una destrat de pedra polida sencera amb el taló escrostonat que fou ingressada al Museu de Sabadell pel conservador Sr. Subirana l'any 1946 (CARTA ARQUEOLÒGICA, 1999). El més probable és que es tracti d'una troballa aïllada i fora de context, com sovint succeeix amb les destrats polides. Fitxat a l'Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya per la Generalitat de Catalunya.

JACIMENT DEL CAMÍ DE CASTELLBISBAL. Eliminada per integrar-se dins la fitxa del JACIMENT DE CAN FATJÓ. Apareix terra sigillata, ceràmica comuna, àmfora i dolia. Els materials són al Museu de Rubí. (BENCOMO et alii, 1986). Probablement és el camp de sitges de can Fatjó (VILALTA, 1985b). Apareixen peces del taller de les tres palmetes radials del segle III aC (VILALTA, 1986a).

JACIMENT DEL CARRER DEL CASTELL. Eliminada per trobar-se integrada dins la fitxa del JACIMENT DEL CASTELL. Apareix ceràmica campaniana i comuna, així com àmfora, ossos, vidre i pedres de molí. Hi ha materials al Museu de Rubí (BENCOMO et alii, 1986: 49). Materials entre els segles IV - I aC (VILALTA, 1985b). Apareix ceràmica àtica del segle IV aC (VILALTA 1986a).

JACIMENT DEL CARRER SANT JOAN - CARRER SANTA LLÚCIA. Eliminada per haver-se integrat dins la fitxa del JACIMENT DEL NUCLI ANTIC DE RUBÍ. Apareix àmfora. Es localitzà la primera filada dels fonaments de dos murs perpendiculars, que corresponien a l'angle SE d'una habitació. Per les característiques de la intervenció, no es pot treure cap conclusió funcional d'aquestes restes. En opinió de la seva excavadora, Roser Enrich, tan es podria tractar de les dependències d'una villa, com es podria estar davant d'un nucli urbà. A partir del material arqueològic associat a aquesta estructura, es pot establir que va ser amortitzada la primera meitat del segle II dC (ENRICH, 1992; 1993). Es tenien notícies antigues de restes en aquest lloc, on s'havia detectat l'aparició d'àmfora romana, conservant-se materials al Museu de Rubí (BENCOMO et alii, 1986). F. Margenat va trobar teula romana (VILALTA, 1984f).

JACIMENT DEL CARRER VAPOR NOU. Eliminada per haver-se integrat dins la fitxa del JACIMENT DEL CASTELL. Apareix àmfora. Hi ha materials al Museu de Rubí (BENCOMO et alii, 1986).

JACIMENT DEL PASSEIG DE LA RIERA. Eliminada per haver-se integrat dins la fitxa del JACIMENT DEL CASTELL. En una excavació efectuada per F. Margenat varen aparèixer molts fragments d'àmfora de boca plana i diversos fragments de ceràmica de vernís negre A tardana, B i Boïde datable el segle I aC. (VILALTA, 1986a).

JOSA. Eliminada perquè a pesar dels seus valors simbòlics per als treballadors de Rubí, l'edifici que es troba als C/ Pintor Fortuny - c/ Blasco de Garay - C/ Calderón de la Barca - C/ Fivaller no disposa de valors formals suficients dins de l'arquitectura industrial com per a ésser inclosa en l'inventari. Indústria de components elèctrics de la dècada de 1950. El nom de l'empresa és BJC, material elèctric. Existeix una maqueta detallada de l'edifici a la Fundació Museu-Biblioteca de Rubí.

LA GUINARDERA. Eliminada per no pertànyer al terme municipal de Rubí, sinó al de Sant Cugat del Vallès, al costat d'un important centre comercial i ocupat actualment per vials. Per allà hi passava l'antic "camí de sagraments" que anava de Rubí a Sant Cugat. L'any 1984 encara conreava les terres "Fernando de la Guinardera" (RUFÉ, 1984a; 1997a).

LA TORREBLANCA. S'ha eliminat en la revisió feta al gener de 2008 perquè ha desaparegut. Es tractava d'un habitatge compost per dos cosos. El primer cos era una casa de planta baixa i un pis, que presentava decoració de ceràmica vidrada a les jardineres d'obra que hi havia a les finestres d'arc rodó del primer pis. El segon cos era una torre mirador amb finestres dobles amb llindres que s'obrien als quatre vents. Tota la construcció es rodejava amb una tanca baixa, a l'entorn de la qual hi havia un jardí.

LEZAFRAN. Eliminada a l'haver desaparegut l'element (Informació facilitada pel GCMR). Citat a PEREIRA (1998).

LLAC DELS FÒSSILS. Eliminada per no tractar-se d'una formació natural i, per tant, pot ser replenat o desaparèixer en qualsevol moment. L'origen es troba al fet de realitzar-se una excavació a fi d'obtenir material constructiu. Es va posar al descobert una estratigrafia geològica amb restes visibles del Miocè, concretament de la fase Vindoboniana, compostats per argiles, llims, margues blaves i gresos. En aquests materials, concretament en els llims i margues blaves, es troben gasteròpodes i bivalvs marins; als llims marrons, restes vegetals, com fulles, troncs i llavors, la qual cosa denota una formació lacustre (MORO, 1999). El jaciment va ser donat a conèixer pel Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí l'any 1984, organitzant-se una exposició per presentar el material recollit (BUXAUS, 1985).

LLEGAT JOAN ROURA ESTEVE. Eliminada a l'haver estat integrada a la fitxa FUNDACIÓ MUSEU-BIBLIOTECA DE RUBÍ. Recollit al llarg de la seva etapa com a col·laborador de l'IEC. Es compona d'un gran nombre de figures votives d'època ibèrica, així com una col·lecció de llànties romanes, de petits instruments de bronze i peces diverses. Joan Roure morí l'any 1938

(BENCOMO et alii, 1986: 22). De la seva biblioteca, van ser donats pel seu fill, Pere Roura, l'any 1982 al Museu de Rubí, 177 (NOTICIARI, 1982). Les llànties són d'època clàssica i medieval i van ser recollides per Joan Roura en diversos llocs, desconeixent la procedència exacta. La més antiga és una làmpara àtica i la més moderna una àrab. Les més abundants són les romanes alt-imperials amb notables exemples de decoració tant formal com plàstica (BATLLE, 1981)

MAQUINÀRIA TÈXTIL DEL MUSEU DE RUBÍ. Eliminada a l'haver-se integrat dins la fitxa FUNDACIÓ MUSEU-BIBLIOTECA DE RUBÍ. Entre els fons del Museu de Rubí es troben

dipositats els següents elements interessants datables entre els segles XVIII i XIX procedents, probablement, de la fàbrica de cal Basses, antiga fàbrica de Ramon Dachs, al carrer de Sant Pere: 4 cerros de cànem o líl net i pentinat per afilar; una espasa de fusta que serveix per a treure les impureses del líl i del cànem; tres rodes de filar (les quals representen un avenç respecte del fus), una d'elles vertical tapada amb aranya de fusta a la part superior, la segona servia per a filar i també per a fer canons i la tercera és de gran format per la qual cosa és de suposar que també es va fer servir per a fer cordes. Hi ha també una filosa feta de cànem amb pedretes al seu interior per cridar l'atenció dels nens. De tota manera l'objecte més important, en aquest mateix sentit, és un gran teler de volant de fusta amb una peça de cotó teixida a la plana, la qual cosa indica que és anterior a finals del segle XVIII. Encara que és totalment de fusta presenta avenços respecte el tradicional, per la qual cosa sembla de transició. És similar als dels museus de Sabadell i Berga però més antic ja que la major part dels seus elements són de fusta (VENTOSA, 1984).

MARCEL·LÍ CLARET. Eliminada per la poca entitat que té l'actual edifici de la carretera de Sabadell. El 1962 estava al C/ Sant Pere, s'amplià i es traslladà a la ctra. de Sabadell, a l'antiga fàbrica d'electricitat, avui pàrking. L'any 1897 es va inaugurar la primera fàbrica d'electricitat de Rubí, situada en el carrer Sant Pere. La van fundar els germans Salses, sota el nom de "Electricista del Vallés, S.A." fou la primera que il·luminà els carrers i les cases de Rubí. Posteriorment, en aquell lloc, s'instal·là l'asserradora Claret i un col·legi nacional (BEL, 1996). El Sr. Salses del C/ Sant Pere pot conservar alguna documentació com el contracte d'arrendament. Darrera de l'asserradora passava un torrentet que portava el nom de "Pedregar" (TURU et alii, 2000)

MAS PAPABOUS. Eliminada per la poca entitat de les restes. Correspon a la zona del mas Rossinyol (TURU et alii, 2000). Fins ara s'han trobat poques referències escrites relatives a aquest mas, avui desaparegut. La dada més antiga trobada fins la data és de l'any 1288, en un document conservat a l'arxiu dels batlles que diu "a instàncies de Guillem Aganet de la vila de Sabadell empara tota la verema del mas Papabous". Existeix una època al Cartulari de can Xercavins datada el 1361 feta per Genís Malví a favor de Pere de Papabous. Els anys 1799 es procedí a l'alienació de bens de la Causa Pia creada per Miquel Pascual, adobador de Barcelona i entre els bens citats hi ha el mas Papabous ja enderrocat. S'explica que té 16 quarteres de sembradura i una part de bosc. Amb la Desamortització l'adquirí Magdalena Palmerola i Grau, la qual l'any 1880 la vengué, en bona part, a Jaume Margenat i Palet, amb la concessió del domini de les aigües (RUFÉ, 1984a; 1997a).

MAS XIFRE. Eliminada a l'haver desaparegut la masia i no haver estat localitzada. Aquest mas formava part d'una propietat molt petita i estava situat prop de can Sant Pere. El segle XVI, trobem en una llibreta de censos que el Mas Gifré fa de cens una perna de cansalada al senyor del castell de Rubí. A principis del 1700, la casa estava derruïda, segons consta a la "Llibreta del Llevador dels Censos, Delmes, Carnalatges i Lloguers" del castell de Rubí. A la mateixa llibreta, i l'any 1733, és citat el Mas Gifré, i també Can Canyadell, i el seu propietari, en Silvestre Canyadell, de la parròquia de Sant Pere, qui paga un delme dels respectius masos. L'any 1782 hi consta el masover Miquel Pi. L'any 1850 ja no existia la casa. Possiblement era

un maset molt petit i de construcció senzilla, que, en enderrocar-se, no fou construït de nou (RUFÉ, 1984a; 1997a). En una excursió de l'any 1925 es definia la finca com que "no tenia caseriu" (P.R.C., 1984).

MINA DE CAN XERCAVINS. Eliminada per haver-se integrat a la fitxa del TORRENT XERCAVINS.

MIRADOR DEL TURÓ DE LES OLIVERES DE CAN XERCAVINS. Eliminada a l'haver-se integrat dins de la fitxa del PLA DE DORMET.

MOLÍ DE CAN CALOPA / MOLÍ DE CAN GALOPA. Eliminada per no pertànyer al terme municipal de Rubí, encara que la masia, que està just al davant si que ho és. Tot i que s'ha publicat que està desaparegut totalment des de l'any 1962, ja que se'l va endur la rierada, queden algunes restes de la bancada i una caseta molt rústica. La notícia més antiga és de l'any 1244 i se l'anomena "mas Roquers" amb tenència d'un molí. L'any 1316 en Pere de Roquers ven una peça de terra nomenada la "illa de Roma". El segle XVI Joan Mitjans arrenda el molí i després en Benet Grau. En aquesta època el molí tenia dues moles. Entre els segles XVI i XVII era propietat de la família Mitjans i s'el nomenava molí de Mitjans. El 1728 Càndit Calopa, pagès del Papiol, vol treure un censal. L'any 1751 s'establiren al molí de Roquers els germans Berart de l'ordre de Santiago, Al segle XIX, arrel de la desamortització adquirí el molí el baró d'Esponellà. També es va dir "molí Cardona" en haver-lo arrendat una persona amb aquest cognom. En aquest molí va néixer l'any 1899 Pere Esmendia i Casassaies i l'any 1924 hi va morir. Havia escrit moltes obres de teatre, poesia i articles per a diaris i revistes. Fou redactor en cap de "La Terra", secretari de la Unió de Rabassaires de Catalunya i principal col·laborador del setmanari rubinenc "La Lluïta". L'any 1962 va resultar molt afectat per la rierada (RUFÉ, 1984a; 1997a).

MOLÍ DE CAN CLAVERÍ / MOLÍ DEL CASTELL. Eliminada la fitxa a l'haver desaparegut l'element tradicional.

MOLÍ DE CAN RAMONEDA. Eliminada al no haver-lo pogut localitzar. Referència extreta de CASTELL, EL (1999).

MOLÍ DE CAN SERRA. Eliminada al no trobar restes específiques del molí. Estava situat a la ribera dreta de la riera de Rubí, a poca distància de la casa. La masia de la qual depenia abans va tenir altres noms que, avui dia, són difícils de precisar, els dels darrers segles han estat Serra del Molí i Serrallach. L'any 1230 s'esmenta la propietat de Guillem dels Horts. El segle XIV entra a la propietat el pubill Bernat Rovira. El segle XVI ja se'l coneix amb el nom de mas Serra del Molí i el regenta Antic Serra. L'any 1512 el regenta Antoni Serra del Molí i el 1611 era propietari Joan Serra, àlies Rovira. L'any 1693 el senyor Antoni d'Oms i Santa Pau vengué la propietat als administradors de la Causa Pia de Miquel Pascual. Els nous propietaris realitzaren grans obres a la masia, al molí i recs d'aigua. Amb les lleis desamortitzadores de l'any 1836, aquesta hisenda va retornar als descendents de la família Oms, per a passar, al segle XX, a ser possessió per compra del senyor Altet. L'entitat Crèdit Agrari serà després la propietària, i el 1940 l'adquireix el senyor Josep Abril, industrial rubinenc, que restaurà la masia conservant la fesomia exterior. Després de la riuada de l'any 1962, la propietat i la casa van entrar en franca regressió (RUFÉ, 1984a; 1997a).

MOLÍ DE CAN XERCAVINS. Eliminada al no haver pogut localitzar l'element, ja que només es conegut per documentació històrica. L'any 996 s'esmenta que Seniofred, fill de Girne, en un judici celebrat a l'església per a resoldre una qüestió de les aigües del torrent de Xercavins, vol edificar un molí nou (MARGENAT, 1982b). Al segle XII es troba documentació sobre un molí que pertanyia a la masia, en un testament de Guillem Xercavins (1171). Un altre document de 1261 parla del mateix molí, i diu "Donem també la facultat per passar l'aigua de la riera al molí d'en Xercavins, anomenat de Bonashench" (RUFÉ, 1984; 1997). Segons Rufé, es tractaria d'un molí de blat i d'oli (RUFÉ, 1984a; 1997a).

MOLÍ DE LA NOGUERA. Eliminada a l'haver desaparegut totalment i no haver trobat restes, a pesar del que s'indica al final de la present nota. Se sap que antigament hi havia un molí i una masia, com a edificis separats, però molt a prop. La casa de pagès es va enderrocar, quedant

tan sols el molí, el qual havia arribat fins a les darreres dècades del segle XX. Existeix documentació escrita de finals del segle XIII, data en que Arnau de Turricella, de la parròquia de Sant Pere de Rubí, establí Jaume Noguera, de la vila de Sant Cugat, al Mas Molidrins (al molí de Turricella, escriu Rufé (RUFÉ, 1984a; 1997a), molí que pertanyia a l'Obreria Major (Pabordia) del monestir de Sant Cugat. Més notícies es tenen durant el segle XIV: el 1312, el Monestir rebia un cens en espècies, pel molí de la Noguera; el 1337, Pere Simó, de Sant Cugat, declarà "que el seu pare havia establert Guillem Sabater de Banisetictas i sa muller, Ramia, el molí anomenat Ça Noguera, ab son casal, moles, piques, resclosa, la qual tenia per la Pabordia Major del Monestir de Sant Cugat, prop de la Riera de Rubí i junt amb el Mas"; i el 1346, Arnau de Turricella i Berenguera, la seva esposa, de dita parròquia de Sant Pere, feren donació a Pere de Burriana, del terme del Castell de Rubí, de tot aquell molí anomenat Turricella, amb el seu casal, sèquia d'aigua, resclosa i el roder que posseïa en el terme del Castell d'Octavià, al marge de la riera de Rubí (al mateix document es parla de la resclosa i el rec). L'any 1609, el Molí de la Noguera és adquirit per la senyora Llebra, propietària de la Torre de la Llebre. Des d'aquest segle continua unit a la propietat de la Torre de la Llebre, i es va transmetent a successius propietaris, fins arribar a mitjan segle passat, en què va deixar de funcionar com a molí. El molí tenia molt renom a tota la contrada, ja que venien els pagesos dels pobles veïns a moldre-hi la collita de cereals. El 1962, la rierada el deixà molt malmès, i finalment l'enderrocaren. També desaparegué el rec i la bassa que recollia l'aigua del Vapor Vell (Ca n'Alzamora) que li sobrava (RUFÉ, 1984a; 1997a). El 1844 pertanyia al terme de Sant Cugat (SIERRA, 1989). L'any 1915, el senyor Josep Fuster i Mallofré li dedicà els següents versos: "Està arran de la riera/ i té un portal enramat/ per una parra molt verda/ i un paller despentinat./ En el finestral, mig gòtic/ hi creixen set clavells roigs/ ¡oh Molí de la "Nuera"/ que records guardes per mi/ arran de la carretera/ que se'n va cap a Rubí!" (RUFÉ, 1984a; 1997a). L'any 1998 (CASTELL, inèdit), encara i segons Margenat, es conservava la bancada, essent, segons aquest autor, el molí hidràulic més antic.

MOLÍ DELS BESSONS. Eliminada a l'haver desaparegut la construcció. De tota manera sota l'antic molí al curs de la riera es veuen les restes d'una resclosa i roderes de camí. Part de l'edificació que ha quedat dreta al polígon industrial de can Jardí es diu "els Bessons" (TURU et alii, 2000). En el lloc es poden veure uns pilons amb la base per una vagoneta penjant entre tots dos cantons de la riera (S.E., 1982) allí on aquesta canvia el seu curs de direcció N-S a O - E. Es troba a l'únic aflorament rocós de tota la riera, formant-se un pas natural (BENCOMO et alii, 1986: 26). La primera notícia és de l'any 1047 i el propietari era el monestir de Sant Cugat, trobant-se al límit de la parròquia de Valldoreix. L'any 1218 se sap de la venda de terres prop del molí de "Bezonibus". L'any 1290 es va vendre a Pau Alberich el mas i dos molins amb tot l'utilatge. El rei Jaume I va atorgar al monestir de Sant Cugat el privilegi d'ús d'aigües i molins en aquest alou. Aquest privilegi fou ratificat per Ferran VI i Carles III. Prop del molí passava el camí reial de Sant Cugat a Sant Andreu de la Barca, que l'any 1400, el rei Martí l'Humà va manar arreglar per traslladar fusta al seu palau de Valldaura de Cerdanyola (RUFÉ, 1984a; 1997a). El lloc era del terme de Sant Cugat, encara l'any 1844 (SIERRA, 1989). A mitjan segle XIX Joan Bertran va arrendar el molí i a finals d'aquell segle, es va muntar una fàbrica de bales de pedra i es construí un transbordador per passar materials d'un cantó a l'altre de la riera (RUFÉ, 1984; 1997). Miquel Palau adquirí aquella indústria de bales i la va traslladar al carrer Sant Sebastià, encara que tenia entrada pel de Santa Llúcia. Va ser enderrocada a finals de la dècada de 1980 (TURU et alii, 2000). Cap a l'any 1940 l'industrial Hug Teixidó va realitzar importants obres a la casa, però més endavant un altre propietari va enderrocar el molí i part de la casa (RUFÉ, 1984a; 1997a). El mecanisme era molt similar a un molí de gra, però era molt sorollós perquè la mola inferior era de ferro. La matèria primera eren uns cubs de pedra, que es tallaven a ma. En tres o quatre passades consecutives, amb la pressió que exercia la mola de sobre i l'ajuda d'un rajolí d'aigua, que feia que no hi hagués pols i que suavitzés el contacte de les pedres amb les moles, aquells daus anaven perdent les arestes fins quedar rodons. Aquella pedra era una mica porosa, la qual cosa permetia tenyir les bales resultants de colors vius, groc, vermell, blau, etc... Una

darrera passada amb un suavitzant les feia quedar llestes per a la seva comercialització (C.R.M., 1984).

MONUMENT AL CINQUÈNENARI DEL FOMENT DE LA

SARDANA. Eliminada a l'haver-se integrat dins la fitxa de la COL·LECCIÓ MUNICIPAL. Les primeres notícies documentades sobre sardanes a Rubí daten de finals del segle XVI. A Rubí es ballaven a la plaça de l'església i la referència documental ve de la diada de Sant Genís d'agost de 1587. Els balls eren esdeveniments prou importants i, com a tals, abans de començar, havien de rebre el vist-i-plau del batlle, el qual tenia entre les seves tasques el fer crides per a ballar sardanes. Existia un "majoral" i una "majorala" que dirigien la dansa. Aquests càrrecs pertanyien als administradors de Sant Sebastià. Hi havia diverses manifestacions on es ballaven sardanes a més d'altres balls BENCOMO, 1996). L'any 1977 fou desmantellat el cementiri de la carretera de Terrassa i l'espai resultant es va convertir en la plaça de la Sardana.

La primera urbanització es va fer amb aquest monument al cinquènari de l'entitat del Foment de la Sardana, a més d'una tribuna per a la cobla i un enrajolat circular per a l'anella sardanista, a més d'arbres i altres elements urbans que completen el conjunt d'aquesta plaça (TURU et alii, 2000).

MONUMENT "CANTARS". Eliminada a l'haver-se integrat dins la COL·LECCIÓ MUNICIPAL. Escultura d'acer inoxidable situada a la Plaça d'Antonio Machado creada per Ferran Soriano. Dimensions: 170 x 200 x 85 cm. Representa la simplificació figurativa del cos un d'una dona del qual surt una lluna creixent.

OLIVERES DE CAN PÒLIT. Eliminada a l'haver desaparegut l'element.

OMEDA DE CAN CARRERES. Eliminada a l'haver desaparegut l'element.

PI BLANC DE CA N'ORIOL. Eliminada a l'integrar-se dins de la fitxa MASIA DE CA N'ORIOL.

PI DE LA FONT DE CAN SUCARRATS. S'ha eliminat en la revisió feta al gener de 2008 perquè ha desaparegut. Aquest exemplar es trobava a la font de can Sucarrats, i en els darrers temps estava isolat, ja que la font s'havia perdut.

PISOS PICH AGUILERA. Eliminada degut a la poca entitat de l'element.

PISOS DE LES TRIPES. Eliminada degut a la poca entitat de l'element.

PLAÇA CATALUNYA. Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa de RUBÍ CENTRE.

PLAÇA ESTANISLAU FIGUERES. Eliminada a l'haver-se integrat dins la fitxa de PLANA DE CAN BERTRAN. A la plaça es troben les següents espècies vegetals *Acacia dealbata* (1 exemplar), *Diospiros kaki* (4 exemplars), *Ficus carica* (2 exemplars), *Laurus nobilis* (7 exemplars), *Ligustrum japonicum* (3 exemplars), *Platanus hispànica* (4 exemplars), *Prunus c. Pisardi* (3 exemplars), *Prunus sp.* (1 exemplars), *Quercus suber* (3 exemplars) (AJUNTAMENT, 2000).

PLANA AGRÍCOLA DE CAN XERCAVINS - PLA DE DORMET - CAN RAMONEDA. Eliminada a l'integrar-se dins la fitxa PLA DE DORMET, que inclou els tres llocs.

PLÀNOL DE RUBÍ. Eliminada a l'haver-se integrat dins de la fitxa de la FUNDACIÓ MUSEU-BIBLIOTECA DE RUBÍ. Es tracta del plànol més antic de Rubí i és de 1854. L'autor és Mn. Josep Malet, el conserva la Fundació Museu Biblioteca de Rubí, encara que està lligat al volum de l'amillament del mateix any que es conserva a l'arxiu municipal (TAPIOLAS, 2000). Per informació oral se sap que hi havia una altra còpia del plànol de Mn. Malet a l'Ajuntament, el qual va desaparèixer en la dècada de 1970. Hi ha una versió sobre topografia actual.

PLÀTANS DE CAN MIR. Eliminada a l'integrar-se dins de la fitxa de TORRENT XERCAVINS.

PLÀTANS DE CAN ROSÉS. Eliminada per no tenir suficient entitat.

PLÀTANS DE CAN XERCAVINS. Eliminada a l'integrar-se dins de la fitxa del TORRENT DE CAN SOLÀ - CAN XERCAVINS.

RECTORIA. Eliminada a l'haver-se integrat la casa dins la fitxa RUBÍ CENTRE. L'únic element interès el constitueix la porta, la qual va ser recuperada de l'ermita de Sant Genís (TURU et alii, 2000). Va ser incautada per les milícies Antifeixistes l'any 1936 (GARCÍA, 1989). Avui, al seu interior es conserven a més del tresor parroquial, una gran part dels fons de la Fundació Museu-Biblioteca de Rubí, en un gran i continu estat de deteriorament.

ROURE DE CAN FELIU. Eliminada a l'haver-se integrat dins la fitxa del BOSC DE CAN FELIU.

ROURE DE CAN XERCAVINS. Eliminada a l'haver-se integrat dins la fitxa del TORRENT XERCAVINS.

SAFAREIG DEL PASSATGE DE LA CREU. Eliminada al disposar també la fitxa del SAFAREIG DE CAN VALLHONRAT.

SANT FELIUET DE VILAMILANYS. Eliminada per no pertànyer al terme municipal de Rubí. Petita ermita de Sant Feliuet de Vilamilanys s'hi va trobar una ara d'altar d'època paleocristiana (BENCOMO et alii, 1986). L'ermita és pre-romànica amb planta de creu llatina amb tres absis rectangulars a l'exterior. Va ser parròquia fins el segle XV. Algunes masies de Rubí pertanyien a aquesta (RUFÉ, 1984a; 1997a).

SERRA DE CAN GUILERA - CAN ROIG. Eliminada a l'haver-se integrat dins de la fitxa de LES MARTINES.

TALL DE CAN JARDÍ. Eliminada per haver estat recobert amb runa procedent d'enderrocs. Es tractava d'un aflorament de pissarra paleozoica localitzat al marge de la riera de Rubí per l'acció erosiva d'aquesta (MORO, 1990; VILALTA, 1986f). De tota manera, es pot observar a la pròpia llera de la ribera de Rubí i els talls poden tornar a aparèixer en funció de l'activitat erosiva de la riera.

TEIX DE LES ESCOLES RIBAS. Eliminada a l'haver-se integrat dins la fitxa del JARDÍ DE LES ESCOLES RIBES.

TORRE DE CAN PÒLIT. Eliminada a l'haver-se integrat dins la fitxa del JACIMENT DE CAN PÒLIT. A uns 300 metres de les restes romanes de can Pòlit, a l'E, i sobresurt d'un marge del terreny, en una peça de terra. Es tracta d'una construcció degradada, formada per uns petits carreus (25 x 12 cm) disposats al marge amb una planta aproximadament circular. A l'espai que encercla es poden observar còdols -potser corresponents a l'estructura aixecada- (MORO, 1990). El jaciment va ser localitzat pel Sr. F. Margenat (MORO, 1990)

TORRENT DE CAN MIR. Eliminada al trobar-se integrada al TORRENT XERCAVINS, ja que la denominació de can Mir, correspon a la part mitjana del torrent. En aquesta zona del torrent la humitat ambiental dona una vegetació ben diferent de les pinedes i alzinars. El sotabosc està adaptat a les pobres condicions de llum i s'hi desenvolupen espècies com l'heura, el lligabosc, l'aristol, la falguera, etc. (BONELL et alii, 1999). També hi ha espècies d'arbres de ribera. En aquest torrent es troben els plàtans de majors dimensions del terme de Rubí, els quals formen una comunitat vegetal ben desenvolupada.

TORRENT DE CAN SERRAFOSSAR. Eliminada a l'haver-se integrat dins la fitxa del TORRENT FONDO, ja que es tracta de la denominació d'una part d'aquest curs d'aigua.

TORRENT DE CAN TIRAÏRES. Eliminada per haver-se integrat a la fitxa del TORRENT DE CA N'ORIOL / DE L'ÀLBER / DE CAN TIRAÏRES.

TORRENT DE SANT MUÇ. Eliminada a l'haver-se integrat dins el TORRENT DE CAN GUILERA - SANT MUÇ - CAN RAMONEDA, al tractar-se del curs mig del mateix torrent. Al segle XVIII, un important apogeu agrícola anà augmentant les necessitats d'aigua de la població, per la qual cosa, el cabal antic restà insuficient. S'hagué d'idear la rectificació del curs del torrent per a solucionar el problema. Fins llavors, aquest torrent passava pel darrera del castell i s'unia al torrent de can Xercavins. L'any 1753 s'obrí un nou curs en direcció a la riera. Es va partir la sèquia que conduïa les aigües d'aquest torrent al molí del castell i construïren el pont aqüeducte de can Claverí (GARCÍA, 1996).

ULLAL DE "MAMUT". Eliminada a l'haver desaparegut. L'any 1925 es va localitzar un ullal de proboscidi, molt a prop de la riera, amb una llargada de 2'15 m i un pes aproximat d'uns 63 kg. No estava associat a cap objecte, segons va informar el diari "Saba Nova". Va desaparèixer a la Guerra Civil de 1936 (BENCOMO et alii, 1986: 28; VILALTA, 1981b).

VAPOR VELL / MOLÍ JANSÀ / BERTRAND C.A. Eliminada a l'haver estat enderrocat. Es tractava d'un conjunt industrial amb diverses naus i edificis dins un recinte tancat amb dos accessos. Per a una informació exhaustiva de l'edificació es pot consultar (INVENTARI, 1999). En terrenys del mas Alzamora, l'any 1836, es va construir la primera fàbrica d'en Narcís Menard (PEREIRA, 1998), denominada "Vapor Vell". Funcionava aprofitant l'aigua de la riera com a força motriu, de manera que es va fer la resclosa de Cal Mosques, el rec per conduir l'aigua a la bassa de prop de la fàbrica, així com el vapor com a força complementària (RUFÉ, 1984a; 1997a). També es va construir una resclosa que desviava l'aigua sobrant del Vapor Vell, travessava la carretera. i anava a parar al molí de la Noguera. Narcís Menard va obrir dues fàbriques alhora, aquesta i la de Rubí, per a cotó. La maquinària d'aquesta darrera funcionava amb un complex sistema de canals, reserves i comportes connectades al riu, per aprofitar al màxim les variacions del flux d'aigua. Aquestes fàbriques van convertir-se en empreses separades l'any 1846 (PEREIRA, 1998). La primera màquina de vapor que va arribar a Rubí es va instal·lar a la fàbrica de ca n'Alzamora el 1874 per tal de reforçar el sistema hidràulic que

movia els telers de seda (PEREIRA, 1998). L'empresa de cotó de Rubí va ser venuda el 1865 a Manuel Bertrand. Operava amb 185 telers mecànics amb aigua i vapor. L'edifici es coneixia com Vapor Vell (PEREIRA, 1998). A la cantonada N s'hi trobaven les restes d'una antiga nau, de maó vist, que s'extenia per tot el límit NO del recinte, i que va resultar afectada per l'explosió de la caldera de Viloca i Batlle, el 1958 (INVENTARI, 1999). Fins fa poc restava la sortida de la conducció d'aigua que portava aquesta a la roda de pales (TURU, et alii, 2000). També es va muntar un molí de gra en una quadra del Vapor Vell. Després, la família Jansà el va vendre per a ús particular (TURU et alii, 2000).

ZONA EXCAVADA SOBRE EL TORRENT

XERCAVINS. Eliminada al no haver pogut comprovar la cronologia i funcionalitat. Sobre el torrent Xercavins, a la part que dona sobre els terrenys de can Fatjó, en una zona amb arbres es pot observar com, en algun moment, es van realitzar unes excavacions a la roca.

5. RESULTATS

L'Inventari del Patrimoni Cultural de Rubí es compona de les següents parts:

- Fitxer amb 232 registres realitzat sobre una aplicació del programari Microsoft Acces'2000 en CD-ROM, en un arxiu nomenat "RUBÍ".
- Portada de les fitxes realitzat sobre el programari Microsoft Word'2000 en CD-ROM, en un arxiu nomenat "RUBÍ. Fitxes".
- Informe de realització del treball realitzat sobre el programari Microsoft Word'2000 en CD-ROM, en un arxiu nomenat "RUBÍ. Informe".
- La presentació de la informació extreta per la realització del Mapa del patrimoni cultural es presenta en un Sistema d'Informació Geogràfica que compren les fitxes corresponents als elements patrimonials detectats, on a part de tota la informació extreta es pot visualitzar en un mapa municipal la localització de l'element fitxat i fer diferents cerques dins de la mateixa fitxa o en el conjunt global de les mateixes. També es pot accedir a la memòria introductòria de valoració del patrimoni existent, així com a diferents índexs que condueixen a la legislació corresponent a la gestió del patrimoni cultural i natural.

Els elements que han estat fitxats són els que es relacionen a continuació en tres índexs. El primer és per ordre numèric, el segon ho és per l'àmbit i la tipologia del patrimoni i el tercer, onomàstic, per ordre alfabètic.

RUBÍ. Inventari del Patrimoni Cultural. Índex Numèric.

Núm.	Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia
1	AJUNTAMENT	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
2	CASA I MOLÍ DE LA BASTIDA	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
3	AQÜEDUCTE DE CAN CLAVERÍ	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
4	ERMITA DE SANT MUÇ	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
5	ERA DE CA N'ORIOI	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
6	CAN FELIU	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
7	CA N'ORIOI	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
8	CAN RAMONEDA	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
9	ROURE DE CA N'ORIOI	5.2	Patrimoni natural	Espècimens botànics
10	CA N'ALZAMORA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
11	CASTELL DE SANT GENÍS	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
12	FINCA PETITA PI DE VILAROC	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
13	CAN BALASC	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
14	JACIMENT DE CAN SANT JOAN	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
15	PREMSA RUBINENCA	3.3	Patrimoni documental	Fons bibliogràfic
16	LA LLANA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
17	CA LA ROSA / CAN RIBA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
18	CAN BOSC	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
19	JARDÍ DE PEDRA	2.1	Patrimoni moble	Element urbà

20	JACIMENT NUCLI ANTIC DE RUBÍ	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
21	CAN CALOPA/CAN GALOPA	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
22	CAN CANYADELL VELL	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
23	CAN CARRERES	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
24	CAMÍ VELL DE CASTELLBISBAL	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
25	JARDÍ DE LES ESCOLES RIBAS	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
26	EL CASTELL	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
27	PLANA DEL CASTELL	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
28	CONNECTOR BIOLÒGIC DE RUBÍ	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
29	CARTULARI CAN PI DE VILAROC	3.2	Patrimoni documental	Fons documental
30	JACIMENT DE CAN FATJÓ	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
31	MASIA DE CAN FATJÓ	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
32	CAN GUILERA	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
33	MONUMENT A CLAVÉ	2.1	Patrimoni moble	Element urbà
34	JACIMENT DE CA N'ORIO	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
35	MAS JORNET / CAN SUCARRATS	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
36	JACIMENT DEL CASTELL	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
37	MASOVERIA DE SANT MUÇ	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
38	CAN MATARÍ / CASTELLNOU	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
39	AVELLANOSA DE SANT MUÇ	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
40	CAN MIR	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
41	EIX BARCELONA - PRAT LA RIBA	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
42	PONT DELS ALOUS	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
43	TORRENT DE CAN CANYADELL	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
44	PINEDA DE CAN TIRAÏRES	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
45	CAN PI DE LA SERRA	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
46	CAN PI DE VILAROC	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
47	CAN PÒLIT	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
48	CAN RIQUER	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
49	CAN ROIG	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
50	CAN ROSÉS	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
51	CAN SANT JOAN	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
52	TORRENT DE CAN GUILERA	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
53	CAN SERRA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
54	CAN SERRAFOSSAR	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
55	CAN SOLÀ	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
56	CAN TAPIS	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
57	CAN TIRAÏRES	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
58	TORRE DE LA LLEBRE	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
59	AMETLLER DE CAN SANT JOAN	5.2	Patrimoni natural	Espècimens botànics
60	TROS GRAN CAN SERRAFOSSAR	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
61	CAN XERCAVINS	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
62	CAMÍ VELL DE TERRASSA	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
63	CAL XIMELIS	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
64	PLAÇA. PEARSON / DOMÈNEC	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
65	CASA IMBERT	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
66	ESCOLES RIBAS	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
67	ESGLÈSIA DE SANT PERE DE RUBÍ	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
68	JAC PLAÇA DOCTOR GUARDIET	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
69	CASINO ESPANYOL	1.1	Patrimoni immoble	Edifici

70	MONUMENT A LA RIERADA	2.1	Patrimoni moble	Element urbà
71	ARXIU MUNICIPAL	3.2	Patrimoni documental	Fons documental
72	ANTIGA ESTACIÓ	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
73	RIERA DE RUBÍ	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
74	ESC. ESTEL / TORRE SAMARANC	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
75	TORRE D'AIGUA	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
76	TORRE EZPELETA / TORRE RIBA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
77	TORRE TEIXIDOR	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
78	TORRE GAJU / TORRE MARBÀ	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
79	CELLER COOPERATIU	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
80	ESBART DANSARE DE RUBÍ	4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa
81	BALL DE GITANES	4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa
82	VINYA DE CAN XERCAVINS	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
83	FESTA DE SANT ANTONI ABAT	4.1	Patrimoni immaterial	Manifestacions festives
84	FESTA DELS XATOS	4.1	Patrimoni immaterial	Manifestacions festives
85	JAC. SOBRE CAN RAMONEDA	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
86	PLANA CAN SERRAFOSSAR	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
87	SERRA DE L'OLEGUERA	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
88	TORRENT XERCAVINS	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
89	TORRENT FONDO	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
90	TORRENT DE CAN BARCELÓ	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
91	EL PINAR	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
92	CAMÍ VELL DE BELLATERRA	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
93	CAL FIDEUER / CA L'ALIART	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
94	TORRENT DELS ALOUS	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
95	POU DEL MAS FERRAN	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
96	CAN MUXÍ	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
97	BARRACA DEL PATILLES	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
98	BOSC DE CAN ROIG	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
99	ESTELA DE LES LLANCES	2.2	Patrimoni moble	Objecte
100	CORREDOR VERD CAN TAPIS	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
101	CAL MET LLEÓ	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
102	JAC. TORRE MONTSERRAT VIVER	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
103	INSCRIPCIONS ROMANES	2.2	Patrimoni moble	Objecte
104	RETAULE MAJOR DE SANT PERE	2.2	Patrimoni moble	Objecte
105	JACIMENT DE CAN SERRAFOSSAR	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
106	JACIMENT CAN PI DE LA SERRA	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
107	VINYA DE CAL XIMELIS	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
108	POLLANCREDA PONT DE XIMELIS	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
109	JACIMENT DE CAN BOSC	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
110	JACIMENT DE CAL XIMELIS	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
111	JACIMENT DE CAN CASANOVES	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
112	TORRENT DE TALLAFIGUERES	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
113	JACIMENT DE CAN FELIU	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
114	JACIMENT DE CAN XERCAVINS	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
115	JACIMENT DE CAN JARDÍ	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
116	TORRE DE LES MARTINES	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
117	JACIMENT DE CAN RAMONEDA	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
118	FOSSILS DE CAN SERRAFOSSAR	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
119	JACIMENT DE CAN PÒLIT	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment

120	CAL FIDEUER	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
121	JACIMENT CA N'ALZAMORA	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
122	FUNDACIÓ MUSEU DE RUBÍ	2.3	Patrimoni moble	Col·lecció
123	TORRENT DE LA VERNEDA	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
124	VAPOR NOU	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
125	L'ESCARDÍVOL / LA PELLERIA	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
126	CAN CORRONS	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
127	CAN SEDÓ / CAL TEI	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
128	XEMENEIA DE LA BÒBILA SALTÓ	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
129	PLANA CA N'ORIOI - SANT JOAN	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
131	PINEDA DE CAN BOSC	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
132	CAL MORENO	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
133	CASETES DE CAN FATJÓ	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
134	MIRADOR DE LES MARTINES	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
135	CAL GASPÀ / INDÚSTRIES ESPONA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
136	RUBÍ CENTRE	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
137	TORRENT DE CA N'ORIOI	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
138	ERMITA DE SANT GENÍS	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
139	FÀBRICA DE JOAN DEBANT	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
140	LES MARTINES / CAN GUILERA	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
141	TORRENT DE CAN FONOLLET	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
142	FONT DE CA N'ORIOI	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
143	CAMÍ DE CAN RIQUER / REIAL	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
144	CARTULARI DE CAN XERCAVINS	3.2	Patrimoni documental	Fons documental
145	CAMÍ DE SANT MUÇ	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
146	CAVA ARÍS CASANOVES	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
147	ASSOCIACIÓ D'AUTOMÒBILS	2.3	Patrimoni moble	Col·lecció
148	FUSTERIA MIRANDA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
149	RUBÍ CELLER	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
150	RUBÍ PLANA	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
152	IMPREMTA TORRELLA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
153	CAL GERRER	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
154	ARXIU PARROQUIAL	3.2	Patrimoni documental	Fons documental
155	DITES I CORRANDES	4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral
156	CAMÍ DE CAN FELIU - CAN BOSC	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
157	CAN BELLVER	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
158	COSTUMARI	4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral
159	JACIMENT DE CAN FONOLLET	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
160	MATERIAL CLÍNIC	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
161	CAMÍ VELL DE SANT CUGAT	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
162	ÀLBER TORRENT DELS ALOUS	5.2	Patrimoni natural	Espècimens botànics
163	PLA DE DORMET	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
164	BOSC DE CAN FELIU	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
165	TORRE LLOPIS/TORRE BASSES	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
166	EL CASTELL - ECOMUSEU URBÀ	2.3	Patrimoni moble	Col·lecció
167	ESGLÈSIA EVANGÈLICA DE RUBÍ	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
168	TORRENT DEL MANÀ	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
169	TORRE RICART / CAN FÀBREGA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
170	BOSC DE CA N'ORIOI	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
171	SERRALLERIA SOLSONA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici

172	TORRENT DEL MAS PAPABOUS	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
173	TURÓ DE CAN CALOPA	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
174	TORRE VILARDELL	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
175	FARMÀCIA PARRILLA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
176	PLANA DE CAN BERTRAN	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
177	EIX MAX. FORNÈS - PAU CLARIS	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
178	CAL PALET	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
179	RESCLOSA DE CAN RAMONEDA	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
180	CASA CARRER DE TERRASSA, 40	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
181	BOSC DE L'ERMITA	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
182	PLAÇA ANSELM CLAVÉ	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
183	IMPREMTA CASANOVES	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
184	CAN VILARÓ	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
185	TORRES D'EN MASSANA	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
186	JACIMENT PUNT 572 VIA FGC	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
187	TORRE DE CAN FONOLLET	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
188	TORRENT DE CAN PÒLIT	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
189	BARRACA FEIXA DE LA LLANA	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
190	ARXIU ROSET	3.2	Patrimoni documental	Fons imatges
191	JACIMENT INDÚSTRIES ALEX	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
192	ALZINA DE CAN ROSÉS	5.2	Patrimoni natural	Espècimens botànics
193	TRESOR PARROQUIAL	2.3	Patrimoni moble	Col·lecció
194	FONS MARROYO	3.1	Patrimoni documental	Fons imatges
195	COL·LECCIÓ VALLHONRAT	2.3	Patrimoni moble	Col·lecció
196	FONS PERE BEL	2.3	Patrimoni moble	Col·lecció
197	COL·LECCIÓ MARGENAT	2.3	Patrimoni moble	Col·lecció
198	FESTA DEL C/ SANT JAUME	4.1	Patrimoni immaterial	Manifestacions festives
199	ARXIU D'IMATGES	3.2	Patrimoni documental	Fons imatges
200	FORJA DE CAL MARÇAL	2.3	Patrimoni moble	Col·lecció
201	CASA ARCHS I CONJUNT	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
202	CAN MONMANY	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
203	BARRACA DEL TROS GRAN	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
204	CAMÍ DE CAN TIRAÏRES	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
205	LLEGENDARI	4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral
206	CAMÍ DE CAN ROIG	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
207	CASA DE RAMON VALDEZ	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
208	JACIMENT DE CAN XIFRE /	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
209	SAFAREIG TORRENT XERCAVINS	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
210	CASA DELS TELERS	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
211	SAFAREIG DE CAN VALLHONRAT	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
212	JACIMENT DE LA SERRETA	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
213	CAPELLES URBANES	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
214	ACADÈMIA BALMES / PLANTADA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
215	TRULL DE LA CAMBRA AGRÀRIA	2.1	Patrimoni moble	Element urbà
216	CAMÍ DE CA N'ORIO	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
217	ESCOLA EVANGÈLICA DE RUBÍ	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
218	CAL FERRO	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
219	COL·LECCIÓ MUNICIPAL	2.3	Patrimoni moble	Col·lecció
220	EX-VOTS PINTATS DE SANT MUÇ	2.3	Patrimoni moble	Col·lecció
221	CAMÍ DEL CAMPAMENT	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment

222	JAC. TIRAÏRES / TURÓ ROSSELL	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
223	CAN LLONC	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
224	MIRADOR DEL ROSSELL	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
225	ROUREDA DE LA BASTIDA	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
226	CAN CASANOVES	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
227	FORNS DE CAN CALOPA	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
228	CAL MUNTADES	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
229	CASES D'EN RIGOL	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
230	FASSINA AGUILERA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
231	CAVES ARISCONDEL	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
232	AQÜEDUCTE DE CAN CORBERA	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
233	CAL PATILLES	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
234	FIGUERA DEL MAS JORNET	5.2	Patrimoni natural	Espècimens botànics

RUBÍ. Inventari del Patrimoni Cultural. Índex per àmbit i tipologia.

Codi	Àmbit	Tipologia	Denominació	Núm. Fitxa
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	FÀBRICA DE JOAN DEBANT	139
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	ANTIGA ESTACIÓ	72
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	ESC. ESTEL / TORRE SAMARANC	74
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	TORRE EZPELETA / TORRE RIBA	76
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	TORRE TEIXIDOR	77
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	TORRE GAJU / TORRE MARBÀ	78
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CELLER COOPERATIU	79
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	BARRACA DEL PATILLES	97
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CAL FIDEUER / CA L'ALIART	93
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CAL MET LLEÓ	101
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CAL FIDEUER	120
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	AJUNTAMENT	1
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CAN VILARÓ	184
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CAL PALET	178
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	FARMÀCIA PARRILLA	175
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	TORRE VILARDELL	174
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	SERRALLERIA SOLSONA	171
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	TORRE RICART / CAN FÀBREGA	169
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CAL MORENO	132
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	TORRE LLOPIS/TORRE BASSES	165
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CAL GASPÀ / INDÚST. ESPONA	135
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CAL GERRER	153
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	IMPREMTA TORRELLA	152
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	FUSTERIA MIRANDA	148
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CAVA ARÍS CASANOVES	146
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	ESGLÈSIA EVANGÈLICA RUBÍ	167
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	LA LLANA	16
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CASINO ESPANYOL	69
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	EL CASTELL	26
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CAN CARRERES	23

1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CAN MATARÍ / CASTELLNOU	38
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CA LA ROSA / CAN RIBA	17
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CA N'ALZAMORA	10
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CAN FELIU	6
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	ERMITA DE SANT MUÇ	4
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CAN BOSC	18
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CASA IMBERT	65
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	MASOVERIA DE SANT MUÇ	37
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	ESGLÈSIA DE SANT PERE	67
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CAN SERRA	53
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CAN ROIG	49
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CAN TAPIS	56
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER DE TERRASSA, 40	180
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CAN LLONG	223
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CAN MUXÍ	96
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	BARRACA DEL TROS GRAN	203
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	ACADÈMIA BALMES	214
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CASA DELS TELERS	210
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CAN MONMANY	202
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CASA DE RAMON VALDEZ	207
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	IMPREMTA CASANOVES	183
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CAL FERRO	218
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CAN CASANOVES	226
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	ESCOLA EVANGÈLICA DE RUBÍ	217
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CAL PATILLES	233
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	CAVES ARISCONDEL	231
1.1	Patrimoni immoble	Edifici	FASSINA AGUILERA	230
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	ESCOLES RIBAS	66
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	MAS JORNET/CAN SUCARRATS	35
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CAN CALOPA/CAN GALOPA	21
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CAN MIR	40
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CAN BALASC	13
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CAN RAMONEDA	8
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CA N'ORIO	7
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CAN SERRAFOSSAR	54
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CAN SEDÓ / CAL TEI	127
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CAL XIMELIS	63
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CAN XERCAVINS	61
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	TORRE DE LA LLEBRE	58
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CAN SOLÀ	55
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CAN SANT JOAN	51
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CAN ROSÉS	50
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CASA ARCHS I CONJUNT	201
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CAN PI DE VILAROC	46
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CAN PI DE LA SERRA	45
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CAN BELLVER	157
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	L'ESCARDÍVOL	125
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CAN CORRONS	126
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	PLANA DE CAN BERTRAN	176
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	EIX BARCELONA-PRAT RIBA	41

1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic CASES D'EN RIGOL	229
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic RUBÍ CENTRE	136
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic RUBÍ PLANA	150
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic RUBÍ CELLER	149
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic CAL MUNTADES	228
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic PLANA DEL CASTELL	27
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic PLAÇA PEARSON / DOMÈNEC	64
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic CASETES DE CAN FATJÓ	133
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic TORRES D'EN MASSANA	185
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic EIX M. FORNÈS - PAU CLARIS	177
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic PLAÇA ANSELM CLAVÉ	182
1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic VAPOR NOU	124
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic CAPELLES URBANES	213
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic TORRE D'AIGUA	75
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic SAFAREIG CAN VALLHONRAT	211
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic SAFAREIG TRNT XERCAVINS	209
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic ERA DE CA N'ORIOI	5
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic FORNS DE CAN CALOPA	227
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic BARRACA FEIXA LA LLANA	189
1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic XEMENEIA BÒBILA SALTÓ	128
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment CAN TIRAÏRES / TURÓ ROSSELL	222
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment CAMÍ DEL CAMPAMENT	221
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment TROS GRAN CAN SERRAFOSSAR	60
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment JACIMENT CA N'ALZAMORA	121
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment JACIMENT DE CAN PÒLIT	119
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment JAC. SOBRE CAN RAMONEDA	85
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment JACIMENT DE CAN RAMONEDA	117
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment TORRE DE LES MARTINES	116
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment JACIMENT DE CAN XERCAVINS	114
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment CAN RIQUER	48
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment JACIMENT DE CAN FELIU	113
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment JACIMENT DE CAN CASANOVES	111
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment JACIMENT DE CAL XIMELIS	110
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment JACIMENT DE CAN BOSC	109
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment JAC. PÇA DOCTOR GUARDIET	68
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment JAC. CAN PI DE LA SERRA	106
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment JAC. CAN SERRAFOSSAR	105
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment JAC.TORRE M. VIVER	102
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment JACIMENT DE CAN JARDÍ	115
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment JACIMENT DE CAN FATJÓ	30
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment CASA I MOLÍ DE LA BASTIDA	2
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment JACIMENT INDÚSTRIES ALEX	191
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment CASTELL DE SANT GENÍS	11
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment FINCA PET CAN PI DE VILAROC	12
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment TORRE DE CAN FONOLLET	187
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment JACIMENT DE CAN SANT JOAN	14
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment JAC. DEL NUCLI ANTIC DE RUBÍ	20
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment MATERIAL CLÍNIC	160
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment CAN CANYADELL VELL	22
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment CAN TIRAÏRES	57

1.4	Patrimoni immoble	Jaciment	MASIA DE CAN FATJÓ	31
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment	CAN GUILERA	32
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment	EL PINAR	91
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment	JACIMENT DE CAN FONOLLET	159
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment	ERMITA DE SANT GENÍS	138
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment	JAC. PUNT 572 VIA FGC	186
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment	JACIMENT DE CA N'ORIOIOL	34
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment	JACIMENT DEL CASTELL	36
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment	JAC. CAN XIFRE	208
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment	JACIMENT DE LA SERRETA	212
1.4	Patrimoni immoble	Jaciment	CAN PÒLIT	47
1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	AQÜEDUCTE DE CAN CLAVERÍ	3
1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	CAMÍ VELL DE TERRASSA	62
1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	CAMÍ DE CAN TIRAÏRES	204
1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	CAMÍ VELL DE CASTELLBISBAL	24
1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	PONT DELS ALOUS	42
1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	CAMÍ DE CA N'ORIOIOL	216
1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	CAMÍ DE SANT MUÇ	145
1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	AQÜEDUCTE DE CAN CORBERA	232
1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	CAMÍ DE CAN FELIU - CAN BOSC	156
1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	POU DEL MAS FERRAN	95
1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	CAMÍ VELL DE SANT CUGAT	161
1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	CAMÍ DE CAN ROIG	206
1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	CAMÍ VELL DE BELLATERRA	92
1.5	Patrimoni immoble	Obra civil	CAMÍ DE CAN RIQUER	143
2.1	Patrimoni moble	Element urbà	MONUMENT A LA RIERADA	70
2.1	Patrimoni moble	Element urbà	JARDÍ DE PEDRA	19
2.1	Patrimoni moble	Element urbà	TRULL CAMBRA AGRÀRIA	215
2.1	Patrimoni moble	Element urbà	MONUMENT A CLAVÉ	33
2.2	Patrimoni moble	Objecte	ESTELA DE LES LLANCES	99
2.2	Patrimoni moble	Objecte	INSCRIPCIONS ROMANES	103
2.2	Patrimoni moble	Objecte	RETAULE MAJOR DE SANT PERE	104
2.3	Patrimoni moble	Col·lecció	COL·LECCIÓ MUNICIPAL	219
2.3	Patrimoni moble	Col·lecció	FUNDACIÓ MUSEU DE RUBÍ	122
2.3	Patrimoni moble	Col·lecció	ASSOCIACIÓ D'AUTOMÒBILS	147
2.3	Patrimoni moble	Col·lecció	EX-VOTS DE SANT MUÇ	220
2.3	Patrimoni moble	Col·lecció	EL CASTELL - ECOMUSEU URBÀ	166
2.3	Patrimoni moble	Col·lecció	FORJA DE CAL MARÇAL	200
2.3	Patrimoni moble	Col·lecció	FONS PERE BEL	196
2.3	Patrimoni moble	Col·lecció	TRESOR PARROQUIAL	193
2.3	Patrimoni moble	Col·lecció	COL·LECCIÓ VALLHONRAT	195
2.3	Patrimoni moble	Col·lecció	COL·LECCIÓ MARGENAT	197
3.1	Patrimoni documental	Fons imatges	FONS MARROYO	194
3.2	Patrimoni documental	Fons imatges	ARXIU ROSET	190
3.2	Patrimoni documental	Fons imatges	ARXIU D'IMATGES	199
3.2	Patrimoni documental	Fons documental	CARTULARI CAN PI DE VILAROC	29
3.2	Patrimoni documental	Fons documental	ARXIU PARROQUIAL	154
3.2	Patrimoni documental	Fons documental	CARTULARI CAN XERCAVINS	144
3.2	Patrimoni documental	Fons documental	ARXIU MUNICIPAL	71
3.3	Patrimoni documental	Fons bibliogràfic	PREMSA RUBINENCA	15

4.1	Patrimoni immaterial	Manifestacions festives	FESTA DELS XATOS	84
4.1	Patrimoni immaterial	Manifestacions festives	FESTA C/ SANT JAUME	198
4.1	Patrimoni immaterial	Manifestacions festives	FESTA SANT ANTONI ABAT	83
4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral	COSTUMARI	158
4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral	DITES I CORRANDES	155
4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral	LLEGENDARI	205
4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa	BALL DE GITANES	81
4.6	Patrimoni immaterial	Música i dansa	ESBART DANSAIRE DE RUBÍ	80
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	CONNECTOR BIOLÒGIC DE RUBÍ	28
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	BOSC DE CAN FELIU	164
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	TORRENT DE CA N'ORIOI	137
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	PLANA CAN SERRAFOSSAR	86
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	TORRENT DEL MANÀ	168
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	BOSC DE CA N'ORIOI	170
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	TORRENT DEL MAS PAPABOUS	172
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	TORRENT DE CAN FONOLLET	141
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	TORRENT DE LA VERNEDA	123
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	TORRENT CAN TALLAFIGUERES	112
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	TORRENT DE CAN PÒLIT	188
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	JARDÍ DE LES ESCOLES RIBAS	25
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	BOSC DE L'ERMITA	181
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	ROUREDÀ DE LA BASTIDA	225
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	TORRENT DELS ALOUS	94
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	SERRA DE L'OLEGUERA	87
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	BOSC DE CAN ROIG	98
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	MIRADOR DEL ROSSELL	224
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	RIERA DE RUBÍ	73
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	VINYA DE CAL XIMELIS	107
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	POLLANCREDA PONT XIMELIS	108
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	FOSSILS DE CAN SERRAFOSSAR	118
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	PINEDA DE CAN TIRAÏRES	44
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	TORRENT XERCAVINS	88
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	PINEDA DE CAN BOSC	131
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	VINYA DE CAN XERCAVINS	82
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	PLA DE DORMET	163
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	TURÓ DE CAN CALOPA	173
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	TORRENT DE CAN GUILERA	52
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	MIRADOR DE LES MARTINES	134
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	FONT DE CA N'ORIOI	142
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	RESCLOSA DE CAN RAMONEDA	179
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	TORRENT DE CAN BARCELÓ	90
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	TORRENT DE CAN CANYADELL	43
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	LES MARTINES / CAN GUILERA	140
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	AVELLANOSA DE SANT MUÇ	39
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	TORRENT FONDO	89
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	PLANA CA N'ORIOI - SANT JOAN	129
5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès	CORREDOR VERD CAN TAPIS	100
5.2	Patrimoni natural	Espècimens botànics	ALZINA DE CAN ROSÉS	192
5.2	Patrimoni natural	Espècimens botànics	FIGUERA DEL MAS JORNET	234
5.2	Patrimoni natural	Espècimens botànics	ROURE DE CA N'ORIOI	9

5.2	Patrimoni natural	Espècimens botànics ÀLBER TORRENT DELS ALOUS	162
5.2	Patrimoni natural	Espècimens botànics AMETLLER DE CAN SANT JOAN	59

RUBÍ. Inventari del Patrimoni Cultural. Índex onomàstic.

Núm.	Denominació	Codi	Àmbit	Tipologia
214	ACAD. BALMES / PLANTADA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
118	AFLOREMENT FOSSILS	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
1	AJUNTAMENT	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
162	ÀLBER TORRENT DELS ALOUS	5.2	Patrimoni natural	Espècimens botànics
192	ALZINA DE CAN ROSÉS	5.2	Patrimoni natural	Espècimens botànics
59	AMETLLER DE CAN SANT JOAN	5.2	Patrimoni natural	Espècimens botànics
72	ANTIGA ESTACIÓ	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
232	AQUEDUCTE DE CAN CORBERA	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
71	ARXIU MUNICIPAL	3.2	Patrimoni documental	Fons documental
154	ARXIU PARROQUIAL	3.2	Patrimoni documental	Fons documental
190	ARXIU ROSET	3.2	Patrimoni documental	Fons imatges
199	ARXIU D'IMATGES	3.2	Patrimoni documental	Fons imatges
147	ASSOCIACIÓ AUTOMÒBILS	2.3	Patrimoni moble	Col·lecció
39	AVELLANOSA DE SANT MUÇ	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
81	BALL DE GITANES	4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa
189	BARRACA FEIXA DE LA LLANA	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
97	BARRACA DEL PATILLES	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
203	BARRACA DEL TROS GRAN	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
170	BOSC DE CA N'ORIO	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
164	BOSC DE CAN FELIU	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
98	BOSC DE CAN ROIG	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
181	BOSC DE L'ERMITA	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
17	CA LA ROSA / CAN RIBA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
10	CA N'ALZAMORA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
7	CA N'ORIO	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
218	CAL FERRO	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
120	CAL FIDEUER	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
93	CAL FIDEUER / CA L'ALIART	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
135	CAL GASPÀ / IND. ESPONA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
153	CAL GERRER	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
101	CAL MET LLEÓ	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
132	CAL MORENO	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
228	CAL MUNTADES	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
178	CAL PALET	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
233	CAL PATILLES	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
63	CAL XIMELIS	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
216	CAMÍ DE CA N'ORIO	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
156	CAMÍ DE CAN FELIU - CAN BOSC	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
143	CAMÍ DE CAN RIQUER	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
206	CAMÍ DE CAN ROIG	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
204	CAMÍ DE CAN TIRAÏRES	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
145	CAMÍ DE SANT MUÇ	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil

92	CAMÍ VELL DE BELLATERRA	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
24	CAMÍ VELL DE CASTELLBISBAL	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
161	CAMÍ VELL DE SANT CUGAT	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
62	CAMÍ VELL DE TERRASSA	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
13	CAN BALASC	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
157	CAN BELLVER	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
18	CAN BOSC	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
21	CAN CALOPA/CAN GALOPA	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
22	CAN CANYADELL VELL	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
23	CAN CARRERES	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
226	CAN CASANOVES	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
126	CAN CORRONS	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
6	CAN FELIU	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
32	CAN GUILERA	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
223	CAN LLONC	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
38	CAN MATARÍ / CASTELLNOU	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
40	CAN MIR	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
202	CAN MONMANY	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
96	CAN MUXÍ	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
45	CAN PI DE LA SERRA	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
46	CAN PI DE VILAROC	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
47	CAN PÒLIT	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
8	CAN RAMONEDA	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
8	CAN RAMONEDA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
48	CAN RIQUER	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
49	CAN ROIG	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
50	CAN ROSÉS	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
51	CAN SANT JOAN	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
127	CAN SEDÓ / CAL TEI	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
53	CAN SERRA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
54	CAN SERRAFOSSAR	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
55	CAN SOLÀ	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
56	CAN TAPIS	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
57	CAN TIRAÏRES	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
184	CAN VILARÓ	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
61	CAN XERCAVINS	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
213	CAPELLES URBANES	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
160	CARRETERA DE TERRASSA, 55	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
29	CARTULARI CAN PI DE VILAROC	3.2	Patrimoni documental	Fons documental
144	CARTULARI CAN XERCAVINS	3.2	Patrimoni documental	Fons documental
201	CASA ARCHS I CONJUNT	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
180	CASA CARRER DE TERRASSA, 40	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
207	CASA DE RAMON VALDEZ	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
210	CASA DELS TELERS	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
2	CASA I MOLÍ DE LA BASTIDA	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
65	CASA IMBERT	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
229	CASES D'EN RIGOL	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
133	CASETES DE CAN FATJÓ	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
69	CASINO ESPANYOL	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
11	CASTELL DE SANT GENÍS	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment

146	CAVA ARÍS CASANOVES	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
231	CAVES ARISCONDEL	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
79	CELLER COOPERATIU	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
197	COL·LECCIÓ MARGENAT	2.3	Patrimoni moble	Col·lecció
219	COL·LECCIÓ MUNICIPAL	2.3	Patrimoni moble	Col·lecció
195	COL·LECCIÓ VALLHONRAT	2.3	Patrimoni moble	Col·lecció
28	CONNECTOR BIOLÒGIC DE RUBÍ	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
100	CORREDOR VERD CAN TAPIS	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
158	COSTUMARI	4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral
155	DITES I CORRANDES	4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral
41	EIX BARCELONA-PRAT LA RIBA	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
177	EIX M. FORNÈS - PAU CLARIS	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
26	EL CASTELL	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
166	EL CASTELL - ECOMUSEU URBÀ	2.3	Patrimoni moble	Col·lecció
91	EL PINAR	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
5	ERA DE CA N'ORIOI	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
138	ERMITA DE SANT GENÍS	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
4	ERMITA DE SANT MUÇ	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
80	ESBART DANSAIRE DE RUBÍ	4.4	Patrimoni immaterial	Música i dansa
74	ESC ESTEL / TORRE SAMARANC	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
217	ESCOLA EVANGÈLICA DE RUBÍ	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
66	ESCOLES RIBAS	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
67	ESGLÈSIA DE SANT PERE RUBÍ	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
167	ESGLÈSIA EVANGÈLICA RUBÍ	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
99	ESTELA DE LES LLANCES	2.2	Patrimoni moble	Objecte
220	EX-VOTS PINTATS SANT MUÇ	2.3	Patrimoni moble	Col·lecció
139	FÀBRICA DE JOAN DEBANT	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
175	FARMÀCIA PARRILLA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
230	FASSINA AGUILERA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
83	FESTA DE SANT ANTONI ABAT	4.1	Patrimoni immaterial	Manifestacions festives
198	FESTA C/ DE SANT JAUME	4.1	Patrimoni immaterial	Manifestacions festives
84	FESTA DELS XATOS	4.1	Patrimoni immaterial	Manifestacions festives
234	FIGUERA DEL MAS JORNET	5.2	Patrimoni natural	Espècimens botànics
12	FINCA PETITA CAN PI VILAROC	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
194	FONS MARROYO	3.1	Patrimoni documental	Fons imatges
196	FONS PERE BEL	2.3	Patrimoni moble	Col·lecció
142	FONT DE CA N'ORIOI	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
200	FORJA DE CAL MARÇAL	2.3	Patrimoni moble	Col·lecció
227	FORNS DE CAN CALOPA	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
122	FUNDACIÓ MUSEU DE RUBÍ	2.3	Patrimoni moble	Col·lecció
148	FUSTERIA MIRANDA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
152	IMPREMTA TORRELLA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
183	IMPREMTA CASANOVES	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
103	INSCRIPCIONS ROMANES	2.2	Patrimoni moble	Objecte
121	JACIMENT CA N'ALZAMORA	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
34	JACIMENT DE CA N'ORIOI	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
110	JACIMENT DE CAL XIMELIS	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
109	JACIMENT DE CAN BOSC	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
111	JACIMENT DE CAN CASANOVES	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
30	JACIMENT DE CAN FATJÓ	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment

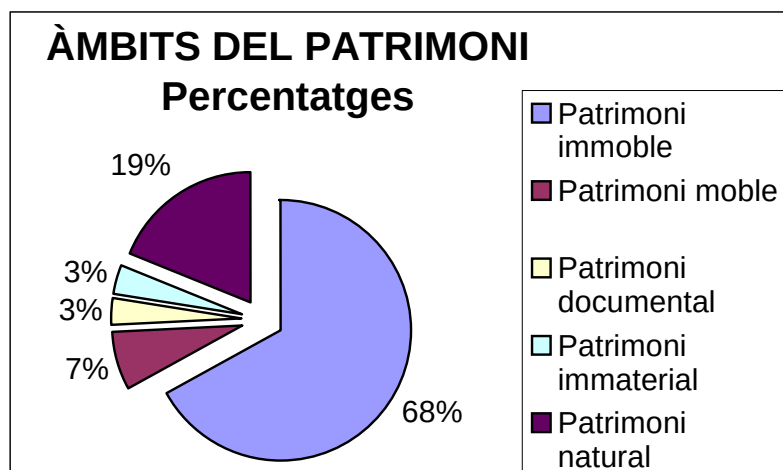
113	JACIMENT DE CAN FELIU	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
159	JACIMENT DE CAN FONOLLET	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
115	JACIMENT DE CAN JARDÍ	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
106	JACIMENT CAN PI DE LA SERRA	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
119	JACIMENT DE CAN PÒLIT	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
117	JACIMENT DE CAN RAMONEDA	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
14	JACIMENT DE CAN SANT JOAN	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
186	JACIMENT DE PUNT 572 VIA FGC	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
105	JACIMENT CAN SERRAFOSSAR	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
222	JAC TIRAÏRES / TURÓ ROSSELL	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
114	JACIMENT DE CAN XERCAVINS	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
208	JACIMENT DE CAN XIFRE	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
68	JACIMENT DOCTOR GUARDIET	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
212	JACIMENT DE LA SERRETA	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
102	JAC. TORRE M. VIVER	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
221	JAC. CAMÍ DEL CAMPAMENT	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
36	JACIMENT DEL CASTELL	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
20	JAC. NUCLI ANTIC DE RUBÍ	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
60	TROS GRAN CAN SERRAFOSSAR	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
191	JACIMENT INDÚSTRIES ALEX	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
85	JACIMENT SOBRE RAMONEDA	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
25	JARDÍ DE LES ESCOLES RIBAS	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
19	JARDÍ DE PEDRA	2.1	Patrimoni moble	Element urbà
125	L'ESCARDÍVOL / LA PELLERIA	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
16	LA LLANA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
140	LES MARTINES / CAN GUILERA	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
205	LLEGENDARI	4.3	Patrimoni immaterial	Tradició oral
35	MAS JORNET / CAN SUCARRATS	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
31	MASIA DE CAN FATJÓ	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
37	MASOVERIA DE SANT MUÇ	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
134	MIRADOR DE LES MARTINES	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
224	MIRADOR DEL ROSSELL	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
33	MONUMENT A CLAVÉ	2.1	Patrimoni moble	Element urbà
70	MONUMENT A LA RIERADA	2.1	Patrimoni moble	Element urbà
131	PINEDA DE CAN BOSC	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
44	PINEDA DE CAN TIRAÏRES	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
163	PLA DE DORMET	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
182	PLAÇA ANSELM CLAVÉ	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
64	PLAÇA PEARSON / DOMÈNEC	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
86	PLANA AGR. CAN SERRAFOSSAR	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
129	PLANA CA N'ORIOI - SANT JOAN	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
176	PLANA DE CAN BERTRAN	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
27	PLANA DEL CASTELL	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
108	POLLANCREDA PONT XIMELIS	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
3	PONT DE CAN CLAVERÍ	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
42	PONT DELS ALOUS	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
95	POU DEL MAS FERRAN	1.5	Patrimoni immoble	Obra civil
15	PREMSA RUBINENCA	3.3	Patrimoni documental	Fons bibliogràfic
179	RESCLOSA DE CAN RAMONEDA	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
104	RETAULE MAJOR DE SANT PERE	2.2	Patrimoni moble	Objecte

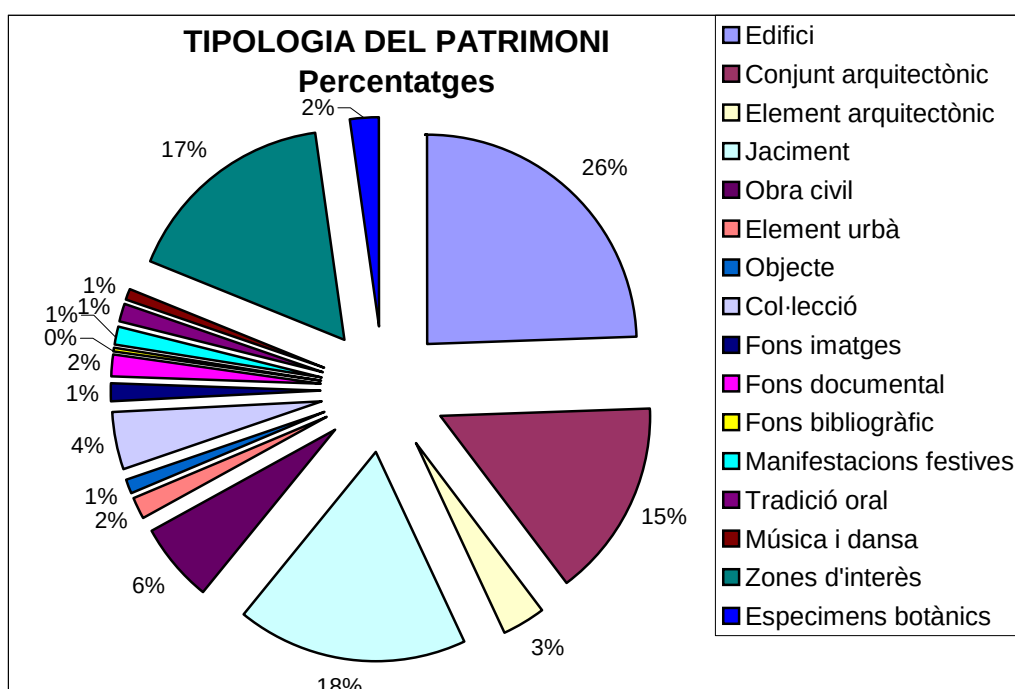
73	RIERA DE RUBÍ	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
9	ROURE DE CA N'ORIOI	5.2	Patrimoni natural	Espècimens botànics
225	ROUREDA DE LA BASTIDA	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
149	RUBÍ CELLER	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
136	RUBÍ CENTRE	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
150	RUBÍ PLANA	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
209	SAFAREIG TRRENT XERCAVINS	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
211	SAFAREIG CAN VALLHONRAT	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
87	SERRA DE L'OLEGUERA	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
171	SERRALLERIA SOLSONA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
75	TORRE D'AIGUA	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
187	TORRE DE CAN FONOLLET	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
58	TORRE DE LA LLEBRE	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
116	TORRE DE LES MARTINES	1.4	Patrimoni immoble	Jaciment
76	TORRE EZPELETA / TORRE RIBA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
78	TORRE GAJU / TORRE MARBÀ	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
165	TORRE LLOPIS/TORRE BASSES	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
169	TORRE RICART / CAN FÀBREGA	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
77	TORRE TEIXIDOR	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
174	TORRE VILARDELL	1.1	Patrimoni immoble	Edifici
137	TORRENT DE CA N'ORIOI	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
90	TORRENT DE CAN BARCELÓ	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
43	TORRENT DE CAN CANYADELL	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
141	TORRENT DE CAN FONOLLET	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
52	TORRENT DE CAN GUILERA	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
188	TORRENT DE CAN PÒLIT	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
112	TORRENT CAN TALLAFIGUERES	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
123	TORRENT DE LA VERNEDA	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
168	TORRENT MANÀ / CAN SERRA	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
172	TORRENT MAS PAPABOUS	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
94	TORRENT DELS ALOUS	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
89	TORRENT FONDO	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
88	TORRENT XERCAVINS	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
185	TORRES D'EN MASSANA	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
193	TRESOR PARROQUIAL	2.3	Patrimoni moble	Col·lecció
193	TRESOR PARROQUIAL	2.3	Patrimoni moble	Col·lecció
215	TRULL CAMBRA AGRÀRIA	2.1	Patrimoni moble	Element urbà
173	TURÓ DE CAN CALOPA	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
124	VAPOR NOU	1.2	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
107	VINYA DE CAL XIMELIS	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
82	VINYA DE CAN XERCAVINS	5.1	Patrimoni natural	Zones d'interès
128	XEMENEIA BÒBILA SALTÓ	1.3	Patrimoni immoble	Element arquitectònic

De l'anàlisi de les dades que es dedueixin a la vista dels llistats d'elements es pot observar com una majoria absoluta d'elements fixats pertanyen a l'àmbit del patrimoni immoble (68%), mentre que la resta no presenta xifres massa significatives, tret del patrimoni natural. Així, el patrimoni moble no depassa el 7%, el patrimoni documental i immaterial presenten el 3% dels registres cadascun, mentre que el patrimoni natural significa el 19% del total.

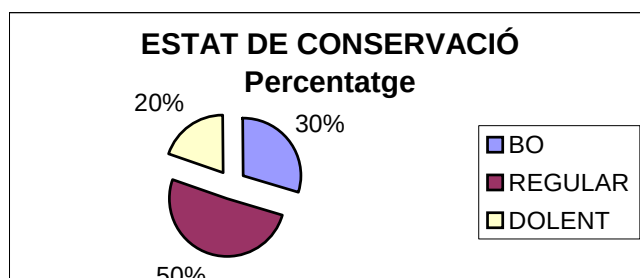

Si analitzem la divisió per tipologies, en canvi, podrem afinar més en els volums que representen cada una de les parts del patrimoni i la seva importància numèrica relativa. Així, la majoria de fitxes està constituïda per edificis (26%). Aquesta tipologia està seguida per tres més, la del patrimoni arqueològic (18%), les zones d'interès natural (17%) i els conjunts arquitectònics (15%), a la que succeeixen a molta distància els elements d'obra civil (6%), i col·leccions (4%). A partir d'aquí disminueixen els percentatges fins a valors entre el 3% (espècimens botànics) i inferiors a l'1% (elements arquitectònics o fons bibliogràfics).

Un dels grans canvis en l'estructura de la tipologia del patrimoni rubinenc respecte del que hi havia abans d'iniciar el present inventari (si més no, de percepció de l'autora) consisteix en el gran augment de la importància relativa del patrimoni natural. Així, el fet de representar prop del 20% del total del patrimoni fixat representa un avenç important de cara a la multiplicació de tipologies i funcionalitat de l'espai.

Un apartat interessant per a conèixer la salut del patrimoni de Rubí és el de l'estat de conservació del mateix. Com es pot veure al gràfic anterior, predomina la situació regular (50%), sobre un 30% en bones condicions, mentre que un 20% es troba en estat dolent, gairebé irrecuperable. No es tracta de dades que incitin massa a l'alegria, per tant, calen accions per a sortir d'aquesta situació.

Un aspecte important sobre el que s'ha detectat una escassetat d'estudis i recerques, és l'àmbit del patrimoni immaterial. La tasca recopiladora d'informació relativa a aquests aspectes ha estat difícil. Son pocs els estudis sobre qualsevol aspecte del món del treball a Rubí vist des d'una perspectiva antropològica. Al respecte resulta d'interès, encara que enfocat des d'una perspectiva etno-històrica, el de l'antropòloga Sílvia Ventosa i Muñoz sobre "La primera indústria tèxtil a Rubí" (VENTOSA I MUÑOZ, 1984). S'ha d'assenyalar que, ara com ara, resten al municipi informants que han viscut les transformacions econòmiques patides de manera molt intensa a Rubí.

Seguint amb la cultura del treball, i dins d'un marc de tradició agrària, s'ha trobat un cas d'interès en un exemple de treballadors que, encara que immersos en una forma de vida industrial (la seva feina es desenvolupa a una fàbrica), segueixen mantenint viu un procés agrari tradicional, el de la vinya i tot el conseqüent treball de transformació. Terra, vinya, barraca, cup, celler, sortida comercial directa i els coneixements relatius a la obtenció del vi d'acord amb processos tradicionals a petita escala, son la materialització d'un aspecte patrimonial encara viu, com si de veritables tresors humans es tractés. S'ens ofereixen com els representants d'un tipus de treball: fàbrica i pagès que havia estat en la tradició patrimonial de Rubí un model habitual des de la introducció del que va implicar el model de producció industrial.

Altres elements han sortit rastrejant indicis a les petites converses dels informants o revisant amb cura les variades publicacions sobre història del municipi: ritus de pas, com els dels àpats

funeraris i altres costums relacionables, com el pa d'oferta o el que porta el dol; o les dites i corrandes de les que s'hauria de fer un estudi acurat. Antigues costums religioses protectores, com les pregàries a les ànimes, el salpàs, o el record de determinats tipus de rituals relacionats amb la fecunditat i la defensa davant els danys de tot tipus: misses de conreu, les tres pedretes a l'aire al camí de Sant Muç, l'aspergiment amb aiguarrós, o els diversos rituals en els que participen elements vegetals (i en aquest aspecte es troba a faltar l'existència d'indícis d'arbres relacionats amb rituals de solstici o més dades), etc.

Un altre tipus d'anàlisi que pot ser interessant de fer és el dels elements relacionats. Es tracta de comprovar si existeixen sistemes d'elements relacionats dins el patrimoni de Rubí. En la llista següent es presenten les fitxes que tenen cinc o més elements relacionats. Al fer-ho es pot veure quins són aquells elements que poden ser més interdependents. Això no vol dir que els que no tenen relacions no siguin importants: per exemple, probablement, les Escoles Ribas sigui el monument més representatiu del modernisme a Rubí i, en canvi, només té tres elements relacionats, o els arxius d'imatges només en tenen quatre. Una altra possibilitat és que existeixin sistemes de relació que no quedin clars i, per tant, no s'hagin integrat a la fitxa, encara que puguin ser interessants, per exemple és el cas de és cal Ximelis-Torrent Fondo, la casa dels Patilles, la vinya i la barraca. El que si es vol mostrar amb aquesta llista és que n'hi ha uns quants que constitueixen el marc de referència de molts d'altres.

Registres que presenten cinc o més elements relacionats

1.	136. Rubí Centre	34
2.	028. Connector Biològic,	33
3.	150. Rubí Plana	27
4.	073. Riera de Rubí,	16
5.	145. Camí de Sant Muç	15
6.	129. Plana de Ca n'Oriol	13
7.	216. Camí de Ca n'Oriol	13
8.	024. Camí Vell de Castellbisbal,	12
9.	062. Camí Vell de Terrassa,	11
10.	143. Camí de Can Riquer	11
11.	156. Camí de Can Feliu	11
12.	204. Camí de Can Tiraïres	11
13.	206. Camí de Can Roig	11
14.	149. Rubí Celler	10
15.	161. Camí Vell de Sant Cugat	09
16.	176. Plana de Can Bertran	09
17.	092. Camí Vell de Bellaterra	09
18.	052. Trnt Guilera-Sant Muç-Ramoneda	07
19.	007. Ca n'Oriol,	07

20. 122. Fundació Museu Biblioteca	07
21. 067. Església,	07
22. 163. Pla de Dormet	06
23. 166. El Castell-Ecomuseu	06
24. 170. Bosc de Ca n'Oriol	06
25. 137. Torrent de ca n'Oriol	06
26. 034. Jaciment de ca n'Oriol,	06
27. 061. Can Xercavins,	05
28. 030. Jaciment de can Fatjó,	05
29. 094. Torrent dels Alous	05
30. 084. Festa dels Xatos	05
31. 088. Torrent de Xercavins	05
32. 001. Ajuntament	05
33. 004. Sant Muç	05

De l'anàlisi podem veure com apareixen diversos sistemes de relació: el sistema més interrelacionat està format per les fitxes que constitueixen el cor del món urbà de Rubí: el centre, la plana i el celler. El segon sistema és el que té a veure amb el patrimoni natural, destacant el Connector biològic (segon element), l'espina dorsal del patrimoni ecològic de la localitat, i la Riera (quart element), eix físic i simbòlic de Rubí. El següent sistema en número de relacions el constitueix el sistema de Sant Muç (amb el camí i els altres elements), és tracta d'un altre espai significatiu dins el territori (i no tan sols rubinenc). Cal tenir present, que els camins, per la seva pròpia natura d'elements de connexió en el territori formen un sistema apart molt interrelacionat. Altres elements que destaquen: les masies de ca n'Oriol i can Xercavins. També l'església de Sant Pere, té un lloc destacat. La Fundació Museu-Biblioteca de Rubí i el Castell formen un altre eix de relacions, així com els jaciments arqueològics de ca n'Oriol i can Fatjó, com a capdavaners dins del seu àmbit, tot destacant la gran importància, dins de l'àmbit de les comarques barcelonines, de les col·leccions de materials arqueològics provinents de Rubí.

6. BIBLIOGRAFIA

ADENC (1989) *L'oreneta cuablanca. Cens d'oreneta cuablanca al Vallès Occidental*, Sabadell, ADENC.

AJUNTAMENT (2000) Inventari per localització. Rubí, Servei de Parcs i Jardins, Ajuntament de Rubí (13. 11. 2000), Document mecanografiat.

ALBERCH, R., FREIXAS, P.; MASSANAS, C. (1988) "L'arxiu d'imatges. Propostes de classificació i conservació"

ALMERA, Jaume (1895) *Memoria de los depósitos pliocénicos de la cuenca del Bajo Llobregat*.

ALUJAS et alii (1984) *Homes del Rubí d'ahir*, Barcelona, Comissió de Cultura del Casal d'Avis de Rubí.

ÁLVAREZ, A.; MAYER, M. (1982) "Aproximació a l'estudi del material lapidi de Rubí i la seva àrea", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 4, pp. 15-20. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

AMADES, Joan (1989) *Costumari català. El curs de l'any*, Vol. IV, pàg. 865, Barcelona, Salvat editors.

AMBRÓS, X. et alii (1989) "Situació educativa a la població de Rubí durant l'època 1860 - 1900" *XXXII Assemblée Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. II, pp. 217-221, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

ARÍS I BOLART, Joan (1990) "Curiositats". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 33, p. 125. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

ARÍS PUIGGRÓS, F. Xavier; VILALTA, Jordi (1987) "Noticiari". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 25, p. 282-289. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

ARÍS PUIGGRÓS, F. Xavier et alii (1989) "Delimitació del sol arqueològic ibèric i romà del barri urbà de Rubí. Segles V aC a V dC" *XXXII Assemblée Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. I, pp. 101-110, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

ARÍS PUIGGRÓS, Rosa Maria et alii (1987) "Bibliografia ". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 26, p. 333-335. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

ARÍS PUIGGRÓS, Rosa Maria ; GARCÍA HERRANZ, Consolación (1984) "Excavacions en Can Fatjó (Capítol 3). *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 15, p. 342-345. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

ARÍS PUIGGRÓS, Rosa Maria; MARGENAT, Francesc (1983) "Els seixanta anys de l'Esbart Dansaire de Rubí", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 11, pp. 215-238. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

ASSOCIACIÓ D'ANIMACIÓ CULTURAL DEL CARRER DE SANT JAUME (2000). Textes de l'exposició del carrer. Rubí.

AULADELL I SERRABOGUNYÀ, Joan (1989) "Un ambiciós projecte vuitcentista: la carretera de Barcelona a Terrassa, o de Sarrià a Rubí, per Vallvidrera" *XXXII Assemblée Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. II, pp. 223-245, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

AUTORS DIVERSOS (1984). *Catalunya Romànica*, vol. XI. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

BARBERÀ, Josep (1981) "Assaig d'interpretació de les sitges de can Fatjó" *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 1, pp. 5 -10. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

BARBERÀ, Josep, SANMARTÍ, Joan (1986) "Can Fatjó (Rubí)), 1918, les ceràmiques fines d'importació d'època pre-imperial". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 23, p. 175-203. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

BATALLA GALIMANY, Ramon (inèdit) *Els casinos republicans: política, cultura i esbarjo. El "casino" de Rubí, 1884-1939*.

BATALLA GALIMANY, Ramon (1991) "El moviment rabassaire rubinenc entre 1922 i 1931". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 34, p. 148-156. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

BATALLA GALIMANY, Ramon (1993a) "De l'aïllament a l'arribada del tren. Les comunicacions al Rubí del segle XIX i del primer terç del segle XX". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 37, p. 201-214. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

BATALLA GALIMANY, Ramon (1993b) "1918: Rubí va agafar el tren". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 37, p. 215-222. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

BATALLA GALIMANY, Ramon et alii (1994) *Rubí a l'abast. Ciències socials I*. Rubí: Ajuntament de Rubí

BATALLA GALIMANY, Ramon (1999) *Teatre a Rubí: diversió, cultura, ideologia, 1920-1930*, Beques per a la recerca / vol 1. Rubí: El Castell- Ecomuseu Urbà - Ajuntament de Rubí.

BATLLE GALLART, Carme; AMIGÓ, Jordi (1989) "Els Rubí, una família de cavallers del segle XIII" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. I, pp. 111-117, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

BATLLE IRIGOYEN, Núria (1981) "Les llànties de la col·lecció Roura dipositades al Museu de Rubí" *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 3, pp. 4-12. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

BATLLE IRIGOYEN, Núria (1982) "Les lucernes de Rubí" *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 4, pp. 2-6. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

BEL I CANO, Pere A. (1982) "El Cremador de perfums de Demèter". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 4, pp. 12-14. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

BEL I CANO, Pere A. (1981) "La clau de Sant Pere de Rubí" *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 3, pp. 4-12. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

BEL I CANO, Pere A. (1996) *El carrer de Sant Pere i el barri del Padró des dels seus orígens*, Rubí, Ed. Pere A. Bel i Cano.

BEL I CANO, Pere (2000) "Les casetes de Can Fatjó". Rubí. *Diari de Rubí*, Divendres 27 d'octubre de 2000.

BEL I CANO, Pere A. (2001) *Façanes i elements urbans històrics de Rubí, a protegir. Projecte de treball a presentar a la Taula de Patrimoni*, Full mecanografiat.

BENCOMO et alii (1986) BENCOMO, C.; BELTRAN, J.L.; GARCIA, C.; IBAÑEZ, D.; JORBA, A.; LÓPEZ, F.; MOLINERO, C.; OLLE, J.; PRIETO, A.; PUIG, R.M.; RUFE, M.A.; SANTIRSO, M.; YSAS, P. *Aproximació a la Història de Rubí*. Rubí: Ajuntament de Rubí.

BENCOMO I MORA, Carme. (1996) "Rubí a l'Edat Moderna: una síntesi general", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 40, p. 325-339. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

BENCOMO I MORA, Carme (1998) "L'expansió urbana. Rubí creixent", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 42, p. 3-19. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

BERTRÀN I PIJOAN, Lluís (1931) Premsa de Catalunya. Barcelona, Ajuntament de Barcelona, Impremta Altés.

BOLÒS, Jordi; NUET, Josep (1983) *Els molins fariners*. Barcelona: Ketres.

BONELL, Jordi et alii (1999) *Itineraris locals de natura i excursionisme*, Rubí: Centre Excursionista de Rubí - Institut Municipal de Medi Ambient de l'Ajuntament de Rubí.

BONET I GARÍ, Lluís (1983) *Les Masies del Maresme*. Barcelona, Montblanc-Martín C.E.C.

BOSCH, Falet (1994) "El rierol de can Xercavins". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 38, Contraportada. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

BOSCH, R. (2000a). *Anàlisi de la connectivitat entre Collserola i Sant Llorenç del Munt*. Manuscrit.

BOSCH, R. (2000b). *Elements per a la formulació d'unes directrius territorials de connectivitat ecològica al Vallès*. Direcció General de Patrimoni Natural i Medi Físic. Departament de Medi Ambient. Generalitat de Catalunya.

BUXAUS I LÓPEZ, Jordi (1985) *Fòssils i minerals de Rubí i Catalunya*, Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí

CAMARERO, Glòria; MERINO, Joan M. (1989) "Un exemple d'arquitectura eclèctica a Rubí. Les torres de <la plana de can Bertran> (carrer de Xile)" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. II, pp. 247-254, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

CAMPILLO, Domènec; MERCADAL, Oriol (1992) "Annex. Estudi antropològic de l'individu exhumat al punt 6". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 35, p. 184-187. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

CARDÚS, Salvador (1929) El retaule barroc de Rubí, Obra de Francesc i Jaume Rubí, de Moyà, *Bulletí del Club Pirinenc de Terrassa*, Terrassa, núm. 34, pp. 157-162

CARRERAS CANDI, Francesc (sense data) *Geografia General de Catalunya*, Barcelona.

CARTA ARQUEOLÒGICA (1999) Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya. Carta Arqueològica. Rubí (Vallès Occidental), Barcelona, Generalitat de Catalunya

CASTELL, EL (inèdit). 1998. *Llistat de patrimoni industrial a confirmar*, Document mecanografiat, 1998.

CASTELL, EL (1999). *Llistat de patrimoni industrial*, Rubí, El Casstell-Ecomuseu urbà. Document mecanografiat, 1999.

CASTELL ROCABRUNA, Natàlia (s.d.) *Recorregut històric per la ciutat de Rubí*, Rubí, El Castell - Ecomuseu Urbà, document mecanografiat.

CATALÀ I ROCA et al. (1991) *Els castells catalans.*, vol. II. Barcelona: Rafael Dalmau.

COMELLAS I ROSIÑOL, Josep (1996) "Una aproximació al retaule major de l'església parroquial de Sant Pere de Rubí (s. XVII)", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 40, p. 350-363. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

CORNADÓ I TERMENS, Pere (1988) "Història de l'Agrupació Coral "La Lira Rubinense", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 31, pp. 8-21. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

COROMINES, Joan (1996) "Rubí" *Onomasticon Cataloniae. Els noms de lloc i noms de persona de totes les terres de llengua catalana*, Vol. VI, pp. 439-440. Barcelona: Curial Edicions Catalanes i Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona "la Caixa".

CORTÉS, Samuel (1981) *Cien años de historia evangélica en Rubí (1881-1991)*. Rubí.

C.R.M. (1981) "Rubí, abans" *Butlletí de la llar de la 3ª Edat de Rubí*, Núm. 10, Rubí.

C.R.M. (1982a) "Rubí, abans (2)" *Butlletí de la llar de la 3ª Edat de Rubí*, Núm. 11, Rubí.

C.R.M. (1982b) "Rubí, abans (4)" *Butlletí de la llar de la 3ª Edat de Rubí*, Núm. 14, Rubí.

C.R.M. (1983) "Estampes descolorides. Pluges" *Butlletí del Casal d'Avis - Rubí*, Núm. 28, Rubí.

C.R.M. (1984) "Estampes descolorides. Jugar a bales" *Butlletí del Casal d'Avis - Rubí*, Núm. 38, Rubí.

CURET I ASTRIÈ, Maria Mercè (1989) "L'obra de la Visitació de Nostra Senyora i la masia de ca n'Oriol, de Rubí" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. II, pp. 367-370, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

DIEGO, F.; MARTÍN, J.; RIBAS, J. (1994). *Connexions biològiques entre els espais d'interès natural del Vallès*. Criteris de conservació. Generalitat de Catalunya. Departament de Medi Ambient. Direcció General de Patrimoni Natural i Medi físic. Manuscrit.

ENRICH GREGORI, Roser (1992) "Memòria del seguiment arqueològic de la rasa de Telefònica. Rubí 1987-1988". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 35, p. 161-184. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

ENRICH GREGORI, Roser (1993) "Nucli antic, Rubí" *Anuari d'Intervencions Arqueològiques a Catalunya. Època romana, antiquitat tardana*, pàg. 275. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

FABRE, G.; MAYER, M.; RODÀ, C. (1982) "Epigrafia romana de Rubí i els seus encontorns", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 5, pp. 81-104. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

FARRÉ I OLIVÉ, Eduard (1991) "Notes sobre rellotges de sol al Museu de Rubí". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 34, p. 134-135. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

FERRAN I GÓMEZ, Domènec; MORO I GARCÍA, Antoni (1991) "La pisa decorada catalana procedent del Castell de Rubí". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 34, p. 136-145. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

FERRER-DOMINGO, Josep (1959) *Breu història del Casal Popular*, Rubí, Ed. El Bullidor.

FERRER-DOMINGO, Josep et alii (1978) *Que saps de Rubí?*, Rubí, Ed. El Bullidor.

FLUVIÀ I ESCORSA, Armand de (1989) "L'escut heràldic de Rubí" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. II, pp. 383-386, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

FOLCH SOLER, Joaquim (1993) "Can Pòlit, Rubí" *Anuari d'Intervencions Arqueològiques a Catalunya. Època romana, antiquitat tardana*, pàg. 275. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

FREIXES TRUJILLO, Josep Maria; PARRAS I SALVADOR, Jaume (1998) "Tres rubinencs del segle XIX", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 42, p. 65-71. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

GAJU I RICART, Núria; ROMERO LACAL, Jordi (1989) "Anàlisi de la contaminació bacteriològica i per productes genotòxics de les aigües de la riera de Rubí" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. II, pp. 371-382, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

GARCÍA HERRANZ, Consolació et alii (1989) "Primera campanya d'excavacions al castell de Rubí" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. I, pp. 151-162, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

GARCÍA I MAJÓ, Lluís (1989) "Que passà a Rubí durant la Guerra?". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 32, p. 43-48. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

GARCÍA I MAJÓ, Lluís (1995) "Sant Pere de Rubí a l'època baix-medieval; segles XII, XIII, XIV i XV", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 39, p. 309-318. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

GARCÍA I MAJÓ, Lluís (1996) "Sant Pere de Rubí. La seva evolució de parròquia rural a urbana", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 40, p. 340-349. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

GARCÍA I MAJÓ, Lluís (1998) "A Rubí, la flor del vi ", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 42, p. 20-28. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

GARCÍA, Lluís; MERINO, Joan M. (1989) "L'evolució de Rubí. Segles XV-XIX" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. II, pp. 255-256, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

GARDENYES PEDROL, Josefa et alii (1995) *Coneguem Rubí. Quadern d'activitats del coneixement del medi social i natural. Cicle mitjà I. Educació primària*, Rubí, Ajuntament de Rubí, Diputació de Barcelona, Consell Comarcal de Vallès Occidental.

GAVÍN I BARCELÓ, Josep Maria (1989) *Inventari d'esglésies. Vallès Occidental*. 22. Barcelona, Arxiu Gavín - Editorial Pòrtic.

GOMIS, Cels (s.d.) *Geografia General de Catalunya. Província de Barcelona* CARRERAS I CANDI, F (Director). Barcelona, Albert Martín, editor

GRÀCIA ALONSO, Francisco (1983) "El conjunt de bronzes de can Fatjó, Rubí", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 9, pp. 166-178. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

GRIERA, Antoni (1935-1947) *Tresor de la Llengua, de les tradicions i de la cultura popular de Catalunya*, Barcelona, Edicions Catalunya.

GRIERA, Antoni (1974) *La Casa catalana*. Barcelona: Edicions Polígrafa, S.A.

GRUP DE COL·LABORADORS DEL MUSEU DE RUBÍ (1985) "Arxiu històric de Rubí: Llistat temàtic de l'arxiu general". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 19, p. 70-76. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

GUIA D'ENTITATS (1999) *Guia d'entitats*. Rubí: Ajuntament de Rubí

INVENTARI (1999) *Inventari del Patrimoni Industrial de Catalunya*, Museu Nacional de Ciència i Tècnica de Catalunya.

JÀRREGA I DOMÍNGUEZ, Ramon (1988) "El poblament tardo-romà a la zona de Rubí". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 28, p. 375-399. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

JORBA I VALLS, M. Àngels (1983) "Informe de la 1ª campanya d'excavació en el poblat de can Fatjó", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 8, pp. 148-153. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

JORBA I VALLS, M. Àngels (1986) *Els Xatos i el romiatge a Sant Muç*. Rubí: Patronat Museu Biblioteca de Rubí..

JORBA I VALLS, M. Àngels (1989) "El finestral pre-romànic de l'església de Sant Pere de Rubí" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. I, pp. 163-170, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

JORNADES (1981) *Jornades Catalanes de Fotografia*. Dossier E.R. Sant Cugat del Vallès.

J.S. (1983) "Sant Antoni del Porquet" *Butlletí de la Il·lar de la 3ª Edat de Rubí*, Núm. 23, Rubí.

JUAN DEBANT, S.A. (s.d.) *JD Jotade. Prendas Deportivas*. Rubí.

LLIMONA, Jordi (1989) "El pare Basili, personatge de Rubí i de Catalunya" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. II, pp. 387-392, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

MADOZ, Pascual (1849) "Rubí" *Diccionario geográfico.estadístico-histórico de España y sus posesiones de Ultramar*, Vol. XIII, pàg. 583. Madrid: Imp. de la Ilustración.

MADUELL, Àlvar (1989) "El polifacetisme cultural del pare Basili de Rubí" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. II, pp. 403-410, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

MARGENAT, Francesc (1981) "Rubí - Rubricata " *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 3, pàg. 3. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí

MARGENAT, Francesc (1982a) "Notes històriques del Rubí medieval ss. IX-XV" *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 6, pp. 119-120. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MARGENAT, Francesc (1982b) "Índex dels documents històrics de Rubí ss. IX-X", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 7, pp. 129-134. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MARGENAT, Francesc (1983) "Necròpolis de can Fatjó, una definició caducada que precisa revisió", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 8, pp. 146. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MARGENAT I RIBAS, Francesc (1984 a) "La Rubricata de Claudi Tolomeu (1ª part)". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 13, p. 276-284. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MARGENAT I RIBAS, Francesc (1984 b) "La Rubricata de Claudi Tolomeu (2ª part)". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 15, p. 346-352. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MARGENAT I RIBAS, Francesc (1985a) "Índex dels documents històrics de Rubí (s. XI)", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 16, pp. 358-370. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MARGENAT I RIBAS, Francesc (1985b) "El problemàtic origen de la parròquia de Sant Pere de Rubí (I)". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 17, p. 5-18. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MARGENAT I RIBAS, Francesc (1985c) "El problemàtic origen de la parròquia de Sant Pere de Rubí (II)". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 18, p. 27-45. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MARGENAT I RIBAS, Francesc (1985d) "El problemàtic origen de la parròquia de Sant Pere de Rubí (III)". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 19, p. 54-64. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MARGENAT I RIBAS, Francesc (1986a) "Estudi documental per la reconstrucció de la Laietània de l'Imperi romà (primera part)". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 21, p. 120-145. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MARGENAT I RIBAS, Francesc (1986b) "Estudi documental per la reconstrucció de la Laietània de l'Imperi romà (segona part)". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 22, p. 146-166. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MARGENAT I RIBAS, Francesc (1987) "El Castell de Rubí". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 24, p. 216-221. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MARGENAT I RIBAS, Francesc (1988a) "Fortificacions antigues i medievals a l'entorn de Rubí". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 29, p. 403-422. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MARGENAT I RIBAS, Francesc (1988b) "L'antiga col·lecció de monedes del Museu de Rubí". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 30, p. 427-432. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MARGENAT I RIBAS, Francesc (1988c) "Aproximació a l'evolució cronològica del terme de Rubí a l'Antiguitat segons els materials arqueològics publicats". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 30, p. 433-436. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MARGENAT I RIBAS, Francesc (1988d) "Comunicats dels lectors" *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 31, p. 25. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MARGENAT I RIBAS, Francesc (1995) "Rubí a l'època alt-medieval", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 39, p. 297-308. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MARGENAT I RIBAS, Francesc (1997) "De la prehistòria a SAUR. L'arribada de l'aigua a Rubí i els seus antecedents prehistòrics", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 41, p. 2-38. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MARGENAT I RIBAS, Francesc; ARÍS I PUIGGRÓS, Xavier (1989) "Documentació de l'Arxiu corresponent al Comitè Local de Milícies Antifeixistes 1936". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 32, p. 61-74. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MARGENAT et alii (1972) "El Castell de Rubí" *XV Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Terrassa.

MARGENAT, Francesc; MORO, Antonio (1981) "Donació d'un rellotge de sol romà" *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 2, pp. 13-19. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MARGENAT, Francesc; VILALTA, Jordi (1985) "Un document de les guerres carlines a Rubí" *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 16, pp. 371-374. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MARTÍ I BONET, Josep Maria (1989) "Documentació parroquial dels Vallès Occidental" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. I, pp. 61-98, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

MARTÍNEZ I FLORES, Lúdia (1984) "A propòsit d'unes inscripcions en llatí a l'era de Ca n'Oriol". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 13, p. 268-275. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MARTÍNEZ MARTÍNEZ, Avelina (1984) "El Parnaso Rubinense". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 14, p. 294-315. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MASCORT, M. T. (1982) "Peces de ceràmica a ma procedents de les sitges de can Fatjó", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 6, pp. 105-109. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MASSAGUER I PUIG, Josep (1989) "Peculiaritats de la parla ullastrellenca" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. II, pp. 393-402, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

MATA, Elvira (1981) "Tres vasos emporitans de ceràmica grisa a can Fatjó de Rubí" *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 2, pp. 7-8. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MAYER, M. (1982a) "Una nova inscripció romana de Rubí", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 6, pp. 110-113. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MAYER, M. (1982b) "Sobre el banc amb inscripció del Museu de Rubí", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 7, pp. 125-128. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MAYER, Marc; RODÀ, Isabel (1989) "La contribució de la recerca epigràfica per a la història de Rubí" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. I, pp. 175-180, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

MAYOR, X., TERRADES G. (1999). *Connectivitat biològica i Pla d'espais d'interès natural: Diagnosi general (etapa 1)*. Direcció General de Patrimoni Natural i Medi Físic. Departament de Medi Ambient. Generalitat de Catalunya.

MAYOR, X. (2000). *Delimitació dels espais de connexió biològica entre les serres de Sant Llorenç del Munt i de Collserola*. Direcció General de Patrimoni Natural i Medi Físic. Departament de Medi Ambient. Generalitat de Catalunya.

MERCADER I CLOSAS, Salvador (1968) *Guia de Rubí*. Rubí: Impremta Casanovas.

MERINO, Joan Miquel (1982) "Sant Pere de Rubí a través de la documentació antiga dels segles X, XI, XII i XIII", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 6, pp. 114-118. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MERINO, Joan Miquel (1983a) "Sant Pere de Rubí", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 8, pp. 154-162. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MERINO, Joan Miquel (1983b) "Sant Pere de Rubí a través de la documentació antiga, dels segles X, XI, XII i XIII", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 10, pp. 191-210. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MERINO, Joan Miquel (1985) "La premsa de Rubí. 1931-1939". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 32, p. 79-84. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MERINO, Joan Miquel (1987) "Bibliografia premsa rubinenca". Agrupació d'Estudis Rubinencs "Rivo Rubeo". Rubí. Document ciclostilat

MERINO, Joan Miquel (1989) "La premsa de Rubí. 1931-1939". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 32, p. 79-84. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MIÑANO, Sebastian (1827) "Rubí" *Diccionario geográfico-estadístico de España y Portugal*, Vol. VII, pàg. 572. Madrid: Imprenta de Pierart-Peralta.

M.M.C. (1981) "L'ermita de Sant Genís de can Casanoves" *Butlletí. Llar de la 3ª Edat de Rubí*, Núm. 3, Rubí.

MOLINERO, Carme; YSÀS, Pere (1989a) "La Guerra Civil, cinquanta anys després". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 32, p. 37-38. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MOLINERO, Carme; YSÀS, Pere (1989b) "Republicans, catòlics i nacionalistes al Rubí dels anys trenta" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. II, pp. 257-264, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

MONTAÑA I BUCHACA, Daniel; VALLRIBERA I PUIG, Pere (1989) "Anton de Borja, cirurgià de Rubí del segle XVIII" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. II, pp. 265-282, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

MONTIEL MARTÍNEZ, Joan; PARRAS I SALVADOR, Jaume (1998) "L'església i el clergat a Rubí durant el segle XIX", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 42, p. 60-64. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MONTOLIU I MARTÍ, Miquel (1989) "Primer consistori provisional a Rubí l'any 1939" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. II, pp. 283-288, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

MORO I GARCÍA, Antonio (1990) *Catàleg de restes arqueològiques i zones d'interès geològic del terme municipal de Rubí*, Rubí, document mecanografiat, Centre d'Estudis Rubinencs - Ajuntament de Rubí.

MORO, Antoni; RIALP, Anna (1989) "Impressions infantils de rera guarda. Les Escoles Ribas de Rubí 1936-1939". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 32, p. 49-60. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

MUMANY I ALONSO, Dolors (1988) *Rubinenc... entre Verdaquer i el Palau Nacional. Memòries d'Antoni Grau i Cuyàs*, Rubí, Taller - gràfic Pallarols.

NOTICIARI (1982) "Noticiari" *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 6, pàg. 123-124. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

NOTICIARI (1993) "Noticiari gener 1992 - març 1993". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 36, p. 192-193. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

OLAVARRIETA, Jordi (1981) *El Cava*. Barcelona, Edi-5, S.A.

PARRAS I SALVADOR, Jaume (1997) "1897-1997. Un segle d'electricitat a Rubí", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 41, p. 40-64. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

PARRAS I SALVADOR, Jaume (1998a) "La industrialització de Rubí al segle XIX", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 42, p. 29-38. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

PARRAS I SALVADOR, Jaume (1998b) "La Guerra Gran (1793 -1795) i la Guerra del Francès (1800-1814)", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 42, p. 39-53. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

PARRAS I SALVADOR, Jaume (1998c) "Les guerres de Cuba", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 42, p. 54-59. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

PEREGRINA, Neus (1999) "Les masies de Terrassa, una exposició sobre el patrimoni rural". *Revista d'Etnologia de Catalunya*, núm. 14, p. 149-150.

PEREIRA CASTRO, Carlos (1998) *Xemeneies de Rubí. Modificacions urbanes i socials produïdes per la industrialització*. Rubí: El Castell- Ecomuseu Urbà - Ajuntament de Rubí (Beques per a la recerca / núm 2).

PETIT I MENDIZABAL, M. Angels (1987) "Restes arqueològiques de l'Edat del Bronze localitzades a Rubí". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 24, p. 211-215. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

PI I MONTANYOLA, Antoni (1989) "Breu estudi sobre la presència britànica a la fàbrica de cremalleres de Rubí" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. II, pp. 289-292, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

PINEDA, Laia; VACCARO, Ismael. (1999) *Les cares del viatge*. Beques per a la recerca/ vol 3. Rubí: Ajuntament de Rubí i Diputació de Barcelona..

PLA ESPECIAL (s.d.). *Pla Especial i Catàleg del Patrimoni Arquitectònic de Rubí*. Document mecanografiat.

PRAT, Josep (1999) "Rubí. Passat, present i futur d'una ciutat jove i dinàmica". *Rubí. Guia Local*. Pp. 6-10. Rubí: Hermes Comunicacions S.A.

P.R.C. (1983) "Coses d'abans" *Butlletí del Casal d'Avis - Rubí*, Núm. 30, Rubí.

P.R.C. (1984a) "Coses d'abans (6)" *Butlletí del Casal d'Avis - Rubí*, Núm. 35, Rubí.

P.R.C. (1984b) "Coses d'abans (8)" *Butlletí del Casal d'Avis - Rubí*, Núm. 37, Rubí.

PUIG, Rosa Maria (1981) "Josep Serra i Roselló". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 3, p. 13. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

PUIG, Rosa Maria (1984) "Història de les excavacions de Can Fatjó (Capítol I)". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 13, p. 262-267. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

PUIG I USTRELL, Pere (1989) "Anàlisi d'un capbreu notarial de Rubí de principis del segle XVII" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. II, pp. 293-306, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

RAMON I MORROS, Jaume (1989) "Rubí vist des dels butlletins dels excursionistes barcelonins" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. II, pp. 361-366, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

RAMON I VIDAL, Jaume de (1989) "Una colla de Sant Muç a l'Havana (Cuba, 1885)" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. II, pp. 307-318, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

RAMONEDA I MARCÉ, Cels (1989) "El moviment cooperatiu a Rubí. La Caixa Rural" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. II, pp. 319-324, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

RENOM, Vicenç (1946) *Diari d'excavacions*, Vol. II, p. 104, Document mecanografiat

RIBAGORDA SERRANO, Miguel (1987) "Terra sigillata del Museu de Rubí I. Marques de terrisser". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 27, p. 353-358. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

RIBAGORDA SERRANO, Miguel (1991) "Terra sigillata al Museu de Rubí II: Les produccions itàliques". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 34, p. 129-133. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

RIBERA, Mireia (1987) "La font del Bullidor". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 27, p. 359-366. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

RIU, Manuel (1982) "Alguns costums funeraris de l'Edat Mitjana a Catalunya". *Necròpolis i sepultures medievals de Catalunya (Annex 1 d'Acta/Mediaevalia)*, p. 29-57. Barcelona: Universitat de Barcelona.

ROVIRA, Lurdes (1981a) "Parròquia de Sant Pere de Rubí sobre apunts de Josep Serra (I)". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 1, pp. 12-20. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí

ROVIRA, Lurdes (1981b) "Parròquia de Sant Pere de Rubí sobre apunts de Josep Serra (II)". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 2, pp. 10-11. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí

ROVIRA, Lurdes (1981c) "Parròquia de Sant Pere de Rubí sobre apunts de J. Serra (III)". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 3, p. 14-15. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

ROVIRA, Lurdes (1982a) "Parròquia de Sant Pere de Rubí sobre apunts de J. Serra (IV)". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 4, p. 9-11. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

ROVIRA, Lurdes (1982b) "Llegendes i narracions immemorials" *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 6, pàg. 121. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

ROVIRA, Lurdes (1984) "El Castell de Rubí: Monument Nacional". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 12, p. 242. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

R.R. (1982) "Toponímics antics de Rubí" *Butlletí de la llar de la 3ª Edat de Rubí*, Núm. 18, Rubí.

RUBÍ, 75 ANYS (1993) "Rubí. 75 anys a tot tren ". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 37, p. 215-222. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

RUBÍ. GUIA LOCAL (1999) *Rubí. Guia Local*. Rubí: Hermes Comunicacions S.A.

RUBÍ (1997) Rubí. Imatges i records. Barcelona, Viena-Comuna. Text i selecció de les fotografies: Ramon Batalla i Galimany. Castell-Ecomuseu Urbà (Ajuntament de Rubí).

RÚBIO I REMENDO, Isidre (1995) "Ball de gitanes de Rubí", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 39, contraportada. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

RUFÉ I JORBA, Maria Auxiliadora (1989) "La Guerra del Francès, a Rubí" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. II, pp. 325-328, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1980) *En escó a ... l'església*. Rubí: Miquel Rufé i Majó.

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1981) *Calendari de processons*. Rubí: Miquel Rufé i Majó

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1982a) *Calendari llaminer*. Rubí: Miquel Rufé i Majó

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1982b) "Un finestral gòtic ignorat" *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 6, pàg. 122. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1982c) "Una parròquia antiquíssima. Sant Feliuet", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 7, pp. 135-136. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1983) *La caixa de tres claus i els llibres de comptes de la parròquia de Rubí*. Rubí: Miquel Rufé i Majó

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1984a) *Les masies de Rubí i la seva gent*. Rubí: Patronat del Museu-Biblioteca de Rubí.

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1984b) *Els goigs de la parròquia de Sant Pere de Rubí i ermites dels environs*. Rubí: Miquel Rufé i Majó

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1985a) "Toponímics rubinencs", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 16, pp. 355-357. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1985b) "Oficis d'abans". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 19, p. 65-69. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1985c) *Capelles urbanes*. Rubí: Miquel Rufé i Majó

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1986) *El campanar i les campanes de Sant Pere de Rubí*. Rubí: L'autor.

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1987) *Sant Pere de Rubí els darrers 200 anys*. Rubí: Patronat del Museu-Biblioteca de Rubí.

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1989a) "Escassetat de moneda fraccionària durant la Guerra Civil". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 32, p. 77-78. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1989b) *Les capelletes de la visita domiciliària de la Sagrada Família de Rubí*. Rubí: Miquel Rufé i Majó

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1989c) "El ciri de Sant Sebastià o la Festa dels Estrangers" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. II, pp. 415-420, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1990) *Ex-vots de Sant Muç*, Rubí: Miquel Rufé i Majó

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1991a) *L'ermita de Sant Genís*. Rubí, Nadal.

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1991b) "Voluntaris rubinencs van defensar la ratlla de França l'any 1794". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 34, p. 146-147. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1992) *Retaule de l'Altar Major - s. XVII-*. Rubí: Miquel Rufé i Majó.

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1993a) "La Junta de Festes i Atracció de Forasters de Rubí". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 37, p. 223-228. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1993b) *La confraria del Roser de Rubí*. Rubí: Miquel Rufé i Majó.

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1994a) "Josep Serra i Rosselló XXVè aniversari del seu traspàs". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 38, p. 291-292. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1994b) *Marededéus*. Rubí: Miquel Rufé i Majó

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1995) *Santa Maria de Campanyà*. Rubí: Miquel Rufé i Majó

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1997a) *Les masies de Rubí i la seva gent*. Rubí, *Rubricata*. Rubí: El setmanari de Rubí. Caixa de Terrassa.

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1997b) "Centenari de la llum a Rubí", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 41, p. 39. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1997c) *50 anys de l'entronització de la imatge de la Mare de Déu de Montserrat 1947 - 1997 marededéus*. Rubí: Miquel Rufé i Majó

RUFÉ I MAJÓ, Miquel; VILALTA I MARTÍNEZ, Jordi (1999) "La plaça del "Domènech"", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 43, contraportada. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

RUIG I GAIRÍ, Ramon (1999) "Les excursions" *Rubí. Guia Local*. Pp. 11-14. Rubí: Hermes Comunicacions S.A.

RUSIÑOL I FONT, Ramon (1989) "Proves del retorn del català literari a Rubí" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. II, pp. 411-414, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

RUSIÑOL I TURU, Josep (1989) "Mercè Plantada" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. I, pp. 39-59, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

SÁNCHEZ, Eduard; ALBIZURI, Sílvia; VILALTA, Jordi (1990) "Excavacions arqueològiques al Castell de Rubí. 1ª campanya: setembre 1986: un assentament ibèric dels segles V-IV aC". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 33, p. 101-121. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

SAPÉS I ESMENDIA, Josep (1982) *El Rubí, d'ara fa cinquanta, seixanta anys...* Rubí: Impremta Torrella.

SAPÉS I ESMENDIA, Josep (1986) *Poti-poti rubinenc*. Rubí: L'autor.

SAPÉS I ESMENDIA, Josep (1989a) "La incorporació a files". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 32, p. 39-42. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

SAPÉS I ESMENDIA, Josep (1989b) "Més d'un segle de teatre rubinenc d'aficionats" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. II, pp. 421-427, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

SCRUTANS (1934) "Notes per a la història de la indústria rubinenca" *Endavant*, Núm. 596, Rubí

S.E. (1982) "Caminant per aquests voltants " *Butlletí de la llar de la 3ª Edat de Rubí*, Núm. 18, Rubí.

SERRA I ROSELLÓ, Josep (1951) "Costums populars: llevant de taula", *Rubricata*. Revista Mensual,

SERRA I ROSELLÓ, Josep (1952) "El pont de can Claverí", *Rubricata*, Núm. 71, Revista Mensual, Rubí

SERRA I ROSELLÓ, Josep (1961) *Ermites del Vallès*. Barcelona: Arxiu Bibliogràfic Excursionista de la Unió Excursionista de Catalunya (Barcelona, Ed. Rafael Dalmau.

.SERRA I ROSSELLÓ, Josep (1961) "Periódicos rubinenses". *Rubricata*, núm. 500, 25-12-1961.

SERRA I ROSELLÓ, Josep (1983) *Ermites del Vallès*. Sant Cugat del Vallès: ER. Edicions Catalanes.

SIERRA SANGÜESA, Octavi (1989) "Annexió a Rubí d'un barri de Sant Cugat" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. II, pp. 329-334, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

SIMÓ, J.(2000a) Connector Ecològic a Rubí entre les Serralades Litoral i Prelitoral. Manuscrit.

SIMÓ, J.(2000b) Zones filtre del Connector Ecològic a Rubí entre les Serralades Litoral i Prelitoral. Manuscrit.

SOLER, Josep M. (1992) "L'estudi de la pedra seca: estat de la qüestió" *Dovella*, núm. 42, p. 19-21, Manresa: Centre d'Estudis del Bages.

TAPIOLAS I BADIELLA, Judit. (1996) *Informe tècnic relatiu a la cessió de l'arxiu fotogràfic de Josep Maria Roset a l'Ajuntament de Rubí*. Document mecanografiat. Rubí, 20 de juny de 1996.

TAPIOLAS I BADIELLA, Judit. (1997) "L'organització de l'arxiu municipal: l'exemple de Rubí" *Arxius*, Butlletí del Servei d'Arxius, Núm. 16

TAPIOLAS I BADIELLA, Judit. (2000) *Informe sobre l'arxiu municipal*, Document mecanografiat.

TORRELLA GIRALT, Àngela, TORRELLA GIRALT, Pere (1977). *Dos segles en la genealogia familiar de Sebastià Torrella Castellana i Agustina Giralte Castellana*. Rubí. Impremta Torrella.

TRESSERRAS, Joan Manuel (1993) "Grups socials a la dècada dels vint". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 37, p. 229-241. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

TURU CREHUERAS, Eulàlia et al. (2000) Rubí a vista de "Rossinyol", *Rubricata*. Revista Mensual, núm. 2.301, Octubre 2000. S.Ll: Rotimprès.

TUTUSAUS, Roser (s.d.) *Camins de gegants*. Rubí: Ajuntament de Rubí - Geganters de Rubí.

UNTERMANN, Jürgen (1987) "Els grafitis ibèrics de Rubí (Vallès Occidental). Transformacions i penetració romana a la Catalunya central costanera (segona part)". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 25, p. 270-281. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VENTOSA I MUÑOZ, Sílvia (1984) "La primera indústria tèxtil a Rubí". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 12, p. 243-258. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILA I CARABASSA, Josep Maria (1991) *Memòria de l'estudi històric-arqueològic del Castell de Rubí (desembre 1989 - març 1990)*, Document mecanografiat.

VILA I CARABASSA, Josep Maria (1993) "Estudi històric-arqueològic del castell de Rubí". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 36, p. 143-191. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILA I FÀBREGAS, Goretti (1993) *Informe preliminar de les excavacions arqueològiques de la plaça del doctor Guardiet (Rubí, Vallès Occidental)*. Document mecanografiat (26.11.1993)

VILA I FÀBREGAS, Goretti (1994a) *Informe de les excavacions arqueològiques realitzades a la plaça del doctor Guardiet (Rubí, Vallès Occidental). Resultats preliminars*. Document mecanografiat (04.01.1994)

VILA I FÀBREGAS, Goretti (1994b) *Informe de les excavacions arqueològiques realitzades a la plaça del doctor Guardiet (Rubí, Vallès Occidental)*.. Document mecanografiat (21.04.1994)

VILA I FÀBREGAS, Goretti (1994c) *Informe preliminar de les prospeccions arqueològiques realitzades al solar de can Fatjó (entre els carrers de les Flors, Avinguda Castellbisbal i Avinguda de can Fatjó) 5 al 20 de setembre de 1994*. Document mecanografiat

VILA I FOLCH, Joaquim (1993) *Albert Sans, 40 anys per l'Esbart Dansaire de Rubí*. Barcelona: Promotora Editorial, SL.

VILALTA, Jordi (1981a) "El Museu de Rubí", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 2, pp. 1 -5. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1981b) "Trobada d'un ullal de mamut", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 3, pp. 21. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1982) "Monuments rubinencs que cal conservar", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 7, pp. 137-142. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1983) "Sant Genís: la mort d'una ermita mil·lenària", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 10, pp. 187-190. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1984 a) "Noticiari". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 12, p. 259-260. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1984 b) "Noticiari". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 13, p. 285-292. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1984 c) "Història de les excavacions de Can Fatjó (Capítol II)". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 14, p. 320-324. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1984 d) "Noticiari". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 14, p. 320-324. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1984 e) "Història de la Festa de Sant Antoni Abat a Rubí". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 15, p. 326-341. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1984 f) "Noticiari". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 15, p. 353-356. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1985a) "Els documents mil·lenaris de Rubí". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 17, p. 1-4. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1985b) "Noticiari". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 18, p. 46-52. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1985c) "Noticiari". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 19, p. 77-80. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1986a) "La ceràmica campaniana al Museu de Rubí". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 20, p. 84-110. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1986b) "Noticiari". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 20, p. 111-117. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1986c) "Noticiari". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 22, p. 167-173. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1986d) "Noticiari". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 23, p. 204-209. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1987a) "Ibèrics i itàlics a Laietània (150-50 aC). Transformacions i penetració romana a la Catalunya central costanera (primera part)". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 24, p. 222-243. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1987b) "Ibèrics i itàlics a Laietània (150-50 aC). Transformacions i penetració romana a la Catalunya central costanera (segona part)". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 25, p. 247-269. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1987c) "Aquella nit de fa 25 anys". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 26, p. 292-332. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1987d) "Tres nous fragments de ceràmica de vernís negre del terme de Rubí". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 27, p. 340-342. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1987e) "Noticiari". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 27, p. 367-373. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1988) "Noticiari". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 28, p. 400-401. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1989) "Dades per a l'estudi del territori de Castellbisbal (Vallès Occidental) en època romana" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. I, pp. 195-212, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

VILALTA, Jordi (1991) "Noticiari de les activitats desenvolupades l'any 1990". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 34, p. 157-159. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1992) "Noticiari de l'any 1991". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 35, p. 189-191. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1994a) "Situació dels fons patrimonials de Rubí i de les institucions implicades: Museu i Arxius". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 38, p. 265-290. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1994b) "Noticiari octubre 1993 - març 1994". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 38, p. 293-295. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1995) "Noticiari abril 1994 - març 1995", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 39, p. 309-318. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1996) "Noticiari abril 1995 - març 1996", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 40, p. 365-367. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1997a) "Noticiari abril 1996 - març 1997", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 41, p. 65-68. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1997b) "L'estació vella de Rubí", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 41, contraportada. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1998a) "Noticiari abril 1997 - març 1998", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 42, p. 72. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1998b) "Can Rosès any 1850", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 42, contraportada. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

VILALTA, Jordi (1999) "Un museu per al segle XXI", *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 43, p. 2-46. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

XERCAVINS REQUESENS, Jordi (1989) "L'agricultura rubinenca. Notes històriques" *XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. I, pp. 17-37, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

YSÀS, Pere (1993) "Aproximació històrica al Rubí de principis de segle". *Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí*, Núm. 37, p. 193-200. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

ZAMORA, F. de (1784) *Diario de los viajes hechos en Catalunya*. Reedició. Barcelona: Curial.

ZELICH, Cristina et al.(1996) *Llibre blanc del patrimoni fotogràfic a Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya .

Diputació de Barcelona

Àrea de Cultura

Carrer Comte d'Urgell, 187. Edifici del Rellotge

08036 Barcelona

Tel. 934 022 566 • Fax 934 022 825

o.patrimonio@diba.cat • www.diba.cat/opc